2019

Profili i Planit Zhvillimor Komunal

2020- 2028

Komuna e Obiliqit

Institute for Science and Technology
(Research, Planning, Design and Construction)

Bartës i hartimit të dokumentit: Komuna e Obiliqit.
Drejtoria për Planifikim Urban, Kadastër dhe Pronë, në bashkëpunim me Drejtoritë dhe sektorët tjerë të Komunës.
Profesionalisht dokumenti është mbështetur nga kompania konsulente **"INSI"** ShPK.
Obiliq, Nëntor 2019

DRAFT

FJALA E KRYETARIT

Duke e konsideruar Planin Zhvillimor Komunal (PZHK) si dokumentin më të rëndësishëm multi-sektorial, i cili i paraprin rregullimit, shfrytëzimit dhe zhvillimit hapësinor të Komunës, Komuna e Obiliqit ka marrë vendimin për hartimin e këtij dokumenti shumë të rëndësishëm për zhvillimin ekonomikë, procesi i hartimit të këtij dokumenti mbështetet në nevojën për planifikimin e qëndrueshëm dhe afatgjatë të mbrojtjes dhe zhvillimit të planifikuar të komunës së Obiliqit, si dhe në përmbushjen e obligimeve ligjore që burojnë nga Ligji Nr. 04L-174 për Planifikimin Hapësinor.

PZHK i Obiliqit, për ne është një dokument shumë me rëndësi, sepse, ofron një vizion të qartë dhe përcakton orientimet e zhvillimit të ardhshëm ekonomik, shoqëror, fizik dhe hapësinor të qytetit të Obiliqit nga viti 2020 deri në vitin 2028.

Obiliqi ka filluar një histori të re të zhvillimit nga viti 2019, e kjo falë implementimit të Ligjit për Obiliqin, duke krijuar mundësi në ndryshimin e mirëqenies ekonomike dhe sociale, andaj procesi i hartimit të kësaj PZHK- je, u zhvillua në kohë dhe rrethana më të favorshme duke marr parasysh dhe trajtuar të gjitha temat që shqetësojnë banorët, gjendjen ekzistuese dhe planifikimet hapësinore të miratuara viteve të fundit dhe zbatimi i tij do të bëhet në rrethana edhe më të përshtatshme dhe ne të gjithë së bashku do të kemi privilegjin, por edhe përgjegjësinë, për zbatimin sa ma të përpiktë të këtij plani, i cili do të jetë udhërrëfyes në fazën e zhvillimit dhe të përmirësimit të vazhdueshëm të cilësisë dhe të arritjes së standardeve ekonomike dhe mjedisore.

Me këtë Plan, do vihen në pah shtyllat kryesore të zhvillimit të ardhshëm të komunës, rregullimi urban dhe përmirësimet në infrastrukturë si dhe turizmi i bazuar në potencialin natyror dhe atë kulturor, bujqësia dhe agro-biznesi, hulumtimi i shfrytëzimit të potencialit pyjor dhe energjisë alternative. Në Komunën e Obiliqit operon Korporata Energjetike e Kosovës afërsisht në 72% të territorit dhe prioritet është aftësimi i të rinjve për punë në sektorin e industrisë së rëndë, duke pasur parasysh që Obiliqi ka popullatë shumë të re dhe entuziaste për punë.

Në procesin e hartimit të këtij dokumenti, kemi dëshmuar përkushtim, përgjegjshmëri në punë, por jemi treguar edhe shumë bashkëpunues në raport me qytetarët, OJQ-ët dhe bizneset. Me këtë rast, dëshiroj të shpreh mirënjohjen dhe falënderimin tim dhe të Komunës për grupet punuese, përfaqësuesit e shoqërisë civile, sektorin privat, përfaqësuesit e të gjitha partive politike si dhe të gjithë ata që kanë marrë pjesë në përgatitjen e këtij dokumenti të rëndësishëm. Një mirënjohje të veçantë për të gjitha qytetarët e Obiliqit për kontributin e tyre të dhënë gjatë përpilimit të këtij dokumenti. Komuna pret nga institucionet, donatorët, partnerët dhe miqtë e komunës së Obiliqit që të ndihmojnë zbatimin e këtij dokumenti në mënyrë që bashkërisht të hapim perspektiva të reja për zhvillim të qëndrueshëm.

"Qyteti i Obiliqit është në një etapë të re të zhvillimeve ekonomike dhe sociale falë implementimit të Ligjit për Obiliqin dhe rritjen e buxhetit, prandaj ftoj të gjithë qytetarët e Obiliqit të tregohen unik, të bashkuar në realizimin e këtij vizioni për zhvillimet e ardhshme në Obiliq."

Kryetar i Komunës së Obiliqit
Xhafer Gashi

DRAFT

LISTA E KONTRIBUUESVE

Udhëheqësit e projektit

Emri e mbiemri	Pozita	Drejtoria
Arben Berisha	Drejtor	Drejtoria për Planifikim Urban Kadastër dhe Pronë
Merita Simnica	Koordinatore e hartimit të PZHK-së	Drejtoria për Planifikim Urban Kadastër dhe Pronë

Anëtarë të grupit mbështetës punues

Emri e mbiemri	Drejtoria	Emri e mbiemri	Drejtoria
Leonarda Emini	Drejtoria për Infrastrukturë Lokale	Shaip Mehmeti	Drejtoria e Kadastrës
Ibrahim Krasniqi	Drejtoria për Inspekcion	Suzana Hashani	Drejtoria e Administratës së Përgjithshme
Faton Grajçevci	Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport	Bejtullah Mjekiqi	Drejtoria për Bujqësi dhe Zhvillim Rural
Naim Grajçevci	Drejtoria për Shërbime Publike dhe Emergjencë	Daut Mjeku	Drejtoria për Ekonomi dhe Financa
Lulzim Mjekiqi	Drejtoria për Mbrojtje të Mjedisit	Fatime Beka	Drejtoria e Arsimit
Haki Jashari	Drejtoria për Shërbime Publike dhe Emergjencë		

Lista e kontribuuesve nga INSI

Emri e mbiemri	Sektori	Emri e mbiemri	Sektori
Arlinda Rushaj Sadiku	Msc. Arkitekturë dhe Planifikim Urban	Lulzim Kryeziu	Ing. i Diplomuar i Makinerisë
Ismajl Baftijari	Ing. i Diplomuar i Ndërtimtarisë/Planer	Astrite Neziri	Ing. i Diplomuar i Elektroteknikës
Valon Gërmizaj	Ing. i Diplomuar i Arkitekturës	Reshat Azizi	Ekspert i Ekonomisë
Gresa Neziri	Msc. Planifikim Urban dhe Menaxhim	Mentor Rexhepi	Ekspert i Ekonomisë
Sylejman Berisha	Ekspert Mjedisor	Armend Sokoli	Ing. i Diplomuar i Arkitekturës
Bexhet Basha	Ekspert i Bujqësisë	Rrustem Baftijari	Ing. i Diplomuar i Arkitekturës
Mevlan Bixhaku	Ing. i Diplomuar i Komunikacionit	Alban Frrokaj	Ekspert i Bujqësisë
Arben Hajrizi	Ing. i Diplomuar i Hidroteknikës		

DRAFT

PËRMBAJTJA

Tabela e përmbajtjes së pjesës tekstuale

FJALA E KRYETARIT ii
LISTA E KONTRIBUUESVE i
PËRMBAJTJA ii
Tabela e përmbajtjes së pjesës tekstuale ii
Tabela e përmbajtjes së pjesës hartografike iii
Lista e grafikëve ..... **Error! Bookmark not defined.**
Lista e hartave vii
Lista e fotografive viii
Lista e referencave viii
1. HYRJE 9
1.1. Informata për vendimet e Kuvendit të Komunës në lidhje me PZHK-në 9
1.1.1. Vendimi i Kuvendit të Komunës për hartimin e PZHK-së 9
1.1.2. Vendimi i Kuvendit të Komunës për miratim dhe zbatim 9
1.2. Informata për miratimet e PZHK-së 9
1.2.1. Vendimi për pëlqimin mjedisor për Raportin e Vlerësimit Strategjik Mjedisor (VSM) të PZHK-së 9
1.2.2. Vendimi i miratimit të PZHK-së nga MMPH 9
1.3. Pëlqime të tjera përkatëse nëse janë të nevojshme 9
1.4. Informata për procesin e planifikimit 9
1.4.1. Të dhënat e marra nga qytetarët dhe mënyra e trajtimit të tyre gjatë procesit të planifikimit. 9
1.4.2. Raporti i shqyrtimit publik 9
1.4.3. Përmbledhja jo-teknike e shkurtër e PZHK-së 10
1.5. Informata për kornizën strategjike të marrë parasysh gjatë hartimit të PZHK-së 10
1.5.1. Strategjitë sektoriale afatshkurta, afatmesme dhe afatgjata në nivel lokal dhe qendror 10
1.5.2. Strategjitë që përfshihen ne Planin Hapësinor të Kosovës, Strategjia e Zhvillimit Hapësinor 2010-2020+ 10
1.5.3. Strategjitë prej planeve të mëparshme komunale 11
1.5.4. Udhëzimet, përgjegjësitë dhe kërkesat që burojnë nga konteksti i gjerë i planifikimit siç janë planifikuar në Planin Hapësinor të Kosovës dhe Hartën Zonale të Kosovës. 11
2. PROFILI KOMUNAL 15
2.1. Karakteristikat e përgjithshme të komunës 15
2.1.1. Historia e zhvillimit 15
2.1.2. Pozita gjeografike karakteristikat natyrore 15
2.1.3. Veçoritë mjedisore 16
2.2. DEMOGRAFIA 25
2.2.1. Zhvillimi Demografik 25
2.2.2. Mosha dhe struktura gjinore e popullsisë 26
2.2.3. Dendësia e popullsisë 26
2.2.4. Niveli i arsimimit 26
2.3. EKONOMIA 27
2.3.1. Ekonomitë familjare 27
2.3.2. Punësimi dhe papunësia 27
2.3.3. Bizneset, ndërmarrjet dhe ambienti i biznesit 28
2.3.4. Ndërtimtaria 29
2.3.5. Industria 29
2.3.6. Tregtia 31
2.3.7. Bujqësia 31
2.3.8. Turizmi 33
2.3.9. Resurset nëntokësore dhe sipërfaqësore 34
2.4. INFRASTRUKTURA TEKNIKE 35
2.4.1. Ujësjellësi 35
2.4.2. Kanalizimi i ujërave të ndotura (zeza) 36
2.4.3. Drenazhimi-kanalizimi i ujërave atmosferike 37
2.4.4. Ujitja e tokës bujqësore 37
2.4.5. Energjia elektrike 38

DRAFT

2.4.6. Telekomunikacioni 44
2.4.7. Infrastruktura e ngrohjes qendrore 45
2.4.8. Grumbullimi dhe menaxhimi i mbeturinave 45
2.5. INFRASTRUKTURA E TRANSPORTIT DHE TRANSPORTI PUBLIK 47
2.5.1. Rrjeti rrugor 47
2.5.2. Transportit Urban dhe Mobiliteti 49
2.5.3. Parkingjet 49
2.5.4. Rrjeti hekurudhor 49
2.5.5. Transporti ajror 50
2.6. INFRASTRUKTURA PUBLIKE DHE SOCIALE 50
2.6.1. Shëndetësia 50
2.6.2. Institucionet arsimore 52
2.6.3. Administrata publike 55
2.6.4. Kultura 56
2.6.5. Objektet e rinisë, sportit dhe rekreacionit 56
2.6.6. Hapësirat publike dhe të gjelbra 57
2.6.7. Objektet e religjionit dhe varrezat 58
2.7. MJEDISI DHE SIPËRFAQET ME RREZIKSHMËRI 61
2.7.1. Mjedisi 61
2.7.2. Sipërfaqet me rrezikshmëri 64
2.8. ASETET E TRASHËGIMISË KULTURORE, NATYRORE DHE TURISTIKE 68
2.8.1. Asetet e Trashëgimisë Kulturore 68
2.8.2. Asetet e Trashëgimisë Natyrore 71
2.8.3. Asetet Turistike 71
2.9. VENDBANIMET 71
2.9.1. Karakteri Urban Rural dhe funksionaliteti ndërlidhës 72
2.9.2. Madhësia dhe numri i banorëve 72
2.9.3. Lloji dhe lartësia mbidetare 74
2.9.4. Sipërfaqet e ndërtuara në kuadër të vendbanimeve 74
2.9.5. Zona Urbane 76
2.9.6. Zonat rurale 76
2.9.7. Trendi i zhvillimit të vendbanimeve 77
2.10. Vendbanimet jo formale dhe ndërtimet pa leje 77
2.10.1. Ndërtimet pa Leje 78
2.11. BANIMI 78
2.11.1. Banimi social 79
2.12. SHFRYTËZIMI I TOKËS 79
I.1. Shfrytëzimi aktual i tokës 82
I.1.1. Zonat e Banimit 82
I.1.2. Zonat Bujqësore 83
I.1.3. Zonat Pyjore 83
I.1.4. Zonat e Shërbimeve 83
I.1.5. Zonat e Mbrojtura 84
I.1.6. Zonat Komerciale 84
I.1.7. Zonat e komunikacionit, transportit 84
I.1.1. Zonë rekreative-turistike 84

Tabela e përmbajtjes së pjesës hartografike

1. Harta e Planit të Zhvillimit Ekonomik;
2. Harta e Planit të Infrastrukturës së Transportit;
3. Harta e Planit të Transportit urban dhe rural;
4. Harta e Planit të Energjisë Elektrike dhe Termike;
5. Harta e Planit të Ujësjellësit dhe Kanalizimit;
6. Harta e Sistemit të Ujitjes dhe të drenazhimit;

DRAFT

7. Harta e Planit të Telekomunikacionit dhe Instalimeve të Ngjashme;
8. Harta e Planit të Hapësirave Publike dhe Sociale;
9. Harta e Planit të Hapësirave Sportive;
10. Harta e Planit të Hapësirave të Hapura Publike dhe të Gjelbra;
11. Harta e Planit të Menaxhimit të Varrezave; dhe
12. Harta e Planit për Mbrojtjen e Trashëgimisë Natyrore dhe Kulturore.
13. Harta e Planit për Mbrojtjen nga Rreziqet Natyrore; dhe
14. Harta e Planit për Menaxhimin e Mbeturinave dhe Riciklim.

DRAFT

Lista e akronimeve dhe shkurtesat

AKP	Agjencia Kosovare e Privatizimit	IVE	Indeksi i varfërisë më ekstreme
AKK	Asociacioni i Komunave të Kosovës	IZhNj	Indeksi i zhvillimit njerëzor
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës	NVM	Ndërmarrje të vogla dhe të mesme
BB	Banka Botërore	OBSH	Organizata Botërore e Shëndetësisë
BE	Bashkimi Evropian	RZHNJ	Raporti i Zhvillimit Njerëzor
BPV	Bruto Produkti i Vendit	ZKL	Zyra e Komuniteteve Lokale
BKK	Buxheti i Konsoliduar i Kosovës	VJF	Vendbanime Jo Formale
ESK	Enti Statistikor i Kosovës	IKMN	Instituti i Kosovës për Mbrojtje të Natyrës
FMN	Fondi Monetar Ndërkombëtar	QRTK	Qendra Regjionale e Trashëgimisë Kulturore
GND	Të ardhurat nacionale në dispozicion	DKRS	Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport
KKS	Kuvendi Komunal i Obiliqit	DAP	Drejtoria e Administratës Publike
MMPH	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor	DI	Drejtoria për Infrastrukturë
IPH	Instituti për Planifikim Hapësinor	ZGjC	Zyre e Gjendjes Civile
ZHEL	Zhvillimi Ekonomik Lokal	ShFMU	Shkollë Fillore dhe e Mesme e Ultë
NVM	Ndërmarrje të vogla dhe të mesme	ShML	Shkollë e Mesme Ultë
MTPT	Ministria e Transportit dhe Post-Telekomunikacionit	MKRS	Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit
OJQ	Organizata joqeveritare	MI	Ministria e Infrastrukturës
OSBE	Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë	MZhE	Ministria e Zhvillimit Ekonomik
PZHKU	Plani Zhvillimor Komunal Urban	ITUZ	Impianti për trajtimin e ujërave te zeza
PZHU	Plani Zhvillimor Urban	PRrH	Plani Rregullues i Hollësishëm
HZK	Harta Zonale e Komunës	IP	Investitor Privat
UNDP	Programi i Kombeve të Bashkuara për zhvillim	SSh	Stabiliment Shpërndarës
UNHCER	Komisioni i lartë i kombeve të bashkuar për refugjatë	KURK	Kompania Regjionale e Ujit dhe Kanalizimit
DAP	Drejtoria për Administratë të Përgjithshme	DA	Drejtoria e Arsimit
DBZHR	Drejtoria për Bujqësi dhe Zhvillim Rural	DEF	Drejtoria për Ekonomi dhe Financa
DI	Drejtoria e Inspekcionit	DKRS	Drejtoria për Kulturë, Rini dhe Sport
DMM	Drejtoria për Mbrojtje të Mjedisit	DPUKP	Drejtoria për Planifikim Urban Kadastër dhe Pronë
DSHMS	Drejtoria për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale	DSHPE	Drejtoria për Shërbime Publike dhe Emergjencë
DAKL	Drejtoria për Infrastrukturë Lokale	KAB	Korniza Afatmesme Buxhetore

DRAFT

Lista e tabelave

Tabela 1 Veçoritë gjeologjike 17
Tabela 2 Numri i banorëve sipas grup-moshave 25
Tabela 3 Numri i banorëve sipas etnicitetit 25
Tabela 4 Numri i banorëve sipas besimit fetar 25
Tabela 5 Numri i banorëve të lindur dhe vdekur sipas viteve 25
Tabela 6 Karakteristikat e ekonomive familjare 25
Tabela 7 Karakteristikat e ekonomive familjare sipas numrit të anëtareve 25
Tabela 8 Karakteristikat e banorëve sipas moshës dhe strukturës gjinore e popullsisë 26
Tabela 9. Dendësia e popullsisë sipas vendbanimeve 26
Tabela 10 Popullsia e moshës 10 vjeçe e mbi sipas nivelit të arsimimit, njohjes së shkrim-leximit, gjinisë dhe komunës 2011 26
Tabela 11 Ekonomitë familjare sipas vendbanimeve, 2019. Burimi: Zyra e tatimit në pronë, Komuna e Obiliqit. 27
Tabela 12 Punësimi sipas sektorëve ekonomik, gjinisë në Komunën e Obiliqit, 2019. 28
Tabela 16 Ndërmarrjet ekonomike, punësimi sipas pronësisë, 2018 28
Tabela 17 Numri i ndërmarrjeve ekonomike, sipas pronësisë, 2018 28
Tabela 18 Ndërmarrjet ekonomike, sipas sektorëve ekonomik, 2018 28
Tabela 19 Ndërmarrjet ekonomike, punësimi sipas pronësisë, 2018 29
Tabela 20 Numri i ndërmarrjeve ekonomike, sipas vendbanimeve, 2018 29
Tabela 21 Numri i të punësuarve, sipas vendbanimeve, 2018 29
Tabela 22 Prodhimtari bujqësore ha 32
Tabela 23 Numri i fermave familjare sipas vendbanimeve 33
Tabela 24 Numri i kafshëve në Komunë 33
Tabela 25 Nënstacionet, fuqitë dhe numri i transformatorëve nga furnizohet Obiliqi 41
Tabela 26 Rrugët, relacionet dhe gjatësia e tyre 48
Tabela 27 Veçoritë e institucioneve shëndetësore 51
Tabela 28 Institucionet shëndetësore te nivelit parësor, kapacitetet profesionale 51
Tabela 29 Numri I personave ne nevojë për përkrahje sociale 51
Tabela 30 Institucionet e mirëqenies sociale dhe komunitetit, kapacitetet profesionale, 2018 51
Tabela 31 Veçoritë e Institucionit parashkollor 53
Tabela 32 Numri i fëmijëve në institucionet parashkollore 53
Tabela 33 Institucionet arsimore fillore dhe të mesme të ulëta 54
Tabela 34 Veçoritë e Sh.F.M.U. 54
Tabela 35 Institucionet arsimore të mesme të larta 55
Tabela 36 Veçoritë e Sh.F.M.U. 55
Tabela 37 Institucionet administrative 56
Tabela 38 Institucionet kulturore 56
Tabela 39 Hapësira publike rekreative 57
Tabela 40 Hapësira private rekreative 57
Tabela 41 Hapësira private rekreative 57
Tabela 42 Hapësirat publike 58
Tabela 43 Objektet religjioze në vendbanime 59
Tabela 44 Vendbanimet me varreza dhe sipërfaqja e tyre (ha) 59
Tabela 45 Fatkeqësitë natyrore, sipas kategorive kryesore (ha) 61
Tabela 46 Emisionet aktuale të termocentraleve të Kek- ut 62
Tabela 47 Ujërat nëntokësor sipas shkallës së ndjeshmërisë 62
Tabela 48 Sipërfaqet dhe përqindja e territorit e rrezikuar nga erozioni 65
Tabela 49 Trashëgimia kulturore nën mbrojtje, sipas kategorive kryesore, numrit dhe shtrirjes hapësinore, 2018 68
Tabela 50 Monumentet arkitekturale, sipas vendbanimeve dhe emërtimeve, statusit ligjor dhe shtrirjes hapësinore, 2018 68
Tabela 51 Monumentet arkeologjike, sipas vendbanimeve dhe emërtimeve, statusit ligjor dhe shtrirjes hapësinore, 2018 69
Tabela 52 Zonat e Veçanta te Mbrojtura, sipas njësive kadastrale dhe emërtimeve, dhe shtrirjes hapësinore, 2018 69
Tabela 53 Asetet e trashëgimisë kulturore me vlera lokale 70
Tabela 54 Komunat sipas numrit të banorëve 71
Tabela 55 Vendbanimet në komunë, 2018 72
Tabela 56 Vendbanimi shumë i vogël urban 72
Tabela 57 Vendbanimi i madh rural 73
Tabela 58 4 vendbanimet e mesme të mëdha rurale 73

DRAFT

Tabela 59 6 vendbanimet e vogla rurale 73
Tabela 60 Vendbanim i vogël rural 73
Tabela 61 Vendbanimi shumë i vogël rural 73
Tabela 62 Ritmet e Rritjes Urbane 74
Tabela 63 Lartësisë mbidetare sipas zonave kadastrale 74
Tabela 64 Struktura dhe hapësirat e ndërtuara 75
Tabela 65 Struktura dhe hapësirat e ndërtuara 75
Tabela 66 Struktura dhe hapësirat e ndërtuara 76
Tabela 67 Vendbanimet joformale 77
Tabela 68Numri i njësive, sipërfaqja e përgjithshme (m2), m2/njësi dhe % e njësive sipas llojit 78
Tabela 69 Numri i ndërtesave të banimit dhe % sipas llojit 79
Tabela 70 Kërkesat për zgjidhje të çështjes së banimit 79
Tabela 71 Gjendja aktuale e banimit social 79
Tabela 72 Sipërfaqja e përfshirë ne plane urbane 81
Tabela 73 Shfrytëzim i tokës sipas sipërfaqeve (ha) dhe përqindjes. 82
Tabela 74 Sipërfaqet me shfrytëzim të tokës- banim sipas zonave kadastrale 83
Tabela 75 Sipërfaqet me shfrytëzim të tokës- bujqësore sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale 83
Tabela 76 Sipërfaqet pyjore sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale 83
Tabela 77 Sipërfaqet e shërbimeve sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale 84
Tabela 78 Zonat e Mbrojtura sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale 84
Tabela 79 Sipërfaqet komerciale sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale 84
Tabela 80 Sipërfaqet e komunikacionit dhe transportit sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale 84
Tabela 81 Sipërfaqet rekreative dhe turistike sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastral 85

Lista e figurave

Figura 1 Trëndafili i Erës 23
Figura 2 Shtrirja e rrjetit 400 kV(linjat dhe nënstacionet) 39
Figura 3 Shtrirja e rrjetit 220 kV (linjat dhe nënstacionet) 40
Figura 4 Shtrirja rrjetit 110 kV(linjat dhe nënstacionet) 40
Figura 5 Paraqitja e shtrirjes së rrjetit 10 kV (linjat dhe nënstacionet) 43
Figura 6 Paraqitja e shtrirjes së rrjetit 35 kV(linjat dhe nënstacionet) 43

Lista e hartave

Harta 1. Plani Hapësinor i Kosovës, Strategjia për Zhvillim Hapësinor, 2010 – 2020+ 12
Harta 2 Porti i Kosovës – Zona e Kaltër, Plani Hapësinor i Kosovës, Strategjia për Zhvillim Hapësinor, 2010 – 2020+ 13
Harta 3 Pozita gjeografike e Komunës 16
Harta 4. Përbërja pedologjike 17
Harta 5. Formacionet gjeologjike 18
Harta 6 Përshtatshmëria e Integruar e Tokës 19
Harta 7 Njësitë hidrogjeologjike 20
Harta 8 Hipsometria e terrenit 20
Harta 9 Pjerrtësisë së terrenit në komunën e Obiliqit 22
Harta 10 Pjerrtësisë së terrenit në komunën e Obiliqit 23
Harta 11 Vlerat e llogaritura të biodiversitetit 24
Harta 12 Shtrirja hapësinore e zonave industriale dhe ekonomike 30
Harta 13 Shtrirja hapësinore e minierave sipërfaqësore 31
Harta 14. Shtrirja e tokave bujqësore sipas klasave të bonitetit të tokave bujqësore 33
Harta 15. Resurset minerale dhe natyrore 34
Harta 16. Harta e zhvillimit ekonomik 35
Harta 17 Rrjeti i kanalizimit të ujërave të ndotura (zeza) i ndërtuar deri në 2019 37
Harta 18 Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit dhe kanalizimit 37
Harta 19 Shtrirja e tokave bujqësore në komasacion dhe nën ujitje 38
Harta 20 Mbulushmëria me rrjet e operatorit Kujtesa 45
Harta 21 Infrastruktura rrugore 48
Harta 22. Shtrirja hapësinore e institucioneve shëndetësore 52

DRAFT

Harta 23 Shtrirja e institucioneve shkollore 55
Harta 24 Shtrirja e institucioneve administrative 56
Harta 25. Hapësirat rekreative-sportive 58
Harta 26. Shtrirja e institucioneve të besimit fetar 59
Harta 27. Shtrirja e varrezave 60
Harta 28 Ndjeshmëria mjedisore e ujërave 63
Harta 29. Ndjeshmëria mjedisore e tokës 64
Harta 30 Ndjeshmëria e tokës ndaj erozionit 65
Harta 31 Shtrirja e zonave sizmike dhe të rrezikuara nga rrëshqitja e tokës 66
Harta 32. Sipërfaqet ujore dhe vërshimet 67
Harta 33. Shtrirja e vendbanimeve 74
Harta 34 Harta e vendbanimeve joformale 78
Harta 35 Përshtatshmëria e Integruar e Tokës në komunën e Obiliqit 81
Harta 36. Harta e shfrytëzimit të tokës 82

Lista e fotografive

Foto 1 Deponia e mbeturinave Mirash 67

Lista e referencave

Agjencia e Statistikave të Kosovës, *Vjetari Statistikor i Republikës së Kosovës 2018*, Prishtinë, 2018
Agjencia e Statistikave të Kosovës, *Vjetari Statistikor i Republikës së Kosovës 2014*, Prishtinë, 2014
Agjencia e Statistikave të Kosovës, Repertori statistikor mbi ndërmarrjet ekonomike në Kosovë TM1-2018, Prishtinë, 2018
Agjencia e Statistikave të Kosovës, *Parashikimi I Popullsisë së Kosovës 2017-2061*, Prishtinë, 2017
Agjencia e Statistikave të Kosovës, Popullsia sipas gjinisë, etnicitetit dhe vendbanimit 2011, Prishtinë, 2013
Agjencia e Statistikave të Kosovës, *Banesat dhe ndërtesat sipas komunave 2013,* Prishtinë, 2013
Agjencia e Statistikave të Kosovës, *Të dhënat e bujqësisë sipas komunave 2013*, Prishtinë, 2013
Agjencia e Statistikave të Kosovës, *Te dhënat e tregut te punës sipas komunave 2013*, Prishtinë, 2013
Agjencia e Statistikave të Kosovës, Te dhënat kryesore demografike sipas komunave 2013, Prishtinë, 2013
Agjencia e Statistikave të Kosovës, *Te dhënat socio ekonomike sipas komunave 2013*, Prishtinë, 2013

DRAFT

1. HYRJE

1.1. Informata për vendimet e Kuvendit të Komunës në lidhje me PZHK-në

1.1.1. Vendimi i Kuvendit të Komunës për hartimin e PZHK-së

Në përputhje me Nenin 10, paragrafin 2.1 të Ligjit Nr. 04/L-174 Për Planifikimin Hapësinor në datën 30/10/2017 Kuvendi i Komunës ka marrë vendimin nr. I- 100 për hartimin e Planit Zhvillimor Komunal për Komunën e Obiliqit.

1.1.2. Vendimi i Kuvendit të Komunës për miratim dhe zbatim të PZHK-së

Në përputhje me Nenin 10, paragrafin 2.2 të Ligjit Nr. 04/L-174 Për Planifikimin Hapësinor në datën XX/XX/XXXX Kuvendi i Komunës ka marrë vendimin nr. XXXXXXX për miratimin dhe zbatimin e Planit Zhvillimor Komunal për Komunën e Obiliqit.

1.2. Informata për miratimet e PZHK-së

1.2.1. Vendimi për pëlqimin mjedisor për Raportin e Vlerësimit Strategjik Mjedisor (VSM) të PZHK-së

1.2.2. Vendimi i miratimit të PZHK-së nga MMPH

Në përputhje me Nenin 9, paragrafin 2.3.1. të Ligjit Nr. 04/L-174 Për Planifikimin Hapësinor në datën XX/XX/XXXX MMPH ka marrë vendimin nr. XXXXXXX për miratimin e Planit Zhvillimor Komunal për Komunën e Obiliqit.

1.3. Pëlqime të tjera përkatëse nëse janë të nevojshme

1.4. Informata për procesin e planifikimit

Listimi i prezantimeve publike, konsultimeve, takimeve rishikuese dhe mekanizmave të përdorur për të angazhuar publikun në procesin e planifikimit

Vendi i Takimit	Data	Nr i pjesëmarrësve	Qëllimi i Takimit

1.4.1. Të dhënat e marra nga qytetarët dhe mënyra e trajtimit të tyre gjatë procesit të planifikimit.

Referoju Raportit të shqyrtimit publik.

1.4.2. Raporti i shqyrtimit publik

1.4.3. Përmbledhja jo-teknike e shkurtër e PZHK-së

1.5. Informata për kornizën strategjike të marrë parasysh gjatë hartimit të PZHK-së

1.5.1. Strategjitë sektoriale afatshkurta, afatmesme dhe afatgjata në nivel lokal dhe qendror

Gjatë përgatitjes së kornizës strategjike, Komuna është mbështetur në dokumentet vijuese strategjike të nivelit qendror:

- Plani Hapësinor i Kosovës 2010-2020+, Prishtinë 2010, Instituti për Planifikim Hapësinor, Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor.
- Plani Hapësinor për Zonën e Interesit të Veçantë Ekonomik ″Zona e Re e Mihjes″ 2010 - 2020+, Prishtinë, 2011, Ministria për Mjedis dhe Planifikim Hapësinor.
- Raporti i Gjelbër, Prishtinë 2015, Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural.
- Lista e Trashëgimisë Kulturore për Mbrojtje të Përkohshme, Prishtinë 2016, Ministria e Kulturës Rinisë dhe Sportit,
- Strategjia e Sigurimit të Cilësisë për Arsimin Para universitar në Kosovë 2016-2020, Prishtinë 2013, Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë.
- Strategjia Kombëtare për Zhvillim 2016-2021 (SKZh), Prishtinë 2016, Qeveria e Republikës së Kosovës.
- Strategjia e Shërbimeve Këshilluese për Bujqësi dhe Zhvillim Rural dhe Strategjia për Konsolidimin e Tokës 2010 – 2020, Prishtinë 2010, Strategjia për Zhvillimin e Pylltarisë 2010 – 2020, Prishtinë 2009; Ministria e Bujqësisë Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural.
- Strategjia e Energjisë e Republikës së Kosovës 2016 – 2017, Prishtinë 2017, Strategjia e Ngrohjes e Republikës së Kosovës 2011 – 2018, Prishtinë Gusht 2011; Ministria e Ekonomisë.
- Strategjia për Zhvillimin e Partneriteteve Publiko-Private për Republikën e Kosovës, Prishtinë 2014, Ministria e Financave.
- Strategjia Sektoriale dhe Transportit Multimodal 2015 - 2025 dhe Plani i Veprimit 5 vjeçar, Prishtinë Gusht 2015, Ministria e Infrastrukturës.
- Strategjia Kombëtare për Trashëgiminë Kulturore 2016 - 2026, Prishtinë 2016, Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit.
- Plani Strategjik i Arsimit në Kosovë 2017 - 2021, Prishtinë 2016, Strategjia e Sigurimit të Cilësisë për Arsimin Para universitar në Kosovë, Prishtinë 2016; Ministria e Arsimit Shkencës dhe Teknologjisë.
- Strategjia për Diasporën dhe Mërgatën 2013 - 2018, Prishtinë 2013, Ministria e Diasporës.
- Strategjia Sektoriale e Shëndetësisë, Prishtinë 2016, Ministria e Shëndetësisë.
- Strategjia Kombëtare për Punësim dhe Aftësi, Prishtinë 2014, Ministria e Mirëqenies Sociale.

Gjatë përgatitjes së kornizës strategjike, Komuna është mbështetur në dokumentet vijuese strategjike të nivelit lokal:

- Analiza hapësinore për Obiliqin, Obiliq 2006, Instituti për Planifikim Hapësinor, Ministria për Mjedis dhe Planifikim Hapësinor.
- Plani Zhvillimor Komunal dhe Urban i Obiliqit 2010- 2020, Obiliq 2010, Komuna e Obiliqit.
- Plani Lokal i Veprimit në Mjedis 2012- 2017, Obiliq 2012, Komuna e Obiliqit.
- Strategjia për Zhvillim Socio-Ekonomik Lokal 2017-2021, Obiliq 2017, Komuna e Obiliqit.
- Strategjia për Zhvillim Ekonomik të Komunës së Obiliqit 2019-2023, Obiliq 2019, Komuna e Obiliqit.
- Profili Komunal 2018, Obiliq 2018, Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë.

1.5.2. Strategjitë që përfshihen në Planin Hapësinor të Kosovës, Strategjia e Zhvillimit Hapësinor 2010-2020+

Në kuadër të Planit Hapësinor të Kosovës, strategjia e zhvillimit hapësinor 2010 - 2020, Qeveria ka përcaktuar prioritetet strategjike vijuese:

- Kosova vend i hapur dhe i integruar në rajon dhe më gjerë;
- Sigurimi i qasjes në infrastrukturë për të gjithë
- Arsimim cilësor dhe i vazhdueshëm për të gjithë;
- Shërbime mjekësore me cilësi të lartë dhe të decentralizuara;
- Mbrojtja e mjedisit;
- Ngritja e prodhimtarisë bujqësore dhe industriale;

DRAFT

- Zhvillim hapësinor i balancuar;
- Krijimi i vendeve të mjaftueshme të punës;

1.5.3. Strategjitë prej planeve të mëparshme komunale

1.5.3.1. Strategjitë prej PZHKU 2010- 2020

Në këtë rast plan komunal i mëparshëm i nivelit të njëjtë është Plani Komunal Zhvillimor (PZHK). Komuna e Obiliqit ka miratuar PZHK-në me periudhë kohore 2010- 2020, në përputhshmëri me kërkesat e Ligjit Nr. 2003 / 14 për Planifikimin Hapësinor. Vizioni i PZHK 2010- 2020 nga aspekti i pozicionimit hapësinor, përcakton Obiliqin- qytet dhe tri zona zhvillimore.

PZHKU ka propozuar zhvillim policentrit me një qendër kryesore- Obiliqin dhe tri nën- qendra: Breznica, Millosheva, dhe Graboc i Epërm. Shërbimet kryesore janë propozuar të ofrohen në qendrën urbane dhe shërbime dytësore në nën-qendrat. Mirëpo, ky zhvillim i komunës është i pa definuar, nuk është i elaboruar qartë në aspektin e realizimit. Qëllimet, objektivat janë të përgjithshme dhe janë të shkëputura nga sfidat zhvillimore të identifikuara. Prioriteteve strategjike u mungon ndërlidhja direkte me konceptet e propozuara zhvillimore, kurse afatet kohore dhe implikimet financiare të përcaktuara janë formale, jo reale çka e dëshmojnë edhe projektet e realizuara, që i bën jo të matshme.

Sidoqoftë, prioritet strategjike e përcaktuara në PZHK 2010- 2020 janë marr për bazë në të gjitha fazat e hartimit të kësaj PZHK-je. Prioritete strategjike të cilat janë paraparë në PZHK 2010- 2020 nuk janë realizuar dhe do të merren parasysh gjatë hartimit të PZHK 2020 - 2028 janë:

- Kosova C është e vendosur pranë të tanishmes "Kosova A", në jug të qytetit.
- Ndërtimi dhe zhvillimet e tjera në pjesët e qytetit janë të vendosura me influence direkte në zonën e termocentraleve janë ndaluar.
- Fshati që gjendet aty pranë Mazgiti i Poshtëm është i inkorporuar në qytet dhe vendbanimet kryesore të zhvillimit ndodhin këtu.
- Qyteti dhe Mazgiti i Poshtëm janë të rrethuar prej një pylli mbrojtës.

Gjithashtu, si prioritet të veçantë e vendos mbrojtjen e mjedisit, edhe atë me prioritetet strategjike si:

- Përmirësimi i kualitetit të ajrit në Kosova "A" dhe "B" uzinat e termocentraleve;
- Establishmenti i rrjetit nacional për monitorimin permanent të kualitetit të ajrit;
- Mbyllja e depove të hirit;
- Rehabilitimi i depove të hirit prej termocentraleve Kosova "A" dhe "B" – transportimi i hirit prej deponive ekzistuese në zonat e mihjes në Mirash dhe Bardh.

Koncepti hapësinor i PZHU-së 2010- 2020 është përforcimi i qendrës së qytetit duke përqendruar funksionet e rëndësishme dhe duke e densifikuar me intensitet më të lartë se sipërfaqet përreth. Për ta liruar presionin zhvillimor në qendër të qytetit, Dardanisë dhe Arbërisë i jepet funksion plotësues qendror. PZHU 2010- 2020 përveç që integron konceptin e gjerë zhvillimor dhe prioritetet strategjike të PZHK-së 2010- 2020, përcakton si prioritete strategjike, si:

- Zhvillimi i banimit jashtë zonave të sigurimit;
- Zhvillimi i Mazgitit të Poshtëm;
- Densifikimi i zonave ndërtimore;
- Zhvillimi i pyjeve mbrojtëse përreth qytetit; dhe
- Rregullimi i një aksi të gjelbër përgjatë qytetit.

1.5.3.2. Strategjitë rajonale ose strategjitë e komunave fqinje

Planit Hapësinor të Kosovës (PHK) përcakton veçoritë karakteristike dhe zhvillimet e planifikuara të regjioneve kryesore në Kosovë, dhe me analizën e PHK-së më poshtë janë integruar edhe strategjitë rajonale në procesin e hartimit të PZHK-së.

Gjatë përgatitjes së këtij dokumenti të gjitha strategjitë rajonale ose strategjitë e komunave fqinje të përshkruara në këtë në këtë pjesë të dokumentit janë marr parasysh të gjitha dhe janë integruar në këtë PZhK.

1.5.4. Udhëzimet, përgjegjësitë dhe kërkesat që burojnë nga konteksti i gjerë i planifikimit siç janë planifikuar në Planin Hapësinor të Kosovës dhe Hartën Zonale të Kosovës.

Plani Hapësinor i Kosovës (PHK), Strategjia për Zhvillim Hapësinor, 2010 – 2020+ është dokument qendror i planifikimit hapësinor, me qëllim të sigurimit të zhvillimit të baraspeshuar dhe të qëndrueshëm për tërë territorin e Republikës së Kosovës. Rrjedhimisht, të gjitha komunat duhet të i përmbahen zhvillimeve të planifikuara në *PHK, Strategjia për Zhvillim Hapësinor, 2010 – 2020+*, i cili mbështet vizionin vijues:

DRAFT

"Kosova vend sovran i integruar në Bashkësinë Evropiane me zhvillim të qëndrueshëm socio-ekonomik, infrastrukturë dhe teknologji moderne, me mundësi arsimimi për të gjithë, fuqi punëtore të kualifikuar, një vend që ka respekt për mjedisin, trashëgiminë natyrore dhe kulturore për tërë territorin e vet dhe vendet fqinje, me një shoqëri të hapur që e promovon llojllojshmërinë dhe shkëmbimin e ideve, duke respektuar të drejtat e të gjithëve".[1]

Strategjia Zhvillimore Hapësinore e PHK-së, bazohet në:

- Zhvillimin e fuqishëm të rrjetit urban për zhvillim ekonomik;
- Zhvillimin dhe ruajtjen e burimeve natyrore; dhe
- Zhvillimin e lidhjeve strategjike.

PHK përcakton veçoritë karakteristike dhe zhvillimet e planifikuara të regjioneve kryesore në Kosovë.

Strategjia për zhvillim hapësinor i identifikon veçoritë karakteristike të qendrave kryesore urbane në Kosovë, së bashku me rrethinat më të afërta të tyre, dhe i përcakton katër grupe të ndryshme të zhvillimit. Objektivat për një zhvillim të dëshirueshëm hapësinor, ekonomik, mjedisor dhe shoqëror janë të ndara në katër grupe.

Katër grupet e ndryshme të zhvillimit janë:

- Porti i Kosovës – Zona e Kaltër: Rajoni përreth Prishtinës.

Përqendrimi në administratë, edukim, kujdes shëndetësor, shërbime dhe industri, industri të lehtë, industri bujqësore dhe turizëm.

- Thesari i Kosovës – Zona e Gjelbër: Rajoni rreth Mitrovicës.

Përqendrimi në industri, shërbime dhe tregti dhe industri bujqësore.

- Urat e Kosovës – Zona e verdhë: rajonet përreth Gjilan/Ferizajt dhe përreth Gjakovës.

Përqendrimi në shërbime dhe tregti, industri të lehtë, bujqësore dhe turizëm.

- Parqet e Kosovës – Zona e Portokalltë: Rajonet përreth Pejës dhe Prizrenit.

Përqëndrimi në turizëm kulturor, shërbime dhe tregti, industri të lehtë dhe bujqësore.

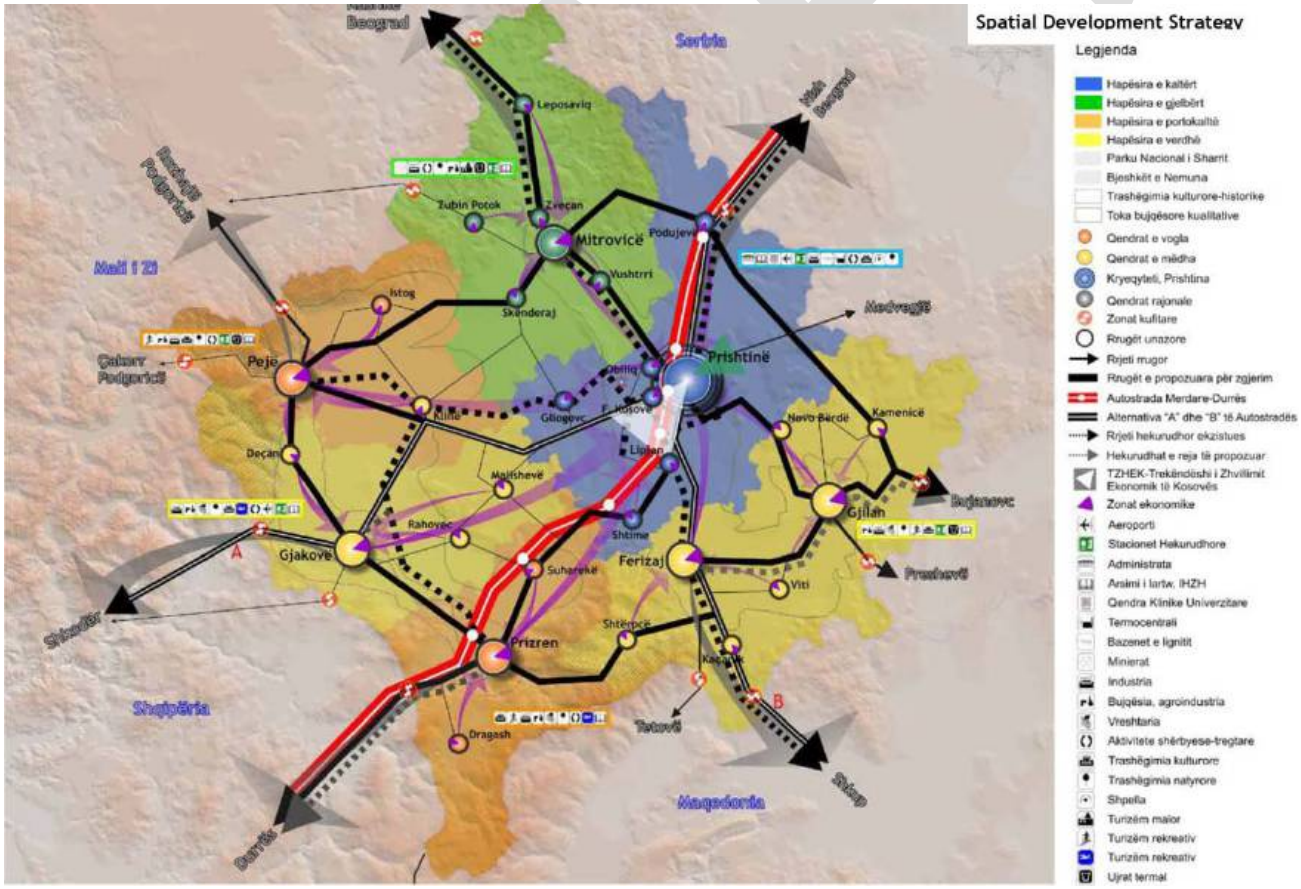

Harta 1. Plani Hapësinor i Kosovës, Strategjia për Zhvillim Hapësinor, 2010 – 2020+

PHK, Strategjia për Zhvillim Hapësinor, 2010 – 2020+ ka përcaktuar regjionin e Obiliqit (përfshihen edhe komunat Podujevës, Fushë-Kosovës, Lypjanit, Gllogocit dhe) si pjesë përbërëse e zonës "Porti i Kosovës – Zona e Kaltër" që kanë këto përparësi dhe mundësi të zhvillimit:

[1] *MMPH, Plani Hapësinor i Kosovës, Strategjia për Zhvillim Hapësinor, 2010 – 2020+, Prishtinë, 2010*

- Qendra të dendura urbane dhe atyre rurale në zhvillim e sipër;
- Tokë bujqësore të kualitetit të lartë;
- Pasuri nëntokësore (linjit, Ni, Pb, zink, ari);
- Hapësira dhe objekte të rëndësishme arkeologjike dhe kulturore;
- Hapësirave të lira të gjelbra;
- Veprimtaritë ekonomike karakterizohet me ato industriale, tregtare dhe shërbyese, si dhe veprimtaritë administrative, shëndetësore, arsimor dhe shkencore.

Për këtë zonë është paraparë zhvillimi i shërbimeve tregtare, agro-industriale dhe turistike. Sipas PHK, "për Porti i Kosovës – Zona e Kaltër" kanë këto veçohet për shfrytëzimit të tokës bujqësore të kualitetit të lartë; resurse të ujërave minerale; hapësira të lira të gjelbra; dhe aktivitete ekonomike tregtare, industriale dhe turistike malore, transitore dhe shëndetësore.

Kjo strategji ka për qëllim ndarjen në mënyrë të barabartë të shërbimeve publike dhe zhvillimin ekonomik në të gjitha pjesët e Kosovës, por në shumë aspekte Prishtina është qendër e padiskutueshme.

Një nga pjesët më të rëndësishme të strategjisë për "Porti i Kosovës – Zona e Kaltër" është zhvillimi i Trekëndëshit të Zhvillimit Ekonomik (TZHE) në zonën ndërmjet Prishtinës dhe aeroportit ndërkombëtar. Gjendja më e favorshme e transportit dhe kushteve të veçanta ekonomike në këtë zonë, do ti tërheqin investimet dhe ta kthej TZHE-në në një shtyllë kurrizore të zhvillimit ekonomik.

Obiliqit me komunat Podujeva, Fushë Kosova, Lypjani, Gllogoci dhe Shtime si komuna të vogla bëjnë pjesë në zonën Porti i Kosovës me Prishtinën si komunë të madhe. Kjo zonë karakterizohet me përqendrim të administratë, arsim, shëndetësi, shërbime, tregti, industri e lehtë, agro-industri, turizëm.

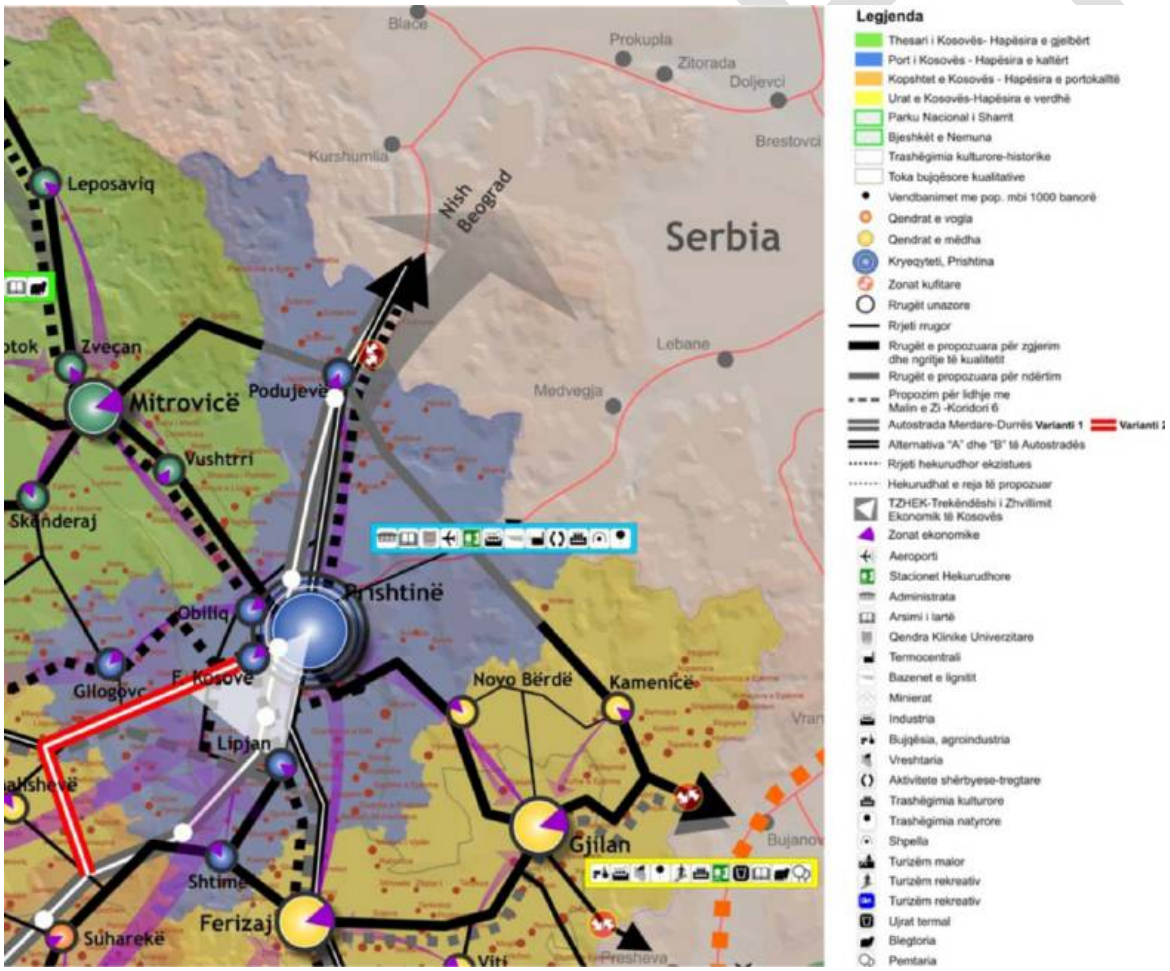

Harta 2 Porti i Kosovës – Zona e Kaltër, Plani Hapësinor i Kosovës, Strategjia për Zhvillim Hapësinor, 2010 – 2020+

Zonë e gjallë dhe me prosperitet, ku qytetet tentojnë zhvillimin e vazhdueshëm të planifikuar urban, konkurrente me njëra tjetrën e në të njëjtën kohë të bashkuara e kooperative, atraktive për të jetuar dhe punuar në to, Prishtina si kryeqytet, me seli të qeverisë dhe zyrave diplomatike, lidhje të mira me qytetet fqinje kosovare dhe ato jashtë kufijve, përmes rrjetit të infrastrukturës fizike (rrugore,

hekurudhore, ajrore, energjetike) si dhe asaj administrative dhe institucionale. Të lidhura në rrjet, qytetet në këtë zonë krijojnë kushte të volitshme për veprimtari ekonomike, industriale, komerciale dhe shërbyese.

Në qendër të zonës së kaltër, parashihet TZHEK Trekëndëshi i Zhvillimit Ekonomik të Kosovës, si kurriz i zhvillimit ekonomik me interes kombëtar, burim i të ardhurave për ekonominë kosovare si dhe zonë e mundshme për investitorët e kompanive ndërkombëtare.

Arsyet për një përcaktim të tillë të zhvillimit të ardhshëm hapësinor të TZHEK-ut janë:

- Afërsia e qytetit të Prishtinës si qendër e ardhshme më e madhe administrative, arsimore-shkencore dhe shërbyese në Kosovë si vend i mundshëm joshës për investitorë të vendit dhe të huaj, korridoret kryesore të infrastrukturës rrugore, hekurudhore, ajrore, telekomunikimeve dhe energjisë.
- Aeroporti Ndërkombëtar i Prishtinës si pikë strategjike për ndërlidhje me botë në aspektin e shkëmbimit të mallrave dhe njerëzve.
- Afërsia e korridoreve evropiane.

DRAFT

2. PROFILI KOMUNAL

Profili i gjendjes në komunë, është ndër pjesët më të rëndësishme të PZHK-së së Obiliqit, ku identifikohen, mblidhen dhe strukturoren informatat bazë mbi fushat tematike.

"Profili Komunal", ka përmbledhur dhe shqyrtuar të dhënat lidhur me: Historinë e zhvillimit të komunës së Obiliqit, gjendjen ekzistuese të komunës si dhe kapacitetet njerëzore dhe financiare të komunës.

Mbledhja e të dhënave për Profilin Komunal është bërë në pajtueshmëri me Shtojcën 1 të Udhëzimit Administrativ Nr.11/2015 mbi elementet dhe kërkesat themelore për hartimin, zbatimin dhe monitorimin e Planin Zhvillimor Komunal. Gjatë përgatitjes së profilit është hasur në vështirësi për shkak të mungesës, mos koordinimit dhe burimeve të të dhënave, por pas një angazhimi shtesë janë siguruar shumica e të dhënave.

2.1. Karakteristikat e përgjithshme të komunës

2.1.1. Historia e zhvillimit

Obiliqi ka funksionuar si Komunë (nahi) qysh gjatë kohës së sundimit turk. Në vitin 1873, është ndërtuar hekurudha Shkup-Mitrovicë, ndërsa në Obiliq si qendër gjeostrategjike e rrafshnaltës së Kosovës është ndërtuar stacioni hekurudhor grumbullues. Kështu vendbanimi i atëhershëm i quajtur Glloboder u ngrit në një qendër rajonale – Komunë. Në vitin 1912 merr emërtimin e ri Obiliq. Statusin e Komunës e kishte gjithashtu pas luftës së parë dhe të dytë botërore gjithnjë deri në vitin 1962, kur është përfshirë në kuadër të komunës së Prishtinës. Më 27 nëntor 1989 prapë konstituoet si Komunë.

Më 20.12.1999 me vendimin e Këshillit Komunal është formuar komisioni për emërtimin e vendbanimeve me të cilin vendim edhe qyteti i Obiliqit emërtohet Kastriot.

2.1.2. Pozita gjeografike karakteristikat natyrore

Komuna e Obiliqit shtrihet në pjesën skajore të rrafshit të pasur të Kosovës, 10km në veri-perëndim të Prishtinës, qendër administrative, politike dhe universitare e Republikës së Kosovës. Ka një pozitë të mirë gjeografike dhe kufizohet me pesë komuna të tjera: komunën e Prishtinës, Fushë Kosovës, Drenasit, Vushtrrisë dhe Podujevës. Magjistralja Prishtinë-Mitrovicë (M2), Autoudha „Ibrahim Rugova“, e cila ka hyrje dhe dalje në fshatin Mazgit, (Aeroportin ndërkombëtar „Adem Jashari“ 23km, Porti i Durrësit 264km, Porti i Shëngjinit 233km. Dy linja hekurudhore (Fushë Kosovë - Shkupë, Fushë Kosovë - Pejë, Fushë Kosovë - Mitrovicë).

Territori i komunës së Obiliqit ka një sipërfaqe prej 104.84 km² dhe zënë një hapësirë rreth 1% të territorit të Kosovës. Këtë sipërfaqe e përbënë një reliev I ndryshëm, me terren malor, sipërfaqe fushore dhe të rrafshët me tokë pjellore. Pjesa qendrore shtrihet rreth lumit Sitnica dhe lumit Llap, ndërsa pjesët tjera të relievit në perëndim shkojnë duke u ngritur në kodra e lugina të malit Qyqavica dhe në kodra e lugina të malit të Kopaonikut (Albanikut). Territori i Komunës së Obiliqit ka një sipërfaqe prej 105 km² dhe zë një hapësirë rreth 1 % të territorit të Kosovës dhe pozitë qendrore të Rrafshit të Kosovës, përkatësisht në pjesën veriore të saj. Obiliqin e definojnë koordinatat 42o 41’ të gjerësisë veriore gjeografike dhe 21o 5’ të gjatësisë lindore gjeografike.

Në tërë komunën gravitojnë 20 vendbanime të shtrira në 18 zona kadastrale: Obiliqi (i ri dhe i vjetër), Mazgiti i ultë, Mazgiti i Lartë, Llazareva, Millosheva, Bakshia, Raskova, Baimofci, Breznica, Kozarica, Plemetini, Hamidia, Sibovci, Grabofci i Epërm, Shipitulla, Hadja, Dobrosellë, Leshkoshiq, Cërkvena Vodicë dhe Kryshefc, që janë të banuara me komunitete të përkatësive etnike si: Shqiptar, Serb, Rom, Ashkali, Egjiptas, Boshnjak, Turk, Goran.

Obiliqi gjendet 10 km larg kryeqendrës së Kosovës , Prishtinës. Është i vendosur në mes të rrafshit të Kosovës afër lumenjve Sitnicë dhe Llap. Territori i Komunës së Obiliqit përbëhet prej formave të llojllojshme duke filluar nga fushat, terrenet e rrafshëta rreth lumit Sitnica dhe Llapi, kodrinave të ulëta , rrafshnaltave e deri te kodrat dhe malet.

Pjesa qendrore e territorit të Komunës shtrihet rreth lumit Sitnicë, që është një teren fushor me një pjerrtësi mesatare prej 0,7m/km, ndërsa pjesët tjera të reliefit në lindje shkojnë duke u ngritur në kodra e lugina të malit Qyqavica dhe në perëndim po ashtu në kodra dhe lugina, male të degëve të malit të Albanikut (Kopaonikut).

Nga tërë territori i Komunës afro 75 % është sipërfaqe e rrafshët dhe kodrinore ndërsa diku 25 % janë teren malor dhe atë kryesisht pjesët periferike territorit të cilat edhe kufizojnë komunën e Obiliqit me Komunën e Gllogocit dhe të Podujevës.

Komuna e Obiliqit është një qendër ekskluzivisht industriale, ku gjenden rezerva të mëdha të thëngjillit e cila shtrihet në mes të luginës së lumit Sitnicë dhe lumit Drenicë në një gjatësi prej rreth 32 km në drejtim veri-jug dhe një në gjerësi rreth 12 km. Deri më tani janë konstatuar rezerva rreth 13 miliardë tonelata.

Këtë sipërfaqe e përbën një reliev i ndryshëm, me terren malor, sipërfaqe fushore dhe të rrafshët me tokë pjellore. Pjesa qendrore shtrihet rreth lumit “Sitnica” dhe lumit “Llap”, ndërsa pjesët tjera të relievit në perëndim shkojnë duke u ngritur në kodra e lugina të malit Qyqavica dhe në veri, po ashtu, në kodra e lugina të malit të Kopaonikut (Albanikut).

Komuna e Obiliqit , shtrihet në afërsi të gjigantit të KEK-ut dhe si e tillë është një qendër ekskluzivisht industriale me rezerva të mëdha të linjitit. Kjo bën qe Obiliqi te jete një ndër komunat më të ndotura në Kosovë.

DRAFT

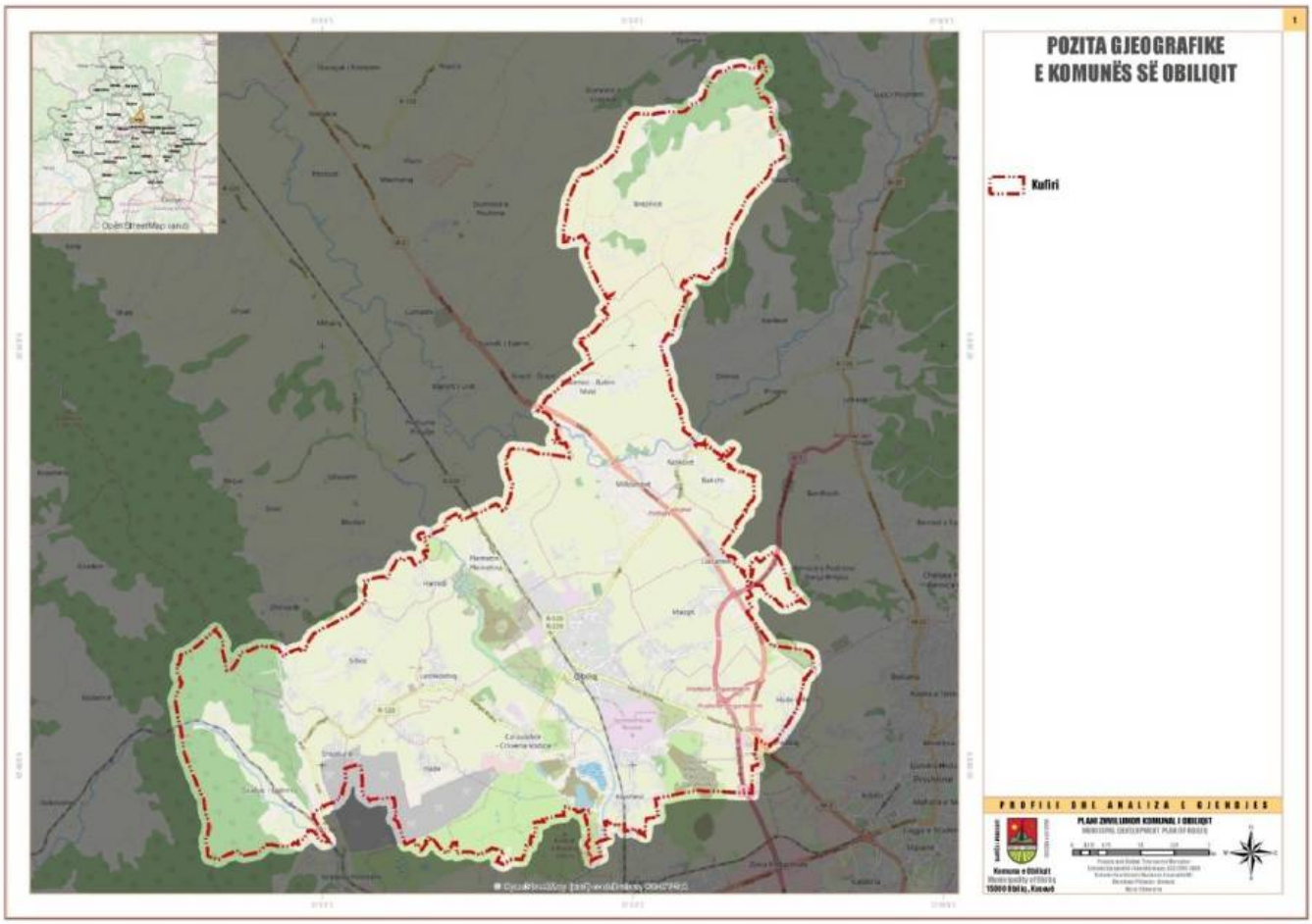

Harta 3 Pozita gjeografike e Komunës

2.1.3. Veçoritë mjedisore

Komuna e Obiliqit duke qenë e vendosur në fushëgropën e Kosovës, sikur mbahet mbi supet e maleve të Qyqavicës dhe Shalës së Bajgores. Kjo komunë përshkon tërthorazi këtë fushëgropë prandaj edhe ka një fond të konsiderueshëm të tokës bujqësore prej 1,0531ha, që përbën 48% e territorit të komunës së Obiliqit, gjersa 37% është tokë pyjore.

Miniera e re e Sibovcit do marrë më së shumti tokën e bukës, diku rreth 13% e territorit te komunës së Obiliqit. Ne këtë fushë të paraparë për minierë sipërfaqësore, 86% e territorit është tokë e bukës ose ara kurse pjesa tjetër vendbanime, rrugë dhe pyje.

Dukuria e ndërtimit përgjatë akseve rrugore është e theksuar edhe në komunën e Obiliqit, një sipërfaqe e konsiderueshme e kësaj pasurie është duke humbur nga ndërtimet e pakontrolluara kryesisht me përmbajtje biznesi. Sipas një analize të bërë në qendrat e mëdha urbane, për periudhën 1980 deri në vitin 2000 kur janë bërë fotografimet ajrore, është konstatuar se zonat urbane nëse një zonë urbane ka pasur sipërfaqe prej 1.000 ha, pas periudhës së përmendur zona në fjalë është rritur në 2.700 ha, që do të thotë janë humbur 1.700 ha.

2.1.3.1. Pedologjia

Paleozoiku (Pz) – është i përfaqësuar me Rreshpet kristalinë (që janë të përfaqësuara me argjiloshiste, filite dhe rrallë herë me rreshpe amfibolike) dhe Gëlqerorët kristalinë (që në shumicën e rasteve shtrihen mbi rreshpe, kurse pjesa më e vogël e tyre gjendet në mesin e serisë rreshpore). Gëlqerorët kristalin ndodhen në pjesën e skajshmen perëndimore të zonës, në anët lindore të Malit të Qyqavicës, janë të shpërndarë në formë të thjerrëzave të shumta. Në grupe të vogla gëlqerorët janë të silifikuar deri në atë masë sa me vështirësi dallohen nga filitet dhe kuarcitet. Në rreshpet kristalin dhe gëlqerorët kristalin deri më tani nuk është gjetur fauna dhe nga kjo çështja e moshës së tyre është mbetur e hapur.

Mezozoiku (Mz) – është i përfaqësuar nga Serpentinitet, Flishi i Kretakut të Sipërm dhe Gëlqerorët. Serpentinitet dhe Peridotitet paraqiten në disa zona të radhitura në drejtimin V-VP –dhe J-JL. Masa të vogla paraqiten edhe në JP të fshatit Sibovc, përkatësisht në vijën kryesore shkarëse përgjatë të cilës është formuar pellgu i Kosovës.

Kenozoiku (Kz) - është i përfaqësuar nga sedimentet e Terciarit dhe të Kuaternarit. Terciari (Tc), përfaqësohet nga shkëmbinjtë andezito – dacit dhe tufet, si dhe sedimentet e Neogjenit (Ng).

Kuaternari (Q), në pjesën më të madhe është i përfaqësuar me rëra aluviale dhe zhavorre.

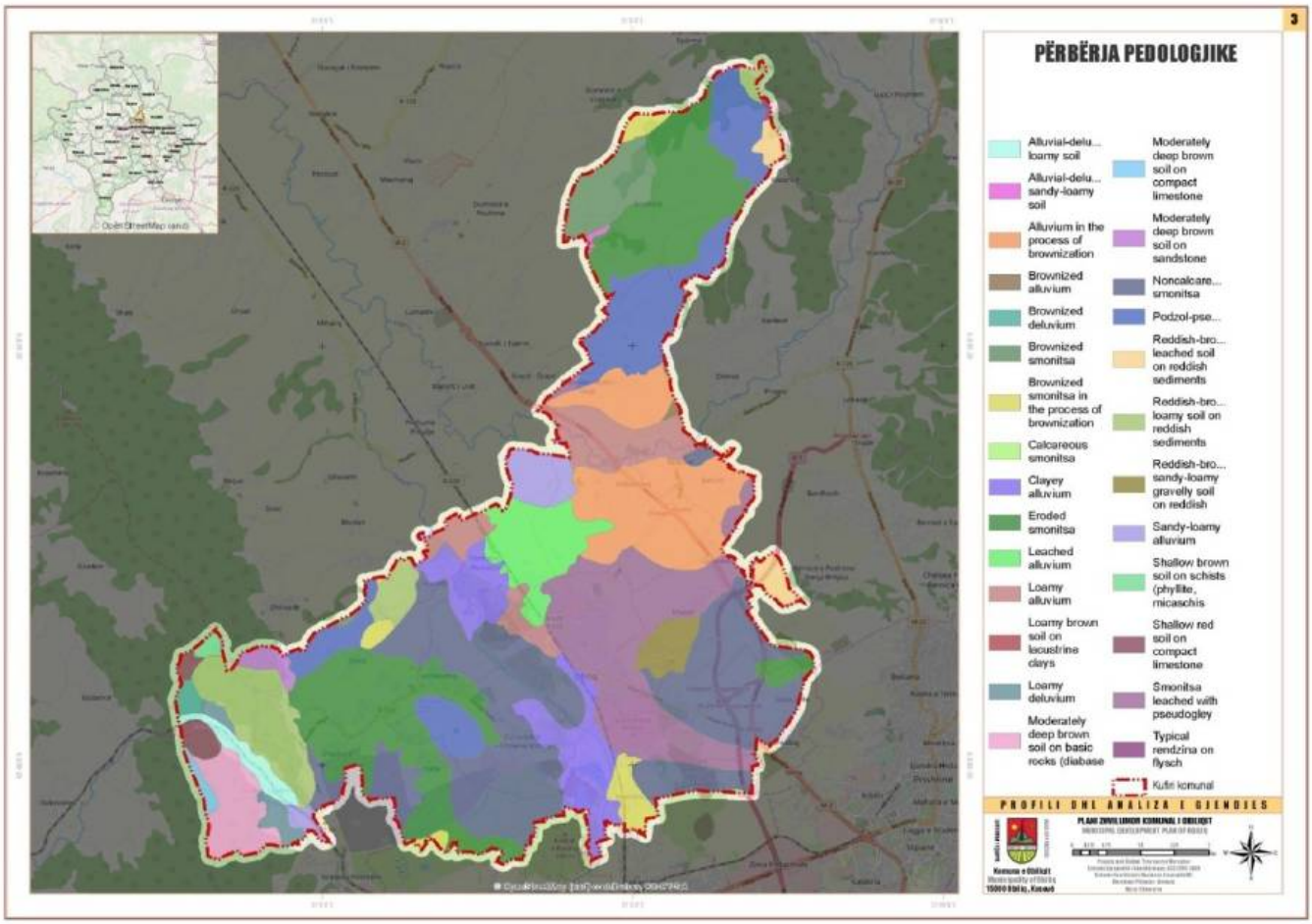

Harta 4. Përbërja pedologjike

2.1.3.2. Gjeologjia dhe tokat

Sa përket përbërjes gjeologjike të tokës në territorin e Komunës, me 43.98% dominon përbërja balta, rëra, zhavorri, marlina, pjesërisht e linjitit, pastaj 21.79% është përbërje lymore dhe 12.04% është përbërje proluvium.

Kategoritë gjeologjike	Sipërfaqja (ha)	%
Albite diorite	4.57	**0.04%**
Alluvium	1098	**10.47%**
Balta, rëra, zhavorri, marlina, pjesërisht e linjitit	4611	**43.98%**
Diabase, spilite, bazalt	4.86	**0.05%**
Gabro	17.65	**0.17%**
Heterogeneous breccia	31.74	**0.30%**
Sedimentet e liqenit dhe lumenjve	20.46	**0.20%**
Mermer	17.94	**0.17%**
Mermer, rreshpe gëlqerore	116.4	**1.11%**
Gur mermeri, gur ranor, gur gëlqeror, tuffite, pjesërisht linjit	65.15	**0.62%**
Mica quartzite, metasandstone, metamudstone	34.38	**0.33%**
Proluvium	1262	**12.04%**
Pyroclastite of the andesite group with tuff, lappilli, breccia	180.8	**1.72%**
Quartzite, metaquartzsandstone, conglomerate	17.09	**0.16%**
Reef limestone, breccias, sandy flysch with olistoliths	58.19	**0.56%**
Lymore	2285	**21.79%**
Sandstone, phyllite, marble, calcareous schist	49.57	**0.47%**
Sandstone, siltstone, marlstone, mudstone with olistoliths (sandy flysch)	56.08	**0.53%**
Serpentinite	34.89	**0.33%**
Volcanic-sedimentary series	518.5	**4.95%**

Tabela 1 Veçoritë gjeologjike

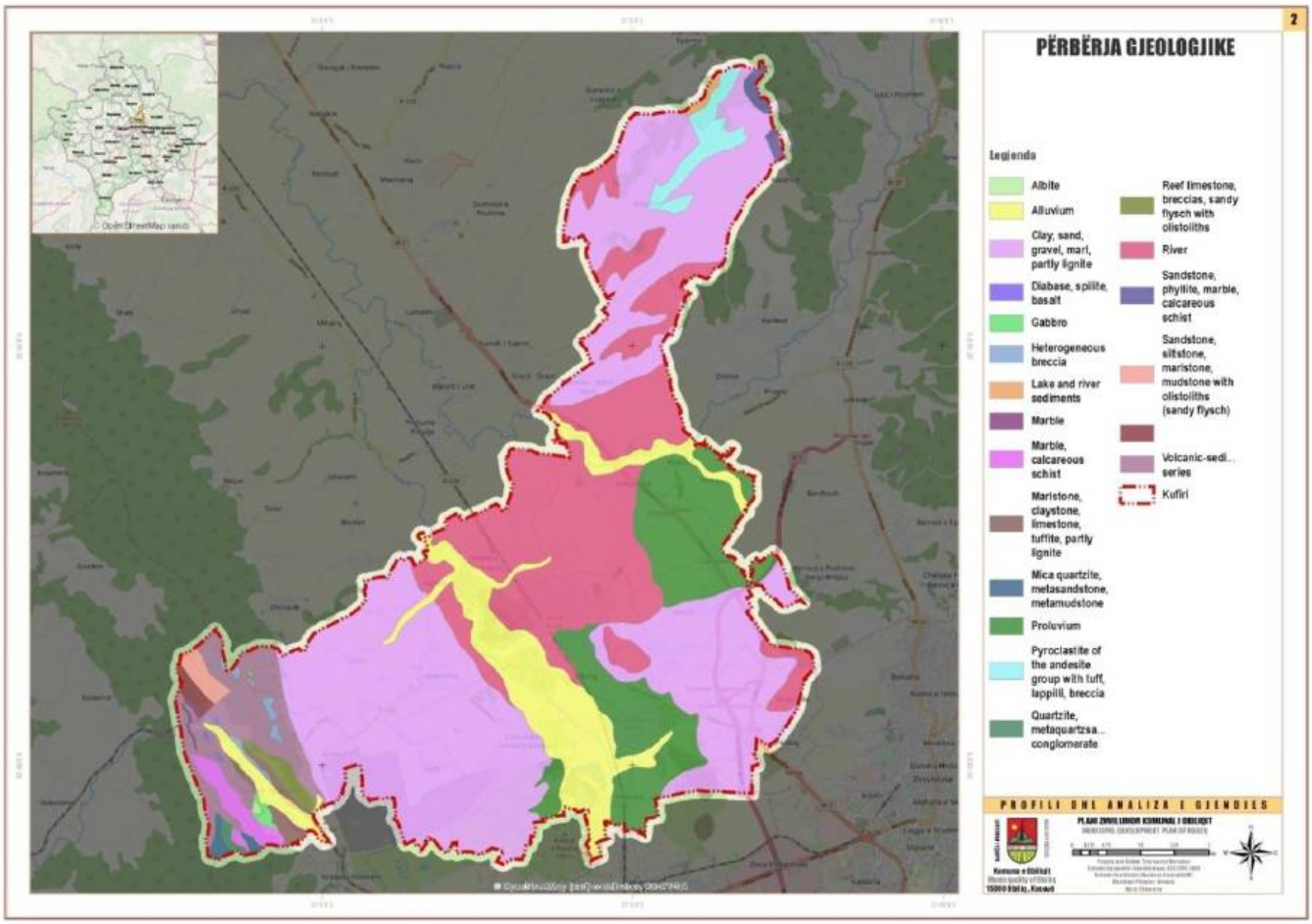

Harta 5. Formacionet gjeologjike

2.1.3.3. Karakteristikat hidrografike

Në territorin e Komunës ekzistojnë tre lumenj natyror që janë: "Sitnica", "Drenica" dhe "Llapi". Si dhe një kanal artificial që është Kanali Ibër - Lepenc, i cili vjen nga liqeni akumulues i Ujmanit nga rrjedha e lumit "Ibër". Lumi "Sitnica" përshkon territorin e Komunës nga jugu në veri dhe është ujëmbledhësi i 80 % të ujërave në drejtim të veriut. Lumi "Sitnica" derdhet në lumin "Ibër" në Mitrovicë.

Lumi "Drenica" rrjedhë në perëndim dhe derdhet në lumin "Sitnicë" para hyrjes në jug në territorin e Komunës. Lumi "Llap" rrjedhë në lindje, i cili derdhet në lumin "Sitnicë" në veri të territorit të Komunës. Lumi "Sitnicë" është lumë fushor me pjerrtësi të vogël, me shtrat të gjerë, të cektë dhe me gjarpërime, veçohet me prurje të vogla vjetore të ujit. Gjatë stinës së verës nuk ka prurje më të madhe se 2.5 m3/s, kurse gjatë stinës së dimrit dhe në pranverë, kur bëhet shkrirja e bores, kjo prurje është 15 herë më e madhe, përkatësisht 37.5 m3/s. Gjatë prurjeve të mëdha të ujit, lumi "Sitnica" del jashtë shtratit dhe përmbytë sipërfaqe të tokave punuese për rreth, duke i shkaktuara dëme të mëdha bujqësisë.

Vetë fusha e mihjeve mbulon gjashtë zona ujëmbledhëse të zonave më të vogla ujore; katër prej tyre që rrjedhin në drejtim të lumit "Sitnicë" në lindje dhe dy në drejtim të lumit "Drenica" në perëndim. Përgjatë lumit "Sitnicë" shtrihet një fushë, që përmbytet me ujë në sezonin e reshjeve të mëdha, në të cilën gjendet lokacioni i zonës industriale ku janë vendosur dy (2) blloqet e TC "Kosova B".

Lumi "Sitnicë" është i ndotur nga shkarkimet në rrjedhën e mesme të tij nga shkarkimet urbane, e përveç tyre edhe nga efluentët nga termocentralet dhe mihjet e KEK-ut, të cilat shkarkohen direkt, pa ndonjë trajtim adekuat, si dhe rrjedhat e ujërave nga deponitë e hirit.

Përveç këtyre, lumenjtë pranojnë përmbajtje të madhe të materieve organike, pasi që nuk ka fare ose fare pak trajtim të ujërave të zeza. Të dhënat e përpiluara së mbi pikat e shkarkimit dhe marrjes së mostrave të cilësisë së ujit tregojnë që uji i lumit "Sitnicë" duhet kategorizuar si Ujë i Klasës IV, sipas sistemit të klasifikimit (pra, "ujë që mund të përdoret vetëm pas një trajtimi special") dhe është larg nga standardet evropiane të cilësisë.

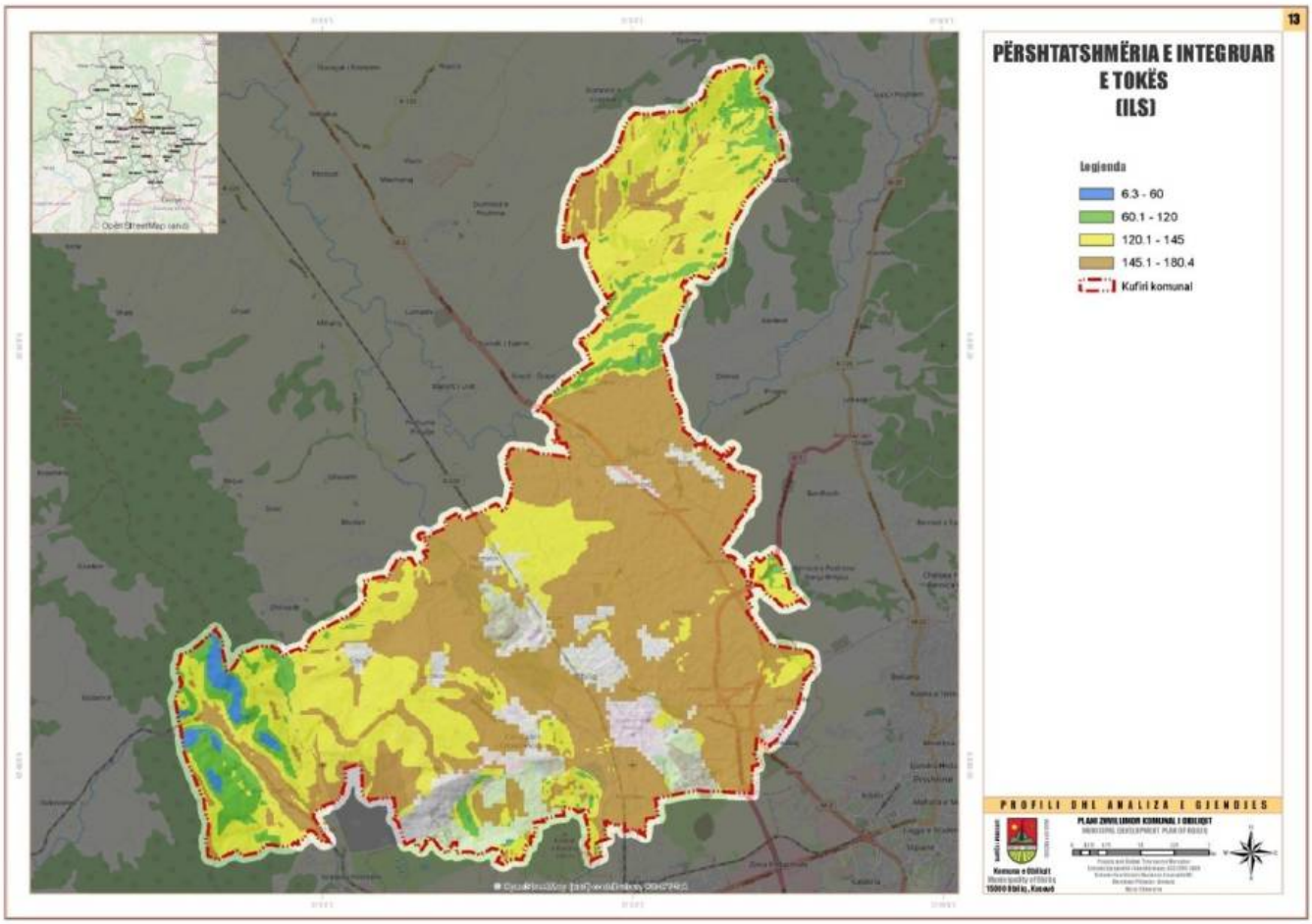

Harta 6 Përshtatshmëria e Integruar e Tokës

Konstatimi i përgjithshëm i cili i takon problematikës së hidrogjeologjisë, brenda territorit të zonës me interes të veçantë ekonomik, konsiston kryesisht në mbulesën e dheut, mbi dhe në vet shtresën e thëngjillit. Nga hulumtimet e shumta hidrogjeologjike është konstatuar se ujërat nëntokësore takohen shumë afër sipërfaqes në thellësi nga 3 – 5 m. Janë ujëra me nivel të lirë (freatike). Është me rëndësi të theksojmë se gjatë punimeve për largimin e ujërave nga miniera e Mirashit dhe Bardhit , shpeshherë ka ardhur deri te shpërthimi i ujërave nëntokësore nga të çarat e shtresave të thëngjillit. Me shpime dhe punime minerare është konstatuar se ujëmbledhësi kryesor i ujërave nëntokësor janë aluvionet në të dy anët e lumit Sitnicë, si dhe aluvionet e lumit Drenicë.

2.1.3.4. Lartësia mbidetare

Komuna e Obiliqit ka kontraste relievore pasi që pjesa qendrore shtrihet rreth lumit Sitnica, ndërsa pjesët tjera të reliefit në lindje shkojnë duke u ngritur në kodra e lugina të malit Qyqavica dhe në perëndim po ashtu në kodra e lugina (male të degëve të maleve të Albanikut (Kopaonikut).

Rrjedhë se 75% e sipërfaqes së komunës është sipërfaqe e rrafshët dhe kodrinore, ndërsa diku rreth 25% janë terrene malore. Pika më e lartë e territorit të komunës është në fshatin Kozaricë me 740 m lartësi mbidetare, kurse pika më e ulët është tek ura në mes të fshatit Cërkvena Vodicë dhe qytetit të Obiliqit me 530 m lartësi mbidetare. Në qoftë se marrin piken me të lartë dhe piken më të ulët të Komunës së Obiliqit atëherë lartësia mesatare e Komunës së Obiliqit është 635m .

Komuna e Obiliqit shtrihet rreth koordinatave gjeografike: 42° 41 24 V dhe 21° 04 40 L.

Territori i Komunës së Obiliqit ka një sipërfaqe 105m² dhe zen një hapësirë rreth 1% të Territorit të Kosovës. Kjo sipërfaqe përbën një reliev të ndryshëm me terrene malore dhe sipërfaqe të rrafshëta dhe me tokë pjellore.

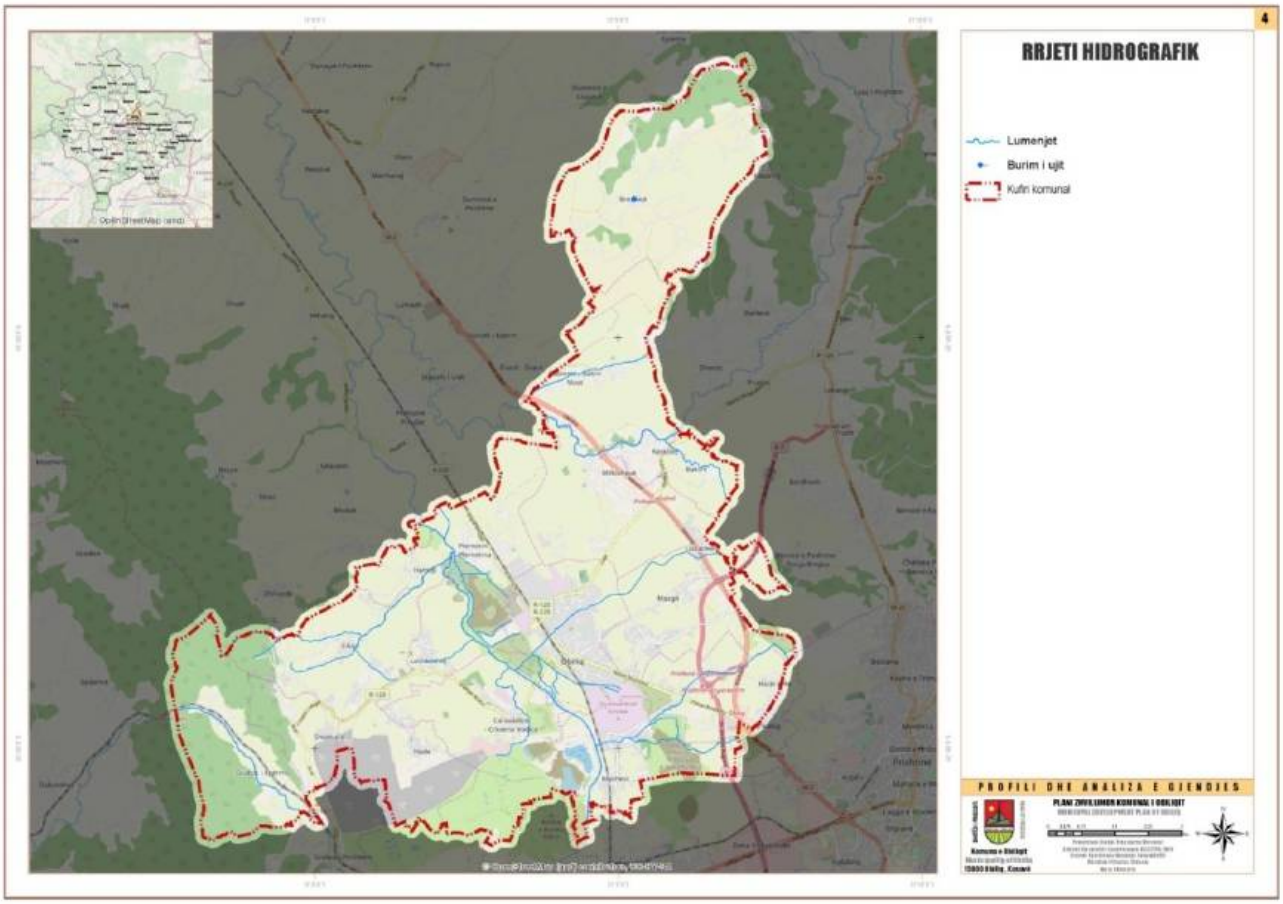

Harta 7 Njësitë hidrogjeologjike

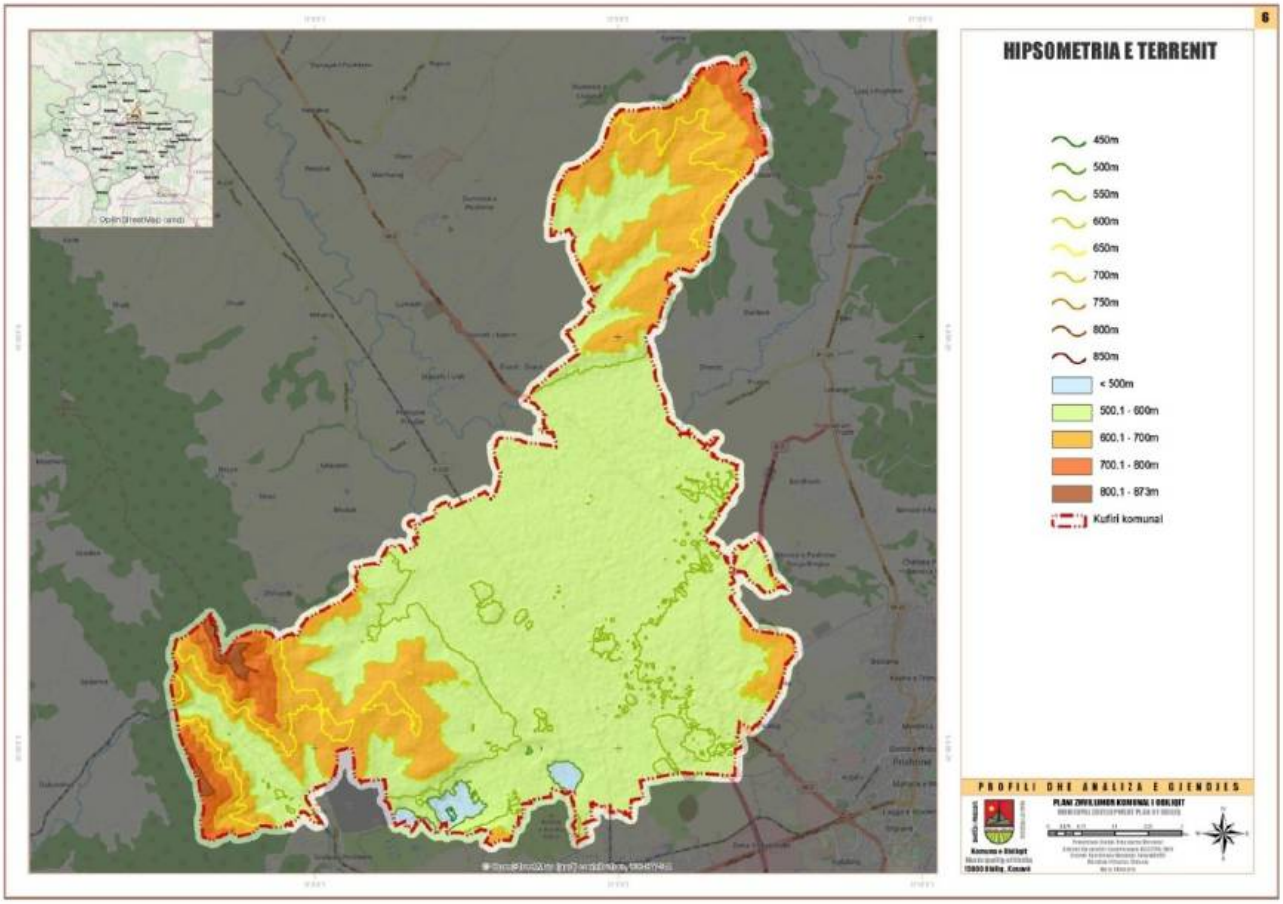

Harta 8 Hipsometria e terrenit

2.1.3.5. Pjerrtësia e shpatijeve

Relievi është favorizues për rrëzime të masave shkëmbore, veprimtaria e ujërave dhe nder me kryesoret është mbulesa vegjetative e cila ndikon shumë në qëndrueshmërinë e shpatijeve. Shpyllëzimet e bëra pa kriter kohet e fundit kane bere qe te shkëputen masa shkëmbore. Vendosja poshtë e shkëmbinjve te dobët dhe sipër shkëmbinj te fortë, në këtë rast ndodh "lodhja" ose rrjedhja e shkëmbinjve, duke humbur aftësinë mbajtëse dhe shpërbëre ne copëra masive të tëra formacionesh.

Si rezultat i proceseve të vazhdueshme tektonike dhe denudive, prishet gjendja e sforcimeve të masiveve shkëmbore në shpate, për rrjedhoje shkëputen masa shkëmbi të përmasave të ndryshme në formën e rrëzimeve dhe rrëshqitjeve. Shkëputjet e masave shkëmbore janë dukuri gjeologjike, që ndodhin për efekt të forcës së gravitetit dhe për arsye të ndryshimeve të vetive fizikomekanike të shkëmbit që përbën shpatin ose të ndryshimeve të konfiguracionit të shpatit (ndryshime natyrore ose nga veprimtaria e njeriut).

Përcaktimi i pjerrtësisë së territorit e sidomos i pjerrtësisë së shpateve jo stabile ka rëndësi të madhe praktike. Nëpër sipërfaqet e shpateve të pjerrëta zhvillohen shumë veprimtari njerëzore dhe procese natyrore morfodinamike. Proceset si erozioni, rrëshqitjet, shembjet etj. mund të jenë jashtëzakonisht të dëmshme në ato hapësira në të cilat paraqiten. Kriteret për kategorizimin e sipërfaqeve sipas pjerrtësisë së terrenit ndryshojnë varësisht nga qëllimet e kërkimeve shkencore dhe kategorizimit sipas autorëve të ndryshëm.
Sipas A. Bognarit (1991)[2] në sipërfaqe të rrafshëta hyjnë ato sipërfaqe këndi i rënies te të cilat është nga 0-20, terrenet me pjerrtësi të butë 2-50, terrenet me pjerrtësi të konsiderueshme 5-120, terrenet me shpate shumë të pjerrëta 12-350 dhe terrene me shpate të rrëpishme mbi 550. Po ashtu, i njëjti autor ka bërë edhe vlerësimin e përshtatshmërisë se pjerrësisë së terrenit për ndërtim,3 i cili kategorizim është pak i dallueshëm me kategorizimin e lartpërmendur. Sipas këtij kategorizimi terrene shumë të përshtatshme për ndërtim janë ato me pjerrtësi 0- 20,terrene të përshtatshme për ndërtim 2- 50, terrene të përshtatshme për ndërtim me intervenime adekuate 5- 120, terrene të papërshtatshme për ndërtim me përjashtime të caktuara 12- 320 dhe mbi 320 terrene të pa përshtatshme për ndërtim.

Këndi i rënies	Emërtimi
0 - 20	Terrene shumë të përshtatshme për ndërtim
2 - 50	Terrene të përshtatshme për ndërtim
5- 120	Terrene të përshtatshme për ndërtim me intervenime adekuate
12-320	Terrene të papërshtatshme për ndërtim me përjashtime të caktuara
Mbi 320	Terrene të pa përshtatshme për ndërtim

Llogaritjet e këndit të rrënjës së terrenit janë bere duke u bazuar në modelin digjital relievor "EUDEM" i cili ka përmasat e rezolucionit hapësinor 25*25m.

2.1.3.6. Ekspozicionet e terrenit

Në Komunën e Obiliqit ka ekspozicion qendror si Komunë ku dominon relievi kodrinor-malor që përfshin lindjen, perëndimin dhe pjesa qendrore e komunës është pjesë fushore që shtrihet rreth Lumit Sitnica . Kodrat janë me pjerrtësi më të ulët, përveç në lindje dhe perëndim ku pjerrtësia është relativisht më e madhe. Peizazhi natyror i territorit Komunës së Obiliqit është i ndryshueshëm dhe i paeksploruar. Prerja dhe djegia e drurëve, dhe hedhja e mbeturinave rrezikojnë këto burime nga degradimi i resurseve natyrore.

Diellosja (insolacioni)është e rëndësishme për botën e gjallë (bimët, kafshët, njerëzit), për bujqësi, turizëm, shëndetësi etj. Në diellosje ndikon gjerësia gjeografike (këndi i rënies së rrezeve të diellit), relievi (lartësia, ekspozicioni), vranësia, erërat. Në gjerësitë tona gjeografike (42-43 shkallë) diellosje vjetore do të duhej të zgjaste 4450- 4460 orë në vit ose 12,2 orë në ditë.

Në të vërtetë diellosja në Kosovë zgjatë 2079 orë ose 5,7 orë në ditë, që është 47% nga diellorja e mundshme. Diellosja më e vogël është në viset malore dhe afër tyre dhe gjatë muajve të dimrit. Diellosja në muajin dhjetor është mesatarisht 54 orë gjithsej ose 1,7 orë në ditë, kurse gjatë muajve të verës (mbi 250 orë në muaj ose 8,3 orë në ditë). Diellosja është diçka më e lartë në Rrafshin e Kosovës se të Dukagjinit, sepse malet ne Rrafshin e Kosovës janë me te ulëta se ne Rrafshin e Dukagjinit.

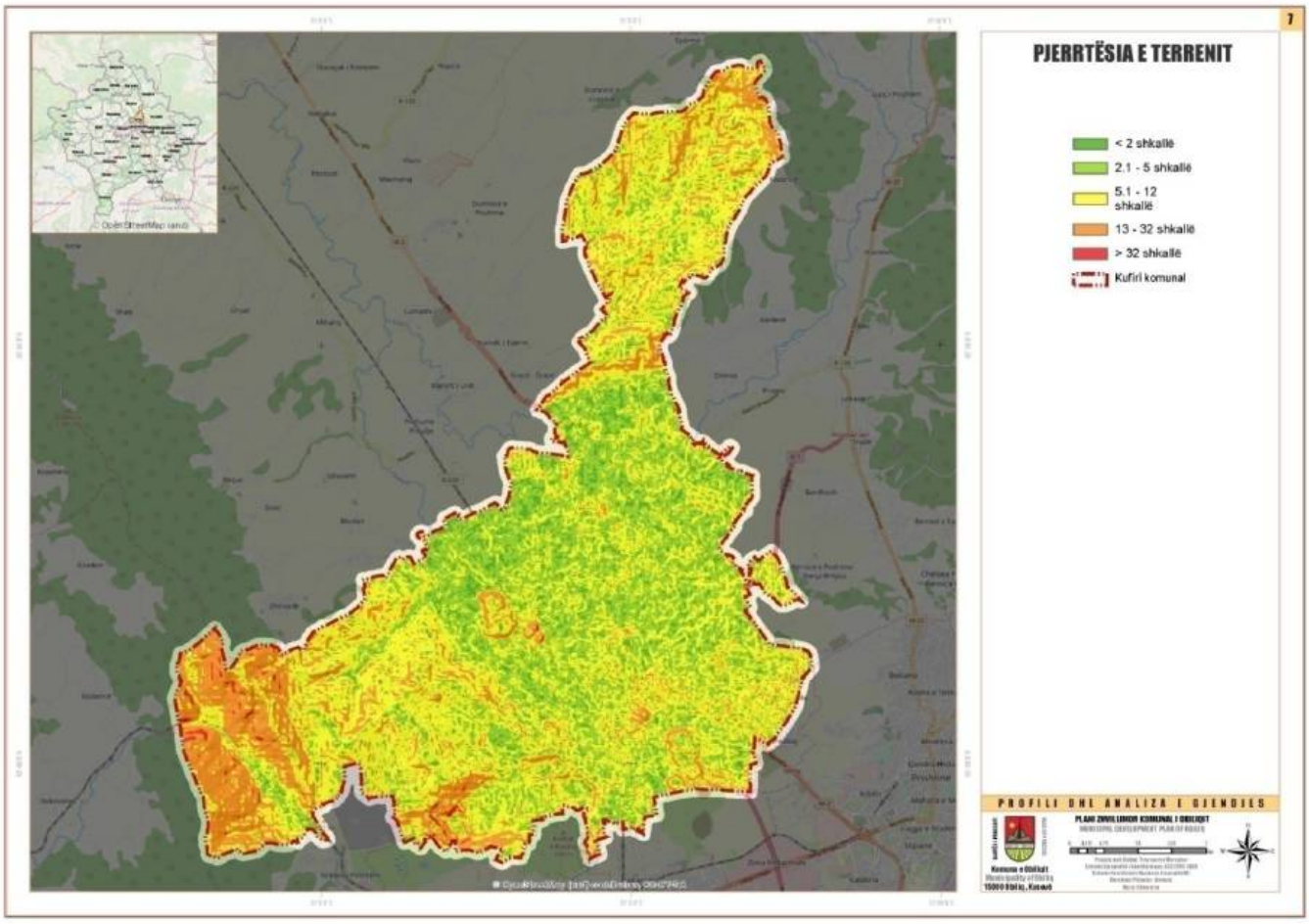

Harta 9 Pjerrtësisë së terrenit në komunën e Obiliqit

2.1.3.7. Kushtet klimatike

Zona e FMR-së ju nënshtrohet ndikimeve klimatike nga pellgu i Sitnicës dhe ai i Ibrit. Ka mikroklimë me specifikat e veta në të cilën kanë ndikuar proceset kimiko- teknologjike si rrjedhojë e zhvillimeve nga industria energjetike. Proceset e emisionit dhe imisionit në këtë zonë kanë shtrirë ndikimin e tyre në aerosolët dhe elementet e tjera klimatologjike. Për shkak të proceseve kimiko-teknologjike, zona në të cilën planifikohet të ndërtohet TC Kosova e Re ka një shkallë të lartë të lagështisë relative që varron nga 95% - 47%, përderisa kufijtë normal zakonisht janë prej 45%- 56%.

Temperatura e ajrit është e ndryshueshme ku vlera mesatare vjetore, shih fig. 4, është 10.2 ℃ (Celsius), ngaqë muaji më i ftohët është Janari me -1.5 ℃ përderisa muaji më i nxehtë është Gushti me temperature mesatare vjetore në 20.5 ℃. Amplituda vjetore e temperaturës së ajrit është 21.9 ℃ ku me vlerat ekstreme dhe me elementet tjera krijojnë klimën e regjimit kalimtar në mes të klimës mesatare kontinentale të ashpër malore, kur vjeshta është më e nxehtë se pranvera për 1.5 ℃.

Në regjimin e reshjeve atmosferike të kësaj zone dhe rrethinës, ndikim parësorë kanë aktivitetet ciklonike me prejardhje të ndryshme të cilat manifestohen gjatë rrugëtimit të masave ajrore me shkallë të lartë të lagështisë dhe të ftohta nga Atlantiku ndërsa ato të nxehtat nga Jugu nga hapësira Mesdhetare si dhe ato që depërtojnë gjatë dimrit si masa të ftohta të ajrit që vijnë nga Veriu dhe Verilindja. Sasia e reshjeve ndryshon nga 670 - 810 mm.

Sipas vlerave të dominimit të drejtimit të erës dhe qetësisë së tyre mund të konstatohet se qetësisë lajmërohen më së shpeshti kur nuk ka ndryshime të shtypjes atmosferike dhe temperaturës me 32.7%. Prej erërave më së shpeshti është era frontale nga:

- Veri-Verilindja me 20.3%;
- Veriu me 19.4% ;
- Perëndimi me 4 %; dhe
- Jugu me 5%.

Era nga drejtimi Verilindje më së shpeshti lajmërohet në pranverë e më rrallë dimrit. Qetësia më e madhe e erës vërehet në muajin Gusht e më së paku në muajin Prill. Shpejtësia mesatare më e madhe e erës është matur gjatë muajit Mars në shumë vite dhe ka vlerën 3.2 m/sekondë, ndërsa më e vogla në muajin Shtator 1.8 m/sekondë.

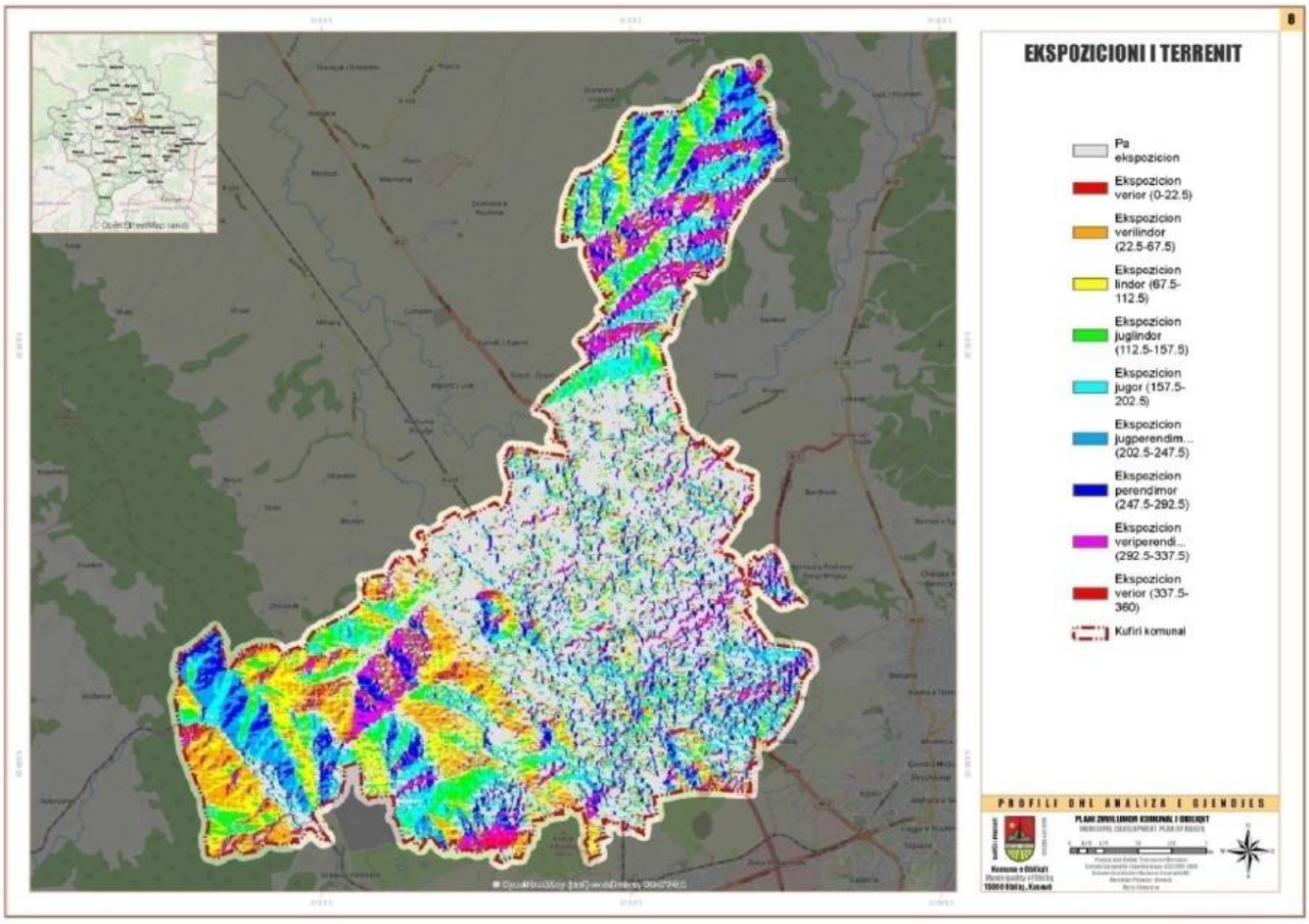

Harta 10 Pjerrtësisë së terrenit në komunën e Obiliqit

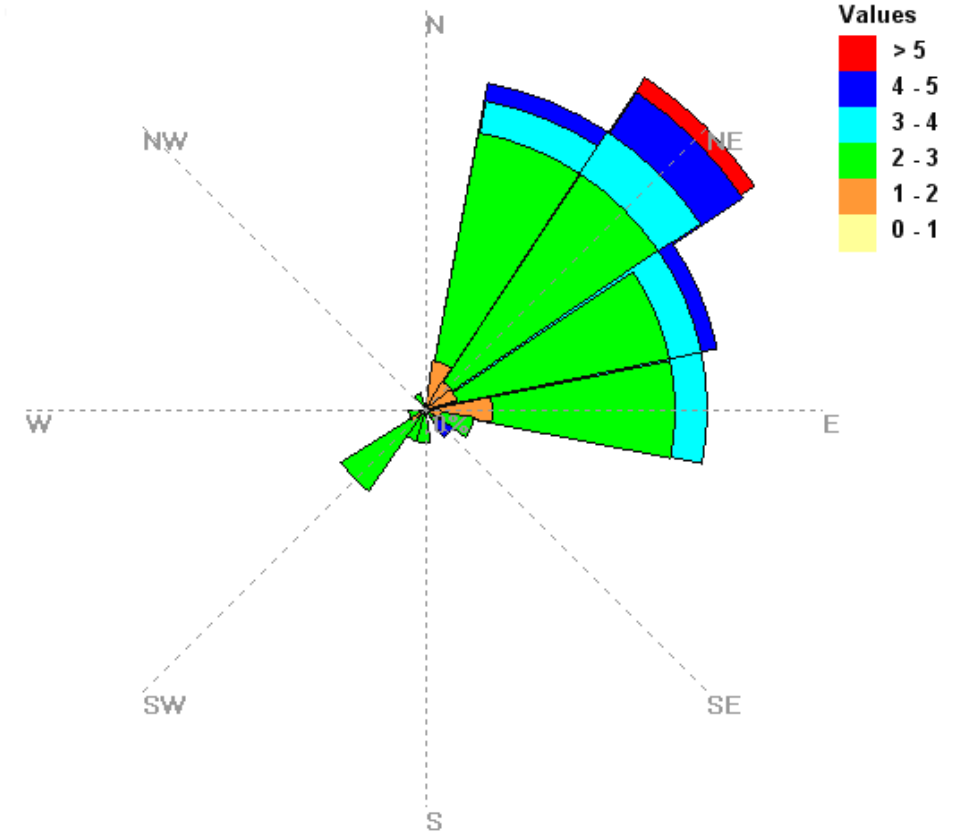

Figura 1 Trëndafili i Erës

2.1.3.8. Biogjeografia dhe biodiversiteti

Peizazhi në territorin e Komunës, gjer me tani, nuk ka ndonjë peizazh që është shpallur i mbrojtur në bazë të legjislacionit në fuqi.

Peizazhi natyror në një pjesë të territorit të Komunës në masë të madhe është i ndikuar nga minierat, deponitë e djerrinave, termocentralet dhe deponitë e hirit të "TC-A dhe TC-B", kështu që kemi një pamje të ashpër të peizazhit natyror. Në pjesët tjera të territorit të Komunës kemi një pamje të mirë të peizazhit natyror.

Në planet e ardhshme, zona e mihjeve ekzistuese, depozitat e hirit dhe depozitimet e djerrinës do të pastrohen, ri-kultivohen dhe mbillen, rrjedhë që vazhdimisht do të përmirësohet pamja vizuale e peizazhi natyror.

Në territorin e Komunës ekzistojnë vetëm disa monumente natyrore siç janë:

- Burim i ujit mineral në Grabofc të Epërm;
- Burim/krua në qendër të fshatit Caravadicë (Cërkvena Vodicë);
- Trung druri i vetëm bliri (Tilia spec.), i vjetër rreth 200 vjet, në lagjen Nicak (Sibovc) dhe;
- Grup trungjesh druri të bungut (3x Quercus spec., 1x Quercus cerris), diku rreth 300 vjeçar, në lagjen e Megjuanëve (Sibovc).

Në afërsi të fshatrave mund të gjendet vegjetacion i vrazhdë. Biotopet natyrore gjenden afër lumit "Sitnica" dhe përfshijnë livadhet e lagështa, komunitetin e llojeve të bimëve barishtore, dhe llojet e drurit të ahut, lisit, shkurret etj., që gjinden në perëndim.

Ndër shpendët e egër të malit e të fushës që ndeshen më shumë janë shqiponja e malit, petriti, grizhlat, sorrat, harabeli, kulumbria, bufi, lakuriqi i natës etj. Ndër kafshët e egra që gjendën veçojmë dhelprën, lepurin, ujkun, derri i egër, buklën, iriqin, breshkën etj.

Në ujërat e lumenjve e të kanaleve veçojmë rosat, patat, lejlekun, gjarpërinjtë e ujit, bretkosat, breshkat e ujit, etj.

Nga dëmtimi i pyjeve po dëmtohen gjithashtu si flora ashtu edhe fauna e egër. Disa prej tyre janë në zhdukje e sipër si lepuri i egër, thëllëza e malit, shepka e malit, sidomos nga gjuetia e pakontrolluar, si në sezonin e gjuetisë ashtu edhe jashtë sezonit.

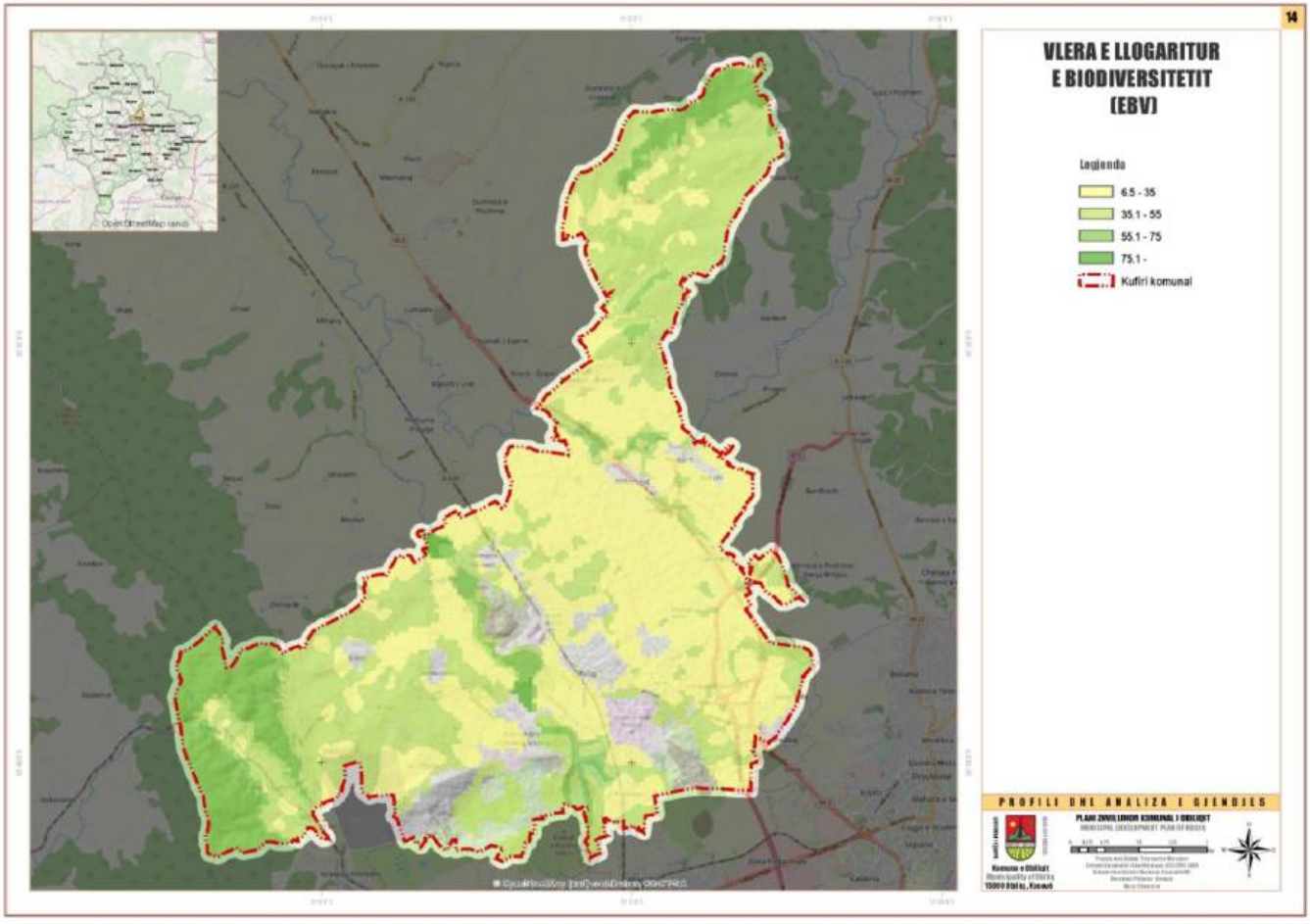

Harta 11 Vlerat e llogaritura të biodiversitetit

2.2. DEMOGRAFIA

2.2.1. Zhvillimi Demografik

Zhvillimi i popullsisë është një fushë mjaft me rëndësi për planifikime dhe zhvillime të ardhshme. Të gjitha zhvillimet në hapësirë bëhen në interes të vetë popullatës. Prandaj, analiza e zhvillimeve demografike është e domosdoshme për planifikim adekuat të zonës, duke aluduar në kërkesat e popullsisë dhe interesin e zonës për zhvillime të ardhshme. Në bazë të rezultateve preliminare të regjistrimit të popullsisë numri i banorëve në Komunë është rreth 26,000 banorë.

Sipas të dhënave të zyrtare të Agjencisë së Statistikave të Kosovës[4] të vitit 2011, Komuna e Obiliqit ka 20 vendbanime, ku jetojnë 21.549 banorë.

Pjesa më e madhe me 55.19% i takon grup-moshës 20 64 vjeçare.

	0 4 vjeç	5 14 vjeç	15 19 vjeç	20 64 vjeç	≥ 65 vjeç
Nr. i banorëve	2088	4331	1998	11893	1239
% e banorëve	9.69%	20.10%	9.27%	55.19%	5.75%

Tabela 2 Numri i banorëve sipas grup-moshave

Pjesa më e madhe e banorëve prej 99.15% i takon etnisë shqiptare, gjersa sa i përket përkatësive tjera 3.07% të banorëve janë të përkatësisë Rome.

	Shqiptar	Serb	Turk	Boshnjak	Rom	Ashkali	Egjiptian	Goran	Të tjerë
Nr. i banorëve	19854	276	2	58	661	578	27	5	48
% e banorëve	92.13%	1.28%	0.01%	0.27%	3.07%	2.68%	0.13%	0.02%	0.22%

Tabela 3 Numri i banorëve sipas etnicitetit

Me 97.68% pjesa dërmuese e banorëve i takon besimit islam, gjersa 1.25% i takojnë besimit ortodoks.

	Islam	Ortodoks	Katolik	Të tjerë	Pa religjion	Nuk janë në dispozicion
Nr. i banorëve	21050	269	4	11	1	214
% e banorëve	97.68%	1.25%	0.02%	0.05%	0.005%	0.99%

Tabela 4 Numri i banorëve sipas besimit fetar

Sipas të dhënave të fundit numri i të lindurve dhe vdekurve në komunë është me një përqindje konstante ndër vite.

	2014		2015		2016		2017		2018	
	Lindur	Vdekur	Lindur	Vdekur	Lindur	Vdekur	Lindur	Vdekur	Lindur	Vdekur
Nr. i banorëve	398	104	333	139	377	131	355	121		
% e banorëve	1.85%	0.48%	1.55%	0.65%	1.75%	0.61%	1.65%	0.56%	%	%

Tabela 5 Numri i banorëve të lindur dhe vdekur sipas viteve

Sipas regjistrimin të fundit zyrtar të vitit 2011, i cili rezulton se në Komunë jetojnë gjithsejtë ekonomi familjare 3,852 ku 1,272 në zonë urbane dhe 2,580 në zonë rurale.[5]

	Ekonomi familjare	% e ekonomive familjare	Anëtarë	% e anëtarëve
Zonë urbane	1272	33.02%	6864	31.85%
Zonë rurale	2580	66.98%	14685	68.15%

Tabela 6 Karakteristikat e ekonomive familjare

Numri më i madh i ekonomive familjare sipas anëtarëve është familja 5 anëtarëshe që përbënë 19.94% dhe pastaj familjet 6 anëtarëshe 17.16%.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10>
Nr. i ekonomive familjare	113	212	341	646	768	661	434	283	148	246
% e ekonomive familjare	2.93 %	5.50%	8.85%	16.77%	19.94%	17.16 %	11.27%	7.35%	3.84%	6.39 %

Tabela 7 Karakteristikat e ekonomive familjare sipas numrit të anëtareve

[4] Agjencia e Statistikave të Kosovës, Popullsia sipas gjinisë etnicitetit dhe vendbanimit, Prishtinë, 2013

[5] Agjencia e Statistikave të Kosovës, Vjetari Statistikor i Republikës së Kosovës 2017, Prishtinë, 2017

2.2.2. Mosha dhe struktura gjinore e popullsisë

Sa përket përbërjes së moshës, me 29.79% pjesa më e madhe e popullsisë i përket grup-moshave 0-14 vjeçare dhe me 9.27% i përket grup-moshës 15-24 vjeçare. Dallimi në mes strukturës gjinore është minimal, pasi që vetëm 2.03% ka më shumë banorë të gjinisë mashkullore se sa të gjinisë femërore.

	0-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+	Gjithsej
Meshkuj	3,239	1,033	1,031	995	770	772	595	612	525	389	304	620	10,885
Femra	3,180	965	968	860	847	754	641	601	467	402	360	619	10,664
Gjithsejtë	**6,419**	**1,998**	**1,999**	**1,855**	**1,617**	**1,526**	**1,236**	**1,213**	**992**	**791**	**664**	**1,239**	**21,549**
%	**29.79 %**	**9.27 %**	**9.28 %**	**8.61 %**	**7.50 %**	**7.08 %**	**5.74 %**	**5.63 %**	**4.60 %**	**3.67 %**	**3.08 %**	**5.75 %**	

Tabela 8 Karakteristikat e banorëve sipas moshës dhe strukturës gjinore e popullsisë

2.2.3. Dendësia e popullsisë

Territori i Komunës shtiret në sipërfaqe prej 105km^2 ku jetojnë 21,549 banorë dhe ka një dendësi prej 205.23km^2. Në Komunë shtrihen 1 vendbanim me mbi 695 banorë për hektarë, 2 vendbanime 500 – 1,000 banorë për hektarë, 9 vendbanime 100 – 500 banorë për hektarë, 11 vendbanime 10 – 100 banorë për hektarë dhe 19 vendbanime nën 10 banorë për hektarë.

Zonat kadastrale	Vendbanimet	Sipërfaqja km^2	Nr. i banorëve	Dendësia b/km^2
Raskovë	Raskovë	0.92	640	695
Obiliq	Obiliq	12.50	5648	487
	Obiliq i vjetër		1160	
Mazgit	Mazgiti i ultë	6.38	1441	452
	Mazgiti i lartë		1445	
Milloshevë	Millosheva	7.35	2920	397
Llazareva	Llazareva	2.10	429	204
Bakshi	Bakshi	2.03	602	296
Baimofc	Baimofc	8.04	1680	209
Breznicë	Breznicë	14.32	1292	123
	Kozaricë		469	
Plemetin	Plemetin	5.73	2588	452
Hamidi	Hamidi	1.74	147	85
Sibovc	Sibovc	7.51	963	129
Grabofc i Epërm	Grabofc i Epërm	8.60	340	39
Shipitullë	Shipitullë	2.96	295	100
Hade	Hade	4.91	534	109
Dobrosellë	Mirash	2.32		
Leshkoshiq	Lajthishtë	3.69	715	194
Cërkvena Vodicë	Palaj	7.11	1463	206
Kryshefc	Dardhishtë	6.64	1580	238

Tabela 9. Dendësia e popullsisë sipas vendbanimeve

2.2.4. Niveli i arsimimit

Nga 17,317 banorë të cilët janë të moshës 10+ vjeçare, vetëm 38.74% kanë përfunduar arsimimin e mesëm të, gjersa 4.32% banorë nuk dinë shkrim dhe lexim.

	Nuk dinë shkrim dhe lexim	Nuk kanë përfunduar arsimin	Shkollë fillore	Mesëm të ulët	Të mesëm të lartë	Të diplomuar	Diplomë pasuniversitare (master, PHD)	Gjithsej
Meshkuj	163	635	1,006	2,047	4,482	550	34	8,917
Femra	585	1,159	1,675	3,143	2,226	351	9	9,148
	4.32%	**10.36%**	**15.48%**	**29.97%**	**38.74%**	**5.20%**	**0.25%**	

Tabela 10 Popullsia e moshës 10 vjeçe e mbi sipas nivelit të arsimimit, njohjes së shkrim-leximit, gjinisë dhe komunës 2011

DRAFT

2.3. EKONOMIA

Bartësit kryesor të zhvillimit në komunën e Obiliqit sot janë termoelektranat, minierat e thëngjillit, toka bujqësore e

Kategorisë I – IV dhe veprimtaritë ekonomike përgjatë rrugës magjistrale M2 në relacionin Prishtinë – Mitrovicë.

Komuna e Obiliqit është e pasur me thëngjill dhe tokë kualitative bujqësore (kat. I– IV) më shumë se 60% të territorit të përgjithshëm. Komuna e Obiliqit ishte një ndër qendrat më të mëdha të gjenerimit të energjetikës në Kosovë. Tani kjo komunë trashëgon të gjitha potencialet që ishin dikur, sigurisht jo në gjendjen funksionale të atëhershme. Kjo do të thotë që përveç përparësisë që ofron kjo trashëgimi kryesisht industriale, ka edhe problemet e veta në lidhje me nevojat për investime të mëdha, për ndërrimin e teknologjisë, për specializimin e punëtorëve, për mbrojtjen e mjedisit dhe hapjen e mihjeve të reja me pasojë të zhvendosjes së fshatrave. Edhe sot barrën e zhvillimit të energjetikës në Kosovë e mban komuna e Obiliqit.

Në Komunë të Obiliqit janë evidentuar rreth 521 subjekte afariste dhe gjithsejtë 6980 punëtorë[6]. Nga këto shifra shihet se rreth 30% e popullsisë së përgjithshme është e punësuar. Numri i të papunëve në komunën e Obiliqit të regjistruar në zyrën e punësimit është 5082, një shifër jo reale. Po ashtu kur dihet se në mesin e të punësuarve ka edhe punëtorë nga komunat tjera, arrijmë tek përfundimi që papunësia është një problem këtu edhe përkundër faktit se dikasteri kryesor energjetik i vendit KEK, është I vendosur në territorin e kësaj komune. Siç kuptohet shfrytëzimi I tokës për nevoja të ekonomisë është shumë i madh në komunën e Obiliqit. Për dallim prej komunave tjera të cilat ballafaqohen me dukurinë e zënies së tokës së bukës përgjatë rrugëve për nevoja të biznesit, komuna e Obiliqit përveç kësaj dukurie ka edhe problemin e ‘’grabitjes’’ së tokës bujqësore nga mihjet sipërfaqësore të cilat zgjerohen dhe shkaktojnë zhvendosjen e fshatrave të tëra. Kjo tokë ka një kosto, i takon dikujt, dikush jeton nga kjo tokë, andaj politikat nacionale që atakojnë këtë komunë duhet të jenë racionale dhe duhet ta mbrojnë interesin e qytetarëve.

2.3.1. Ekonomitë familjare

Në Komunë jetojnë 7.381 ekonomi familjare. Me 37.31% më shumti ekonomi familjare jetojnë në Obiliq, gjersa në Mazgit jetojnë 30.31% ekonomi familjare. Me 0.35% më së pakti ekonomi familjare ka në Hamidi. [7]

Baimofc	Bakshi	Breznicë	Cërkvena Vodicë	Dobrosellë	Grabofc i Epërm	Hade	Hamidi	Kozaricë	Kryshefc	Leshkoshiq	Llazarevë	Mazgit	Milloshevë	Minierë e Kosovës	Obiliq	Plemetin	Raskovë	Sibovc	Shipitullë
442	144	391	234	0	107	200	26	0	339	154	110	761	580	0	2754	639	158	242	100
5.98%	**1.95%**	**5.29%**	**3.17%**	**0%**	**1.44%**	**2.70%**	**0.35%**	**0%**	**4.59%**	**2.08%**	**1.49%**	**10.31%**	**7.85%**	**0%**	**37.31%**	**8.65%**	**2.14%**	**3.27%**	**1.35%**

Tabela 11 Ekonomitë familjare sipas vendbanimeve, 2019. Burimi: Zyra e tatimit në pronë, Komuna e Obiliqit.

2.3.2. Punësimi dhe papunësia

Nga 6.976 të punësuar, 80.50% i takojnë gjinisë mashkullore gjersa 19.50% i takojnë gjinisë femërore.

Sa i përket veprimtarisë kryesore, me 65% më së shumti të punësuar ka sektorin e energjisë elektrike, gazit dhe ujit, kurse 0% të punësuar ka në sektorin e *Pasuritë e patundshme, dhënia qira dhe shërbimet për ndërmarrjet.*[8]

Sektori	Bujqësia, gjuetia dhe pylltaria	Xeherore dhe gurëthyesit	Industria përpunuese	Energjia elektrike, gazi dhe uji	Uje; kanalizimi dhe mbeturina	Ndërtimtaria	Tregtia me shumicë dhe pakicë	Transporti, magazinimi dhe komunikacioni	Financa dhe sigurim, informim.	Profesionale, shkencore, administrative. eti.	Arsimi	Shëndeti dhe veprimtaritë sociale	Arte, argëtimi dhe rekreimi	Shërbime tjera	Aktivitete tjera
Gjithsej	**199**	**112**	**172**	**4520**	**65**	**82**	**187**	**528**	**97**	**96**	**44**	**50**	**168**	**523**	**38**

[6] Burimi: Statistikat sipas Qendrës Komunale për regjistrimin e Bizneseve, Komuna e Obiliqit.

[7] Zyra e Tatimit në Pronë, Komuna e Obiliqit.

[8] Burimi: QKRB, Zyra e personelit dhe zyra e administratës.

%	**2.7**	**1.6**	**2.5**	**65**	**0.9**	**1.2**	**2.68**	**7.6**	**1.4**	**1.4**	**0.6**	**0.7**	**2.4**	**7.5**	**0.5**

Tabela 12 Punësimi sipas sektorëve ekonomik, gjinisë në Komunën e Obiliqit, 2019.

Komuna e Obiliqit edhe pse është komunë industriale, ka një numër mjaft të madh të familjeve me nevojë sociale. Sipas raportit të skemës sociale për çdo muaj kemi afro 800 familje që varen nga asistenca sociale duke përfshirë këtu: shqiptar, serb, rom, ashkali, egjiptian, prej tyre rreth 200 familje janë raste ekstrem të varfra dhe pa zgjidhje të banimit të përhershëm. Numri I ekonomive familjare është afër 4,167 sipas numrit të banorëve 21,549. Sipas raportit të punësimit të MPMS të Republikës së Kosovës (2008-2018) , në komunën e Obiliqit janë rreth 1,546 punë kërkues aktiv.

2.3.3. Bizneset, ndërmarrjet dhe mjedisi i biznesit

Komuna e Obiliqit ishte një ndër qendrat më të mëdha të zhvillimit ekonomik në Kosovë. Kjo komunë trashëgon të gjitha potencialet që ishin dikur, sigurisht jo në gjendjen funksionale të atëhershme. Edhe sot barrën e zhvillimit të energjetikës në Kosovë e mban komuna e Obiliqit.

Bartësit kryesor të zhvillimit të ekonomisë në Komunën e Obiliqit janë:

- Termocentralet;
- Minierat e thëngjillit;
- Toka bujqësore prej klasës së parë deri në të katërtën;
- Bizneset private.

Në komunën e Obiliqit shumica janë të punësuar ndërmarrjet publiko- shoqërore me 4520 të punësuar, ndërsa sektori privat 2456 persona.

Private	Publike-Komunale	Publiko (Komunale)-Private	Publike - Shoqërore	Publiko (Shoqërore)-Private	Gjithsej
2456	/	/	**4520**	/	**521**

Tabela 13 Ndërmarrjet ekonomike, punësimi sipas pronësisë, 2018

Bazuar në gjendjen aktuale, në Komunë aktualisht ka 512 ndërmarrje private aktive dhe 9 ndërmarrje publike- shoqërore.

Private	Publike-Komunale	Publiko (Komunale)-Private	Publike - Shoqërore	Publiko (Shoqërore)-Private	Gjithsej
512	/	/	**9**	/	**521**

Tabela 14 Numri i ndërmarrjeve ekonomike, sipas pronësisë, 2018

Sa I përket ndërmarrjeve sipas sektorëve ekonomik në Komunë me 166 më shumti ka ndërmarrje që merren me aktivitetet tjera shërbyese, 86 ndërmarrje që merren me tregti me shumicë dhe pakicë, 69 që ofrojnë akomodim dhe shërbim të ushqimit, 39 ndërmarrje që merren me industri përpunuese dhe 38 ndërmarrje që merren me bujqësi, pylltari dhe peshkim.

A- Bujqësia, pylltaria dhe peshkimi	B- Xeheroret dhe gurëthyesit	C- Industria përpunuese	D- Energji elektrike, gaz, avull dhe ajër	E- Ujë; kanalizimi, menaxhimi me mbeturina	F- Ndërtimtaria	G- Tregtia me shumicë dhe pakicë	H- Transporti dhe magazinimi	I- Akomodimi dhe shërbimit e ushqimit	J- Informimi dhe komunikimi	K- Financiare dhe të sigurimit	M- Profesionale, shkencore dhe teknike	N- Administrative dhe shërbimet mbështetëse	P- Arsimi	Q- Shëndetësia dhe aktivitetet e punës sociale	R- Arte, argëtimi dhe rekreim	S- Aktivitetet tjera shërbyese	T- Ekonomive familjare si punëdhënës	Gjithsej
38	1	39	9	8	23	86	7	69	2	14	2	8	4	9	32	166	4	521

Tabela 15 Ndërmarrjet ekonomike, sipas sektorëve ekonomik, 2018

DRAFT

Bazuar në gjendjen aktuale, në Komunë aktualisht ka 4,520 të punësuar në ndërmarrje publike - shoqërore dhe 2,456 në ndërmarrje private.

Private	Publike- Komunale	Publiko (Komunale)- Private	Publike- Shoqërore	Publiko (Shoqërore)- Private	Gjithsej
2456	/	/	4520	/	6976

Tabela 16 Ndërmarrjet ekonomike, punësimi sipas pronësisë, 2018

Sa i përket vendbanimeve, në Obiliq ka gjithsejtë 303 ndërmarrjeve ekonomike, pastaj Millosheva me 53 dhe Mazgiti me 45.

Obiliq	Kryshefc	Shkabaj	Llazarevë	Mazgit	Bakshi	Raskovë	Millosheve	Baimofc	Breznicë	Cërkvena Vodicë	Plemetin	Lajthishtë	Shipitullë	Grabofc	Cërkvena Vodicë	Gjithsej
303	16	15	12	45	11	3	53	20	12	1	24	1	1	2	2	**521**

Tabela 17 Numri i ndërmarrjeve ekonomike, sipas vendbanimeve, 2018

Sa i përket vendbanimeve, në Obiliq punojnë gjithsejtë 3,590 të punësuar, pastaj Mazgiti me 596, Kryshefc me 595 të punësuar dhe Millosheva me 514 punonjës.

Obiliq	Mazgit	Kryshefc	Millosheve	Plemetin	Raskovë	Lajthishtë	Llazarevë	Shkabaj	Breznicë	Cërkvena Vodicë	Baimofc	Bakshi	Grabofc	Shipitullë	Cërkvena Vodicë	Kozaricë	Gjithsej
3,590	596	595	514	206	205	195	165	148	140	128	126	104	93	75	56	40	**6,976**

Tabela 18 Numri i të punësuarve, sipas vendbanimeve, 2018

2.3.4. Ndërtimtaria

Për sa i përket strehimit të banorëve gjendja e vështirë pas lufte, për shkak të shkatërrimeve shumë të mëdha të shtëpive të banimit dhe infrastrukturës bëri të domosdoshme edhe nevojën për një zhvillim të hovshëm të ndërtimtarisë. Gjatë kësaj periudhe u formuan shumë ndërmarrje ndërtimore private, të cilat kryejnë punët ndërtimore dhe prodhojnë elementë betoni dhe materi- ale ndërtimore. Trendi i rritjes së numrit të ndërmarrjeve ndërtimore ka vazhduar viteve të fundit duke para kërkesat e larta për ndërtim. Në këto ndërmarrje punojnë një numër i madh punëtoresh. Ky numër konsiderohet të jetë më i lartë pasi që këtu nuk janë përfshirë punëtorët e paregjistruar dhe ata sezonal.

Në Komunën e Obiliqit ndërtimtaria është një nga veprimtaritë bisnesore më të zhvilluara, më numër më të madh të punësuarve prej 130 apo 3.4% të punësuarve në nivelin Komunal. Në Komunën e Obiliqit operojnë rreth 24 kompani që merren me ndërtim.

2.3.5. Industria

Komuna e Obiliqit është qendër e zhvillimit ekonomik të sektorit energjetik në Kosovë. Ndër bartësit kryesor të zhvillimit ekonomik në komunën e Obiliqit sot janë prodhimi i energjisë elektrike në Termocentralet TC-A dhe TC-B dhe zhvillimi i aktiviteteve minerare në minierat e thëngjillit. Eksploatimi i linjitit, është bërë që gati 100 vjet dhe operacionet e mëdha siç shihen sot me mihje sipërfaqësore dhe prodhim të energjisë elektrike kanë funksionuar që gati 50 vjet, pa ndonjë brengë për ndikimet në popullsi dhe mjedis. Veprimtarinë ekonomike mbi këtë bazë e ushtron Korporata Energjetike e Kosovës - KEK sh.a.. Minierat, TC-të dhe lokacionet e deponive të cilat janë prona të KEK sh.a. Zona e KEK-ut, gjendet mes luginës së lumit Sitnicë në lindje me lartësi mbidetare prej rreth +525 metra dhe një vargmal që zgjerohet në jug me lartësi mbidetare që shkon në +750 metra, kurse në anën perëndimore vazhdon të rrethohet me luginën e Lumit Drenica me lartësi mbidetare të shtrirjes prej rreth +550 metra. Të dyja minierat aktivitetet e tyre i kanë zhvilluar në të njëjtën zonë duke avancuar në drejtime të kundërta. Ngjitur me TC A, gjendet një zonë e braktisur industriale ku kanë qenë në veprim impianti i gazifikimit të thëngjillit dhe azotikut deri para më shumë se 10 viteve.

DRAFT

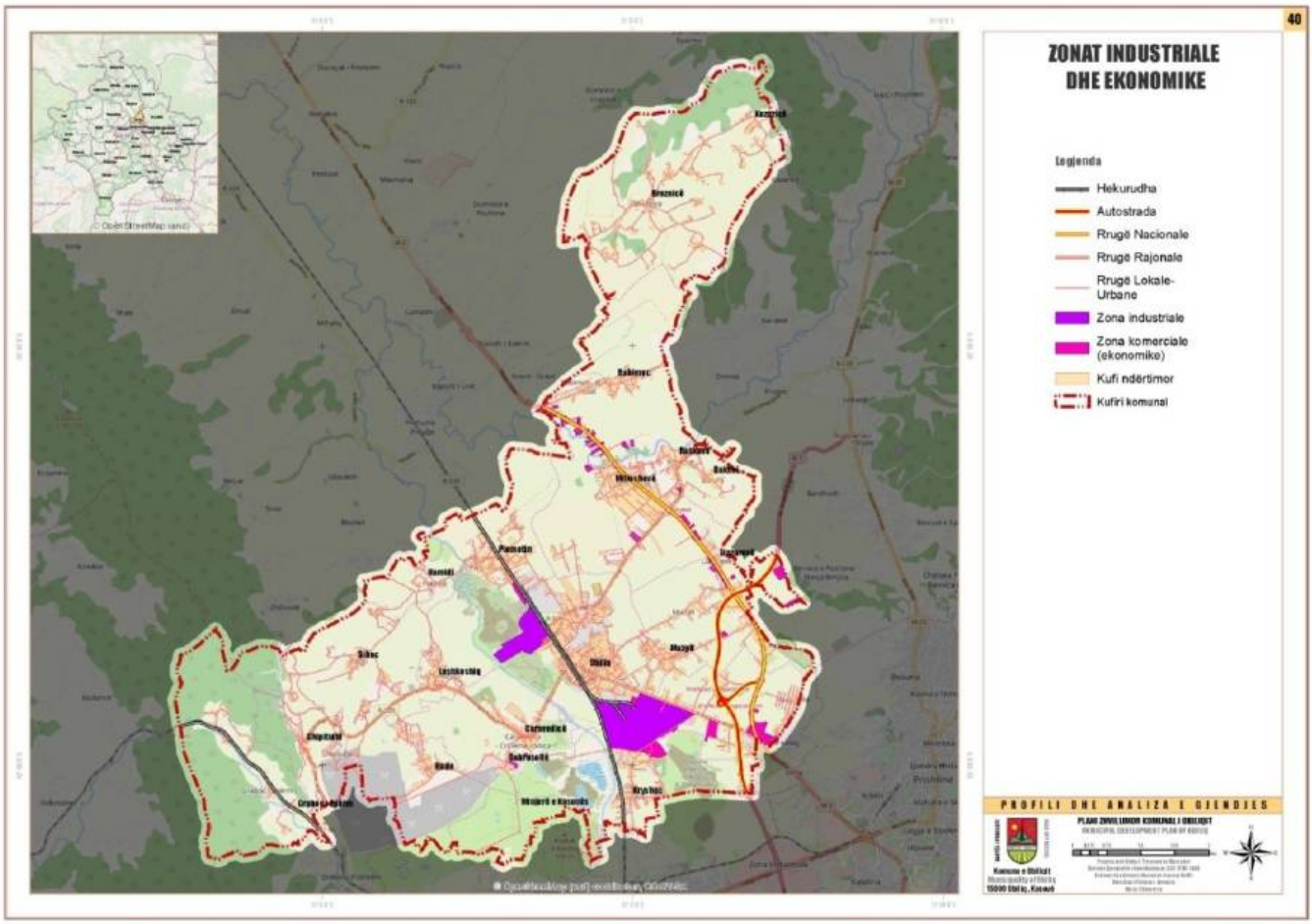

Harta 12 Shtrirja hapësinore e zonave industriale dhe ekonomike

Eksploatimi i linjitit është duke u bërë që gati 100 vjet dhe operacionet e mëdha siç shihen sot me mihje sipërfaqësore dhe prodhim të energjisë elektrike kanë funksionuar që gati 50 vjet, pa ndonjë brengë për ndikimet në popullsi dhe mjedis.

Veprimtarinë ekonomike mbi këtë bazë e ushtron Korporata Energjetike e Kosovës KEK sh.a.

Minierat, TC-të dhe lokacionet e deponive janë prona të KEK sh. a.

Zona e KEK-ut gjendet mes luginës së lumit Sitnicë në lindje me lartësi mbidetare prej rreth +525 metra dhe një vargmal që zgjerohet në jug me lartësi mbidetare që shkon në +750 metra, kurse në anën perëndimore vazhdon të rrethohet me luginën e lumit Drenica me lartësi mbidetare të shtrirjes prej rreth +550 metra.

Të dyja minierat aktivitetet e tyre i kanë zhvilluar në të njëjtën zonë, duke avancuar në drejtime të kundërta. Në vitin 2005 ishte e domosdoshme të ndërmerren masa ristrukturimi, ngase dy mihjet e hapura sipërfaqësore të Bardhit e Mirashit ndërthureshin më masë të shtuar. Që atëherë të dyja mihjet e hapura sipërfaqësore zhvillohen si një minierë e vetme. Sido që të jetë, minierat edhe më tej quhen sipas emrave të tyre origjinal. Kanë filluar aktivitet minerare në dy miniera të reja në Sibovcin JP (në veri të Bardhit) dhe në sektorin Sitnica, afër fshatit Kryshefc.

TC A ka 5 blloqe të cilat janë ndërtuar në dy faza (nga 1962 deri 1964 dhe nga 1970 deri 1975). TC B ka dy (2) blloqe që janë ndërtuar nga 1983 deri 1984. Dy termocentralet janë të ndryshme në kuptim të ndikimeve mjedisore për shkak të dallimit në moshë dhe teknologjisë. Ngjitur me TC A gjendet një zonë e braktisur industriale, ku kanë qenë në veprim impianti i gazifikimit të thëngjillit dhe azotikut deri para më shumë se 10 vjetëve.

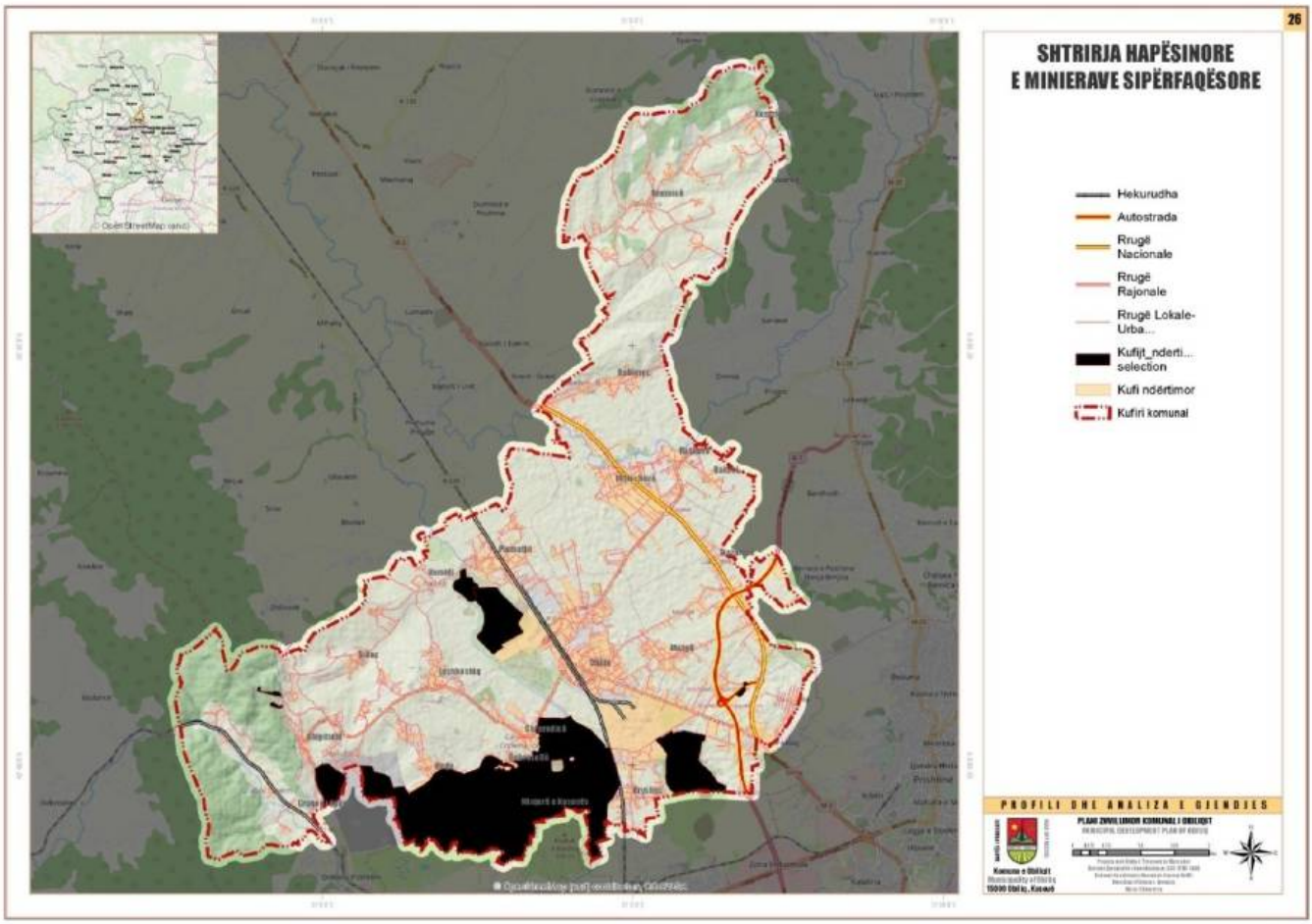

Harta 13 Shtrirja hapësinore e minierave sipërfaqësore

2.3.5.1. Zona industriale në Llazarevë

Rregullimi i infrastrukturës përcjellëse në zonën industriale në Llazarevë, me statut të veçantë ekonomik Kuvendi Komunal. Zona Industriale në Llazarevë ka kushte ideale për të krijuar ekonomi të qëndrueshme për zhvillim të bizneseve.

Krijimi i Zonës Industriale ka për qëllim: nxitjen dhe inkurajimin e investimeve në Komunë duke ju ofruar infrastrukturë të përshtatshme për zhvillim të veprimtarisë, ta ndihmoj zhvillimin ekonomik në komunë-sektorin privat, gjenerimin e vendeve të reja të punës, krijimin e të ardhurave, nxitjen e investimeve në teknologji të përparuara, përqëndrimin e bizneseve në një vend, rritjen e konkurrencës në bizneseve, zgjerimin e bashkëpunimit me biznese, krijimin e kushteve për biznes, qasje më të lehtë në infrastrukturë lidhje të mirë me transportin, furnizimin me energji, ujësjellës, kanalizim, ndriçim (infrastrukturë urbane) si dhe shërbime tjera përcjellëse në shërbim të bizneseve.

2.3.6. Tregtia

Tregtia në këtë zonë është bërë sektori më aktiv, sidomos në dekadën e fundit. Tregtia ka marrë hov në zhvillimin e saj në formë të bizneseve të vogla dhe të mesme. Ndërsa, shumica e ndërmarrjeve apo bizneseve të regjistruara në lokalitetet e fshatrave të kësaj komune janë biznese të vogla tregtare që kanë të punësuar 2-3 persona.

Autoritetet në Komunën e Obiliqit kanë ndërmarrë aktivitete të shumta për zhvillimin e mirëfilltë të bizneseve, duke filluar nga: lehtësimi i qasjes në lokacion, dhënia e pëlqimit për plotësimin e kushteve mjedisore, lejet e punës dhe tarifat e kapshme për biznese. Nga të dhënat e regjistrimit të bizneseve rezulton se sektori i tregtisë është dominues ndaj sektorëve të tjerë.

2.3.7. Bujqësia

Rreth 48% e territorit komunal është në shfrytëzim për nevoja të bujqësisë që d.m.th. gati gjysma e territorit të komunës së Obiliqit. Prej tyre 6.677 ha janë pronë private dhe 3.854ha janë pronë shoqërore.

Si biznese, aktivitetet bujqësore në sektorin e bujqësisë, nuk figurojnë të regjistruara, mirëpo është evidente se ato janë ndër aktivitetet primare familjare. Në Komunë, bujqësia është zhvilluar tradicionalisht nga familjet e mëdha dhe ka qenë aktiviteti kryesor ekonomik jashtë sektorit të energjisë dhe minierave. Përafërsisht 60 % e popullatës që jetojnë në këtë rajon janë bujq që kultivojnë kryesisht grurin dhe misrin. Korrja dhe bluarja e drithërave kryesisht është e rregulluar në formë kooperative dhe në formë individuale. Nuk ka ndonjë fermë të madhe blegtorale, mirëpo kryesisht ka ferma të vogla dhe të mesme. Pronësia e tokës ndryshon sipas vendbanimeve, por shumica e banorëve kanë tokën në pronësi ku ata jetojnë dhe oborre e kopshte të vogla rreth shtëpisë që shfrytëzohen për

prodhime bujqësore të nevojave vetanake. Sidoqoftë, rëndësia ekonomike e bujqësisë në zonë është në rënie. Sot shumë fusha me tokë kualitative bujqësore janë të lëna djerrë dhe shumica prodhojnë vetëm për konsum familjar.

Klima mesdhetare krijon mundësi për rritjen dhe zhvillimin e një bimësie të shumtë e të larmishme si ajo e arave, perimeve, bimëve etero vajore, hardhia etj. Kulturat kryesore bujqësore janë: grurë, elbi, misër, tërshërë, bimë industriale, patate, perime, foragjerë, e të tjera.

Përgjithësisht, rendimentet në prodhimet bujqësore janë të ulëta për disa arsye si:

- Nuk ka farëra me aftësi të larta prodhuese;
- Nuk funksionon sistemi i ujitjes;
- Plehrat kimike janë në sasi të pakta dhe;
- Nuk përdoren sasitë e duhura të pesticideve.

Në komunën tonë, bujqësia është zhvilluar tradicionalisht nga familjet e mëdha dhe ka qenë aktiviteti kryesor ekonomik jashtë sektorit të energjisë dhe minierave. Përafërsisht 60% e popullatës që jetojnë në këtë rajon janë bujq që kultivojnë kryesisht grurin dhe misrin. Korrja dhe bluarja e drithërave kryesisht është e rregulluar në formë kooperative dhe në formë individuale. Nuk ka ndonjë fermë të madhe blegtorale, mirëpo kryesisht ka ferma të vogla dhe të mesme. Pronësia e tokës ndryshon sipas vendbanimeve, por shumica e banorëve kanë tokën në pronësi ku ata jetojnë dhe oborre e kopshte të vogla rreth shtëpisë që shfrytëzohen për prodhime bujqësore të nevojave vetanake. Sidoqoftë, rëndësia ekonomike e bujqësisë në zonë është në rënie.

Sot shumë fusha me tokë kualitative bujqësore janë të lëna djerrë dhe shumica prodhojnë vetëm për konsum familjar. Klima mesdhetare krijon mundësi për rritjen dhe zhvillimin një bimësie të shumtë e të larmishme si ajo e arrave, perimeve, bimëve etero vajore, hardhia etj. Kulturat kryesore bujqësore janë: gruri, elbi, misri, tërshëra, bimët industriale, patatet, dhe perimet. Sipas të dhënave që disponon drejtoria e Bujqësisë në komunën e Obiliqit, numri I bizneseve që ushtrojnë veprimtari bujqësore është afro 384, ndërsa numri I fermerëve është 1005.

Sipërfaqja e tokës bujqësore është 6,852 ha, ndërsa 4,261 ha tokë e punueshme, 74. 39 ha janë pemishte, kullosa/livadhe 326.78 ha, djerrina 29.05 ha si dhe 190.3 tokë e zhveshur.

Në Komunë nuk ka tokë bujqësore në pronësi komunale, apo shoqërore, gjersa në pronësi private janë rreth 8,082 ha nga e cila 6,853 ha shfrytëzohen për kultivime bujqësore.

Nga drithërat, me 1,200 ha në Komunë më së shumti kultivohet gruri, nga pemët, me 150 ha më së shumti kultivohet patatja, me 180 ha nga foragjeret më shumti prodhohet misri i gjelbër dhe nga pemët, ne 8 ha më së shumti prodhohen molla dhe kumbulla.

Drithëra				Perime					Foragjeret			Peme					
Grurë	Misër	Elb	Tërshërë	Patate	Speca	Qepë	Lakër	Presh	Misër I gjelbër	Jonxha	Kungull foragjer	Përzierje bari	Mollë	Kumbull	Lajthi	Vishnje	Mjedër
1,200	1,100	20	20	150	48	6	2	1	180	40	22	10	8	8	5	4	6

Tabela 19 Prodhimtari bujqësore ha

2.3.7.1. Blegtoria

Blegtoria në Komunë është në kufij mjaft të ulët të zhvillimit. Nga blegtoria mund të sigurohen të ardhura e produkte të shumta, si mishi, qumështi, leshi, lëkura etj., të cilat sjellin të ardhura ekonomike të mira për familjet që merren me këtë aktivitet.

Në vitet e fundit kemi një ulje drastike të numrit të krerëve. Kjo ka ardhur për shumë arsye:

- Rënia e interesit për të ushtruar aktivitetin blegtoral;
- Mosfunksionimi i institucioneve që kryenin ose ndihmonin në përmirësimet racore.

Komuna së fundmi ka punuar në përmirësimin e racave blegtorale. Nga viti 2019, komuna subvencionon mbarësimin e lopëve qumështore. Gjithashtu, nga vitet 2018, komuna subvencion vaksinimin e lopëve, deleve dhe dhive.

Në komunën e Obiliqit bletaria është njëri nga sektorët i cili është duke u zhvilluar mjaft mirë. Prej vitit 2015 komuna ka përkrahur bletarët me koshere bletësh, si dhe pogaçe luledielli. Nga 2000 koshere që kanë qenë në vitin 2015, numri i tyre është rritur në 4000.

Në Komunë 8,082 ferma familjare dhe vetëm në 2 vendbanime nuk ka asnjë fermë familjare, gjersa më shumti ka në Breznicë, Obiliq, Milloshevë, Mazgit, Baimofc dhe Plemetin.

Breznicë	Obiliq	Milloshevë	Mazgit	Baimofc	Plemetin	Sibovc	Leshkoshiq	Kryshefc	Bakshi	Cërkvena Vodicë	Raskovë	Grabofc i Epërm	Hade	Shipitullë	Kozaricë	Llazarevë	Hamidi
148	126	106	103	88	82	63	59	44	43	43	43	39	36	31	25	16	14

Tabela 20 Numri i fermave familjare sipas vendbanimeve

Në Komunë më së shumti ka lopë, gjithsejtë 1,500, pastaj qengja, gjithsejtë 870, dhe dele mbarështimi, gjithsejtë 812.

Lope	Mëshqerre	Gjithsej	Dele mbarështimi	Qengj	Dhi
1,500	780		812	870	100

Tabela 21 Numri i kafshëve në Komunë

Në Komuna vitin e kaluar janë prodhuar gjithsejtë 369.341 litra qumësht.

2.3.7.2. Pylltaria

Pyjet, në territorin e Komunës, zënë një hapësirë prej 1.153 ha ose marrin 11 % nga sipërfaqja e tërësishme e saj. Në pjesën perëndimore shtrihen pyje të ulëta që mbulohen nga brezi i pyjeve kserotermofile dhe mezotermofile të dushqeve dhe lloje të tjera si: Shpardhi– Querrcus Frainetto, Qarri – Qurqus Cerris, Shkoza e zezë Carpinus Orientalis, Ahu – Fagus Moesiaca.

Prerja pa kriter e pyjeve dhe djegia e tyre prej veprimtarisë njerëzore ndikon direkt në prishjen e ekuilibrave ekologjikë. Për këtë duhet rritur shkalla e ndërgjegjësimit të njerëzve për dëmin që po i shkaktojnë natyrës, si rrjedhojë dhe shëndetit të tyre. Gjithashtu, duhen bërë përmirësime ligjore me qëllim që pyjet dhe kullotat të kalojnë në pronësi të Komunës, pasi kujdesi ndaj tyre do të jetë shumë më i madh.

2.3.7.3. Përshtatshmëria (Boniteti) e tokës bujqësore

Komuna e Obiliq ka një tokë bujqësore të kualitetit të lartë, pjesa me e madhe e sipërfaqes mbi 60% i takon përshtatshmërisë së tokës bujqësore klasës I-IV, ndërsa pjesa tjetër i takon kualitetit V-VIII.

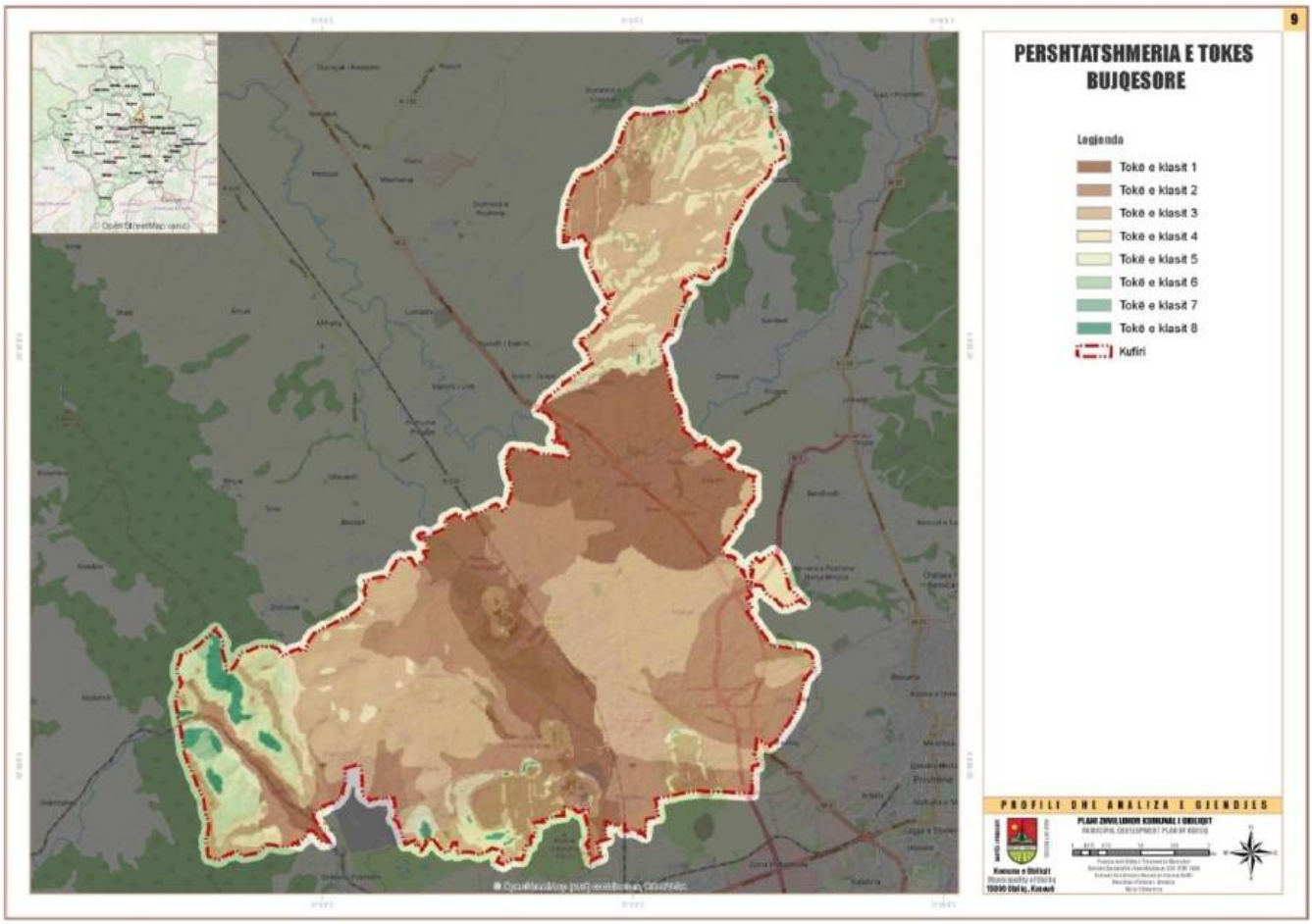

Harta 14. Shtrirja e tokave bujqësore sipas klasave të bonitetit të tokave bujqësore

2.3.8. Turizmi

Turizmi në Komunë nuk ka ndonjë zhvillim të dukshëm. Pasi që Komuna e Obiliqit konsiderohet të jetë një nga zonat me mundësi më të mëdha të zhvillimit të industrisë, se sa të sektorëve të tjerë të ekonomisë. Turizmi si sektor ka zhvillim të limituar. Përjashtim bën turizmi kulturor, por ky lloj i turizmit ka një sezon shumë të shkurtër dhe turizmi ditor. Një nga monumentet kulturo-historike të rëndësisë së madhe është "Tyrbja e Sulltan Muratit" në fshatin Mazgit. Mali i Qyqavicës, i cili gjendet në pjesën veri-perëndimore të Komunës, ka mundësi të zhvillimit të turizmit të gjuetisë.

2.3.9. Resurset nëntokësore dhe sipërfaqësore

Komuna e Obiliqit është një qendër ekskluzivisht industriale. Në këtë komunë gjenden rezerva të mëdha të linjitit. Deri më tani janë konstatuar rezerva rreth 13 miliard tonelata. Obiliqi u takon komunave më pak të zhvilluara të Kosovës edhe pse ka termoelektranat dhe basenet e linjitit që janë si një pasuri e madhe. Komuna e Obiliqit është një ndër komunat më të ndotura në Kosovë e ndoshta edhe në Evropë.

Zhvillimet e deritashme tregojnë për një menaxhim jo efikas dhe joracional të pasurive nëntokësore. Mihjet e vjetra sipërfaqësore që nga eksploatimi e deri më sot, janë jashtë përdorimit dhe shprehin në fakt degradimin me të shëmtuar që mund ti bëhet një sipërfaqeje tokësore. Planet parciale të eksploatimit të linjitit, të aplikuara deri më sot kanë ndikuar në paraqitjen e shpeshtë të problemeve hapësinore, mjedisore, ekonomike dhe sociale. Rezultat i këtyre aktiviteteve është mungesa e shpeshtë e linjitit që në fakt ka ndikuar edhe në furnizimin e pamjaftueshëm me energji elektrike dhe rrezikimin e banorëve nga rrëshqitjet e terrenit. Mungesa e një plani zhvillimor për komunën, ka ndikuar në shfrytëzimin joracional të sipërfaqeve të mëdha të tokës kualitative bujqësore me theks të veçantë veprimtaritë ndërtimore.

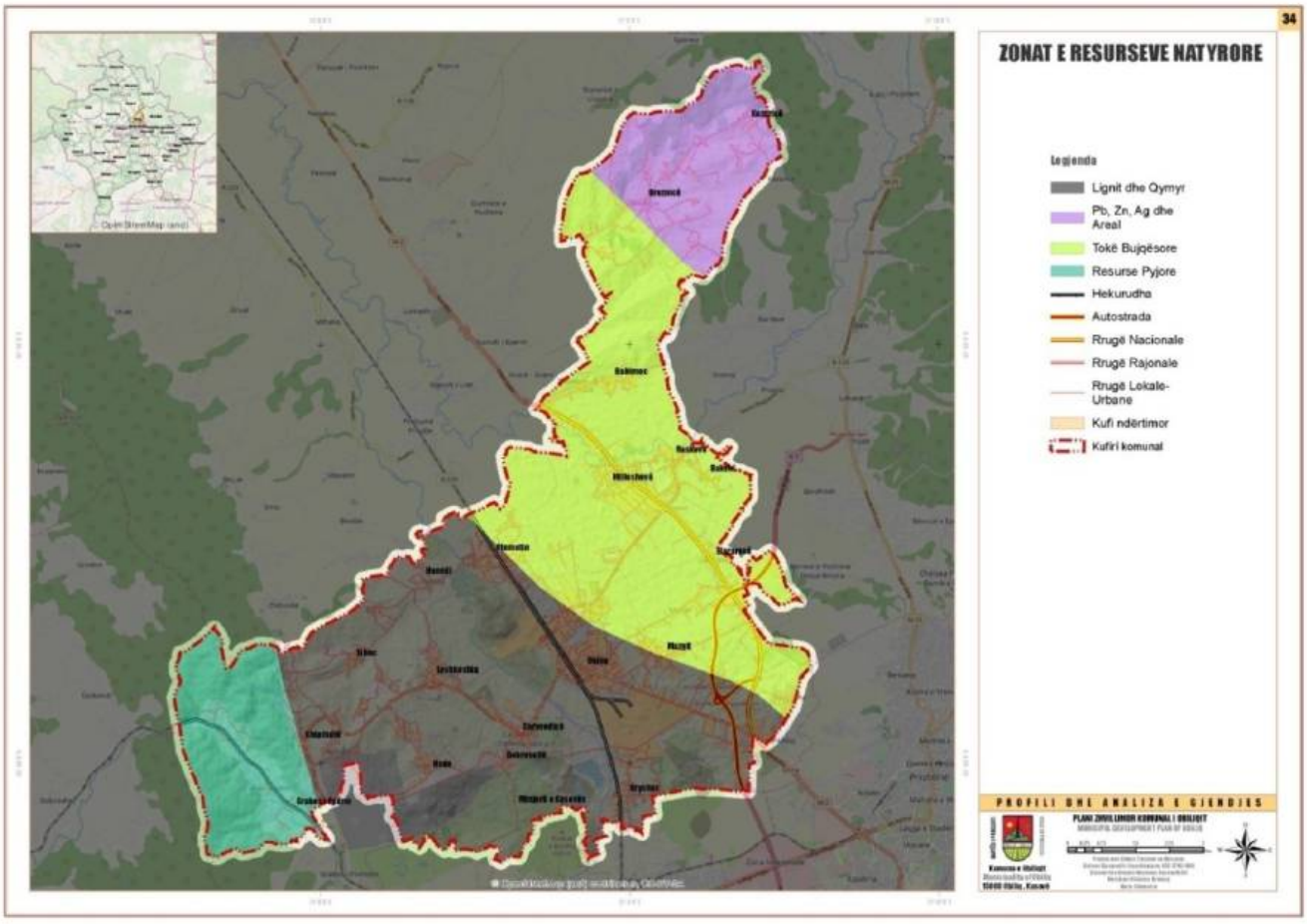

Harta 15. Resurset minerale dhe natyrore

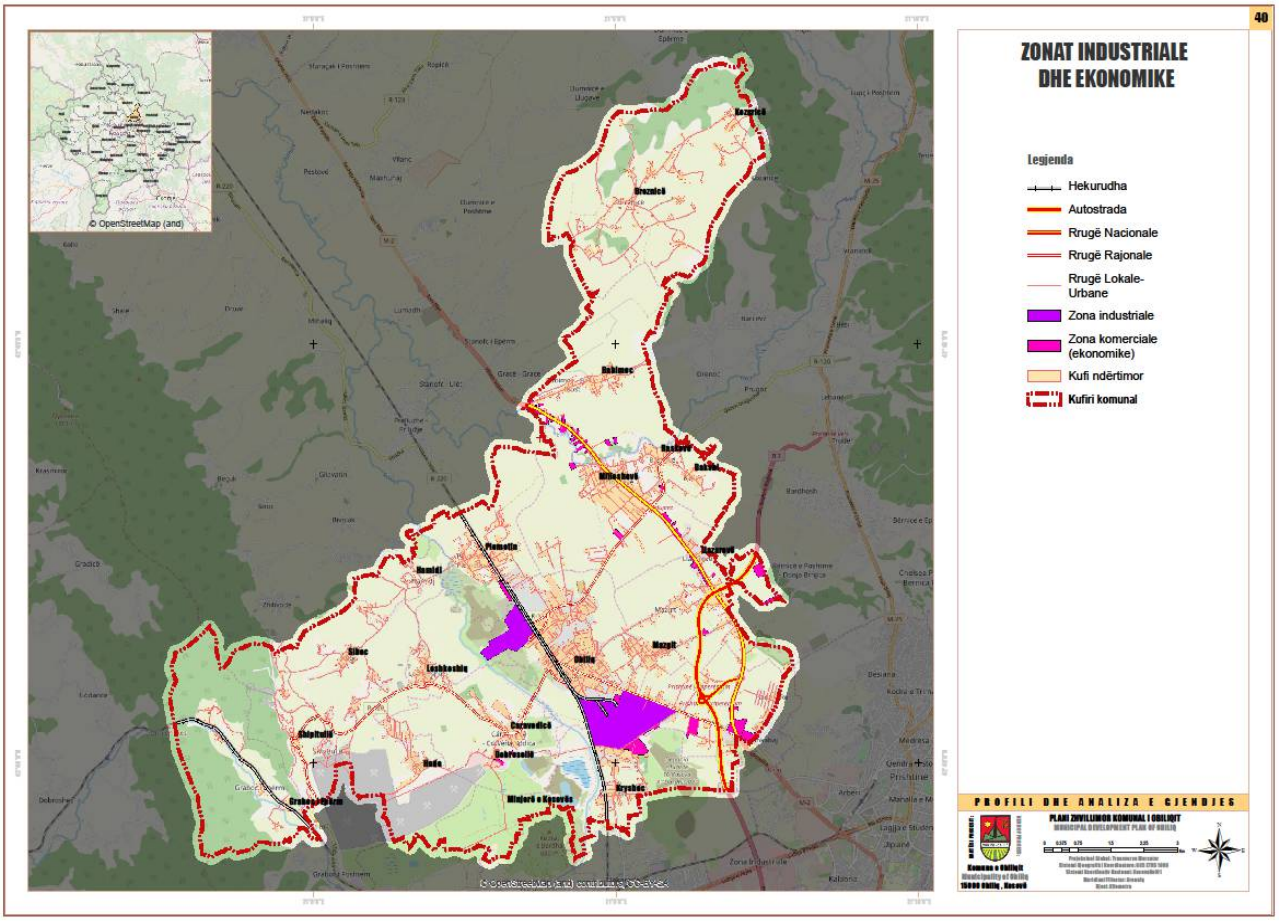

Harta 16. Harta e zhvillimit ekonomik

2.4. INFRASTRUKTURA TEKNIKE

2.4.1. Ujësjellësi

Në Komunën e Obiliqit ekzistojnë dy (2) sisteme vijuese për furnizim me ujë cilësorë të pijes: Sistemi i Batllavës që menaxhohet nga KUR "Prishtina" e që furnizon 70 % të zonës urbane të Obiliqit dhe tetë (8) vendbanime tjera rurale me ujë, një (1) sistem tjetër (puset në "Obiliq i Vjetër") që menaxhohen nga KUR "Prishtina" që furnizon 30 % të zonës urbane të Obiliqit dhe pesë (5) vendbanime tjera rurale, dhe disa vendbanime nga burimet nëntokësore nga bunarët individual, të cilat nuk i plotësojnë standardet e ujit të pijes dhe nuk janë në përputhje me AI 2/99 MSHMS.

Furnizimi me ujë nga këto dy sistemet është e cilësisë së mirë në këto vendbanime. Sasia e furnizuar, përkundër kufizimeve, është në nivel të kënaqshëm. Reduktimet më të shpeshta bëhen gjatë stinës së verës. Njëri prej shqetësimeve është rrjeti i ujësjellësit në qytet, për shkak të vjetërsisë, dhe ekziston mundësia permanente që uji të kontaminohet.

Vendbanimet e mëposhtme që furnizohen me ujësjellës janë: Obiliqi, Obiliqi i Vjetër, Mazgiti i ultë, Mazgit i epërmi, Millosheva, Llazareva, Bakshia, Baimofci, Breznica, Plemetini, Hamidi, Sibovci, Hade, Dobrosellë, Leshkoshiq, Cërkvena Vodicë, dhe Kryshefc.

Furnizimi me ujë në komunën e Obiliqit bëhet përmes Ujësjellësit Rajonal të Prishtinës, nga ujësjellësi komunal dhe në disa vendbanime furnizimi me ujë bëhet nga burimet nëntokësore (nga bunarët dhe puset). Furnizimi i vendbanimeve me ujë nga ujësjellësi rajonal i Prishtinës dhe nga ai komunal bëhet në 13 vendbanime apo 72 % të vendbanimeve të komunës. Mirëpo, edhe pse rrjeti i ujësjellësve shtrihet në 13 vendbanime të komunës, megjithatë e tërë popullata e këtyre vendbanimeve nuk furnizohet me ujë nga rrjetet e ujësjellësve.

Sipas informatave nga institucionet komunale të Obiliqit, 95% e popullatës furnizohet me ujë të pijshëm. Në këto vendbanime uji është i kualitetit të mire. Ujësjellësi komunal ka kapacitet furnizues 42 l/sec. Sasia e furnizimit përkundër restrikcioneve është në nivel të kënaqshëm. Restrikcionet më të shpeshta janë gjatë sezonit veror. Shqetësim paraqet rrjeti i ujësjellësit në qytet që është i vjetër dhe gjithnjë ekziston rreziku për kontaminimin e ujit të pijshëm.

Furnizimi me ujë nga burimet nëntokësore (bunarët ose puset) bëhet në 5 vendbanime apo 27% të vendbanimeve të komunës. Burimet nëntokësore të ujit për pije (bunarët ose puset) kanë kualitet të mirë të ujit dhe i përgjigjen standardeve minimale për ujë të

pijes, përveç në lokalitetet që janë afër stabilimenteve të KEK-ut siç janë Hade, Lajthishtë dhe Hamidi. Vendbanimet të cilat furnizohen me ujë nga puset (bunarët) janë: Sibovc, Hamidi, Hade, Baimofc dhe Breznicë (dhe në Kozaricë).

Sipas institucioneve komunale janë bërë disa investime në shtrirjen dhe zgjerimin e rrjetit të ujësjellësve në Komunën e Obiliqit. Ato investime dhe projekte të realizuara janë:

- Instalimi i rrjetit të ujësjellësit në fshatin Hamidi nga Plemetini me gjatësi 3 km', me donator CDF, viti 2001,
- Rrjeti i ujësjellësit Cërkvena Vodicë Hade -Leshkoshiq me gjatësi rreth 12 km', donator USAID.
- Renovimi i rrjetit të ujësjellësit brenda qytetit të Obiliqit, me gjatësi 2 km', donator CDF, viti 20012002,
- Rrjeti i ujësjellësit Obiliq, Milloshevë, Raskovë, Bakshi me gjatësi 11 km, donator CDF,

Synim prioritar i komunës është instalimi i rrjetit të ujësjellësit në fshatrat Sibovc, Breznicë, Kozaricë dhe Baimofc.

2.4.2. Kanalizimi i ujërave të ndotura (zeza)

Infrastruktura e rrjetit të kanalizimit të ujërave të ndotura, e cila përfshin tubacionet kryesore, d.m.th. primare, sekondare, pusetat etj., është e projektuar dhe ndërtuar gjatë viteve 1970, 1985, 1990, 2000, 2011, e cila ka përfshirë fillimisht pjesën urbane të qytetit. Sot, punimet për zhvillimin, mirëmbajtjen dhe zgjerimin e rrjetit të kanalizimit bëhen në vazhdimësi. Rrjeti i kanalizimit përveç grumbullimi të ujërave të ndotura urbane grumbullon edhe ujërat atmosferike. Shkarkimi i ujërave të ndotura bëhet në tetë (8) pika shkarkuese pa trajtim paraprak në lumin "Sitnicë".

Derdhja e ujërave të zeza-sanitare nëpër sipërfaqe të hapura në ato vendbanime që nuk kanë qasje në rrjet të kanalizimit dhe shkarkimi i ujërave të zeza-sanitare të pa trajtuara në lumenjtë "Llap", "Drenicë" dhe "Sitnicë", janë probleme që kërkojnë zgjidhje të menjëhershme. Andaj, ndërtimi i rrjetit të kanalizimit dhe ndërtimi i impiantit për trajtimin e ujërave të zeza-sanitare, është çështje që kërkon zgjidhje të shpejtë.

Ky rrjet ka shtrirje në 17 vendbanime apo 95% të vendbanimeve të tërë komunës, por në të nuk ka qasje e tërë popullata e këtyre vendbanimeve. Sipas të dhënave nga institucionet komunale të Obiliqit rreth 90% e popullatës ka qasje në rrjetin e kanalizimit. Ky rrjet shtrihet në Obiliq të Ri, Obiliq të Vjetër, Mazgit 1, Mazgit 2, Kryshefc, Cërkvena Vodicë, Plemetin, Muzakaj, Raskovë, Bakshi, Llazarevë dhe Baimofc, Sibovc, Kozaricë, Hamidi, Shipitullë, Hade. Rrjeti shumë i vjetër i kanalizimit dhe derdhja e ujërave fekale të papërpunuar në lumin Sitnica, janë probleme që kërkojnë zgjidhje të ngutshme. Andaj renovimi i rrjetit dhe ndërtimi i impiantit për përpunimin e ujërave fekale i cili do të shfrytëzohet edhe nga komunat fqinje, shihen si zgjidhje të këtyre problemeve.

Mbulimi i vendbanimeve me rrjet të kanalizimit dhe pëerqindja e kyçeve të ekonomive familjare në territorin e Komunës jenë të pasqyruara në tabelën në vijim.

Emri i vendbanimit	Populsia	Numri i amvisërive	Po / Jo	Numri i amvisërive të kyçur	% e popullatë së kyçur në kanalizimin publik	Nëse jo, si shkarkohen ujërat e zeza	Vendshkarkimi ujërave të zeza
Obiliq	5648	1050	po	950	100 %		Sitnicë
Obiliqi i	1160	232	po	190	95 %		Sitnicë
Mazgit i ultë	1441	250	po	270	95 %		Sitnicë
Mazgiti i	1445	250	po	270	95 %		Sitnicë
Llazareva	429	71	po	68	95 %		Llap
Millosheva	2920	323	po	420	95 %		Llap
Bakshi	602	114	po	100	95 %		Llap
Raskovë	640	100	po	100	95 %		Llap
Baimofc	1680	210	po	280	95 %		Sitnicë
Breznicë	1292	190	po	260	95 %		Sitnicë
Kozaricë	469	68	po	290	95 %		Sitnicë
Plemetin	2588	320	po	190	95 %		Sitnicë
Hamidi	147	27	po				
Sibovc	963	166	po			Sipërfaqe të hapura	
Grabofci i Epërm	340	57	jo			Sipërfaqe të hapura	
Shipitullë	295	48	po				

Hade	534	179	po			Sipërfaqe të hapura	
Lajthishtë	715	130	po			Sipërfaqe të hapura	
Cërkvena Vodicë	1463	180	po	300	95 %		Llap
Kryshefc	1580	198	po			Sipërfaqe të hapura	

Harta 17 Rrjeti i kanalizimit të ujërave të ndotura (zeza) i ndërtuar deri në 2019

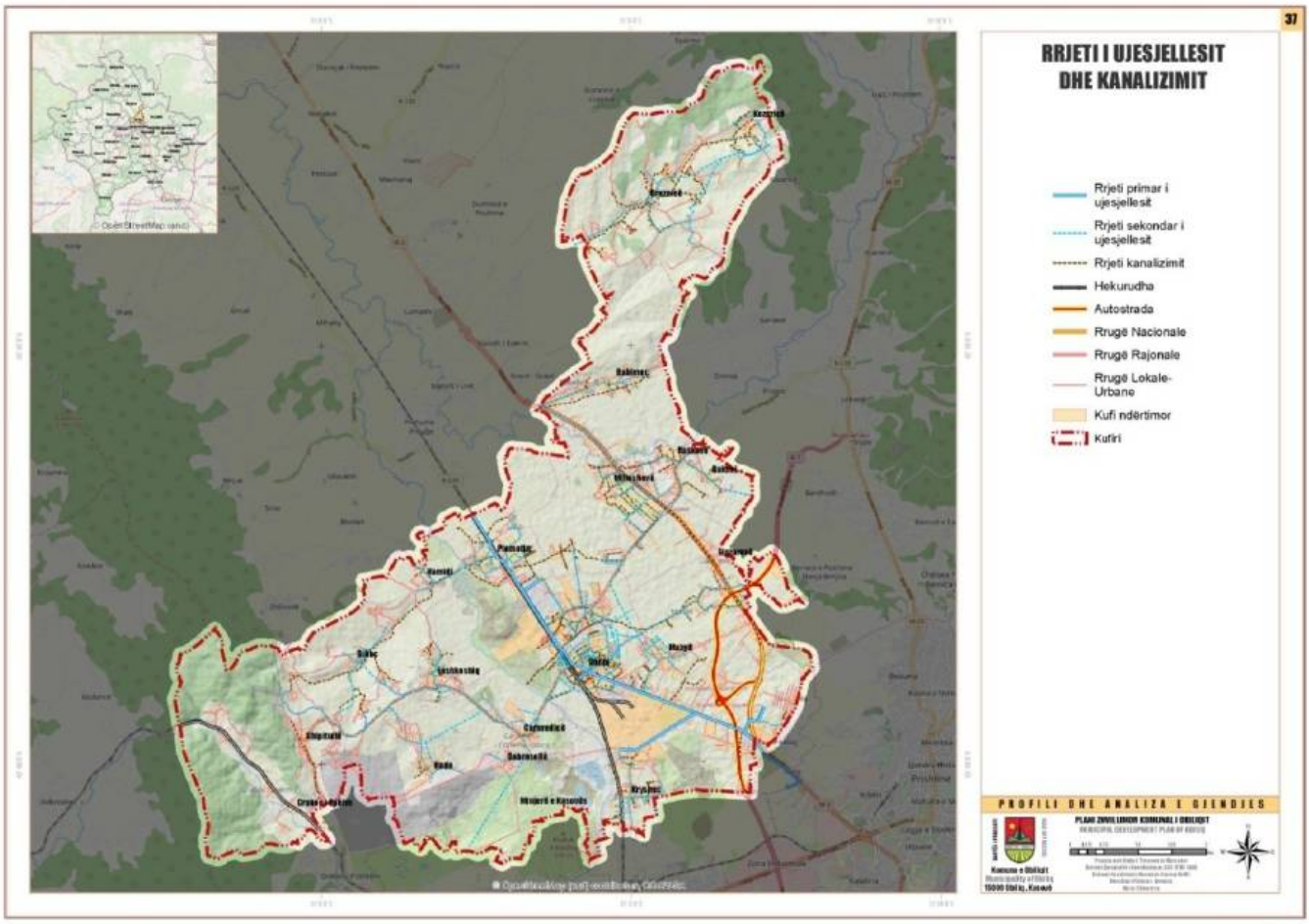

Harta 18 Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit dhe kanalizimit

2.4.3. Drenazhimi-kanalizimi i ujërave atmosferike

Rrjeti i drenazhimit dhe ujërave atmosferik në komunën e Obiliqit ka një shtrirje të vogël i cila mbulon vetëm pjesën e ngushtë të qendrës së Obiliqit. Ndërsa zonat tjera ky lloje kanalizimi është i përzier më atë të ujërave të ndotur.

2.4.4. Ujitja e tokës bujqësore

Në Komunë shtrihet rrjeti i ujitjes së tokës bujqësore që nga menaxhohet nga Ndërmarrja Hidroekonomike "Ibër-Lepenc" Sh. A. Sipërfaqja e tokës bujqësore nën ujitje është 2,153 ha, gjersa nën komacasion shtrihen gjithsejtë 469.84 ha.

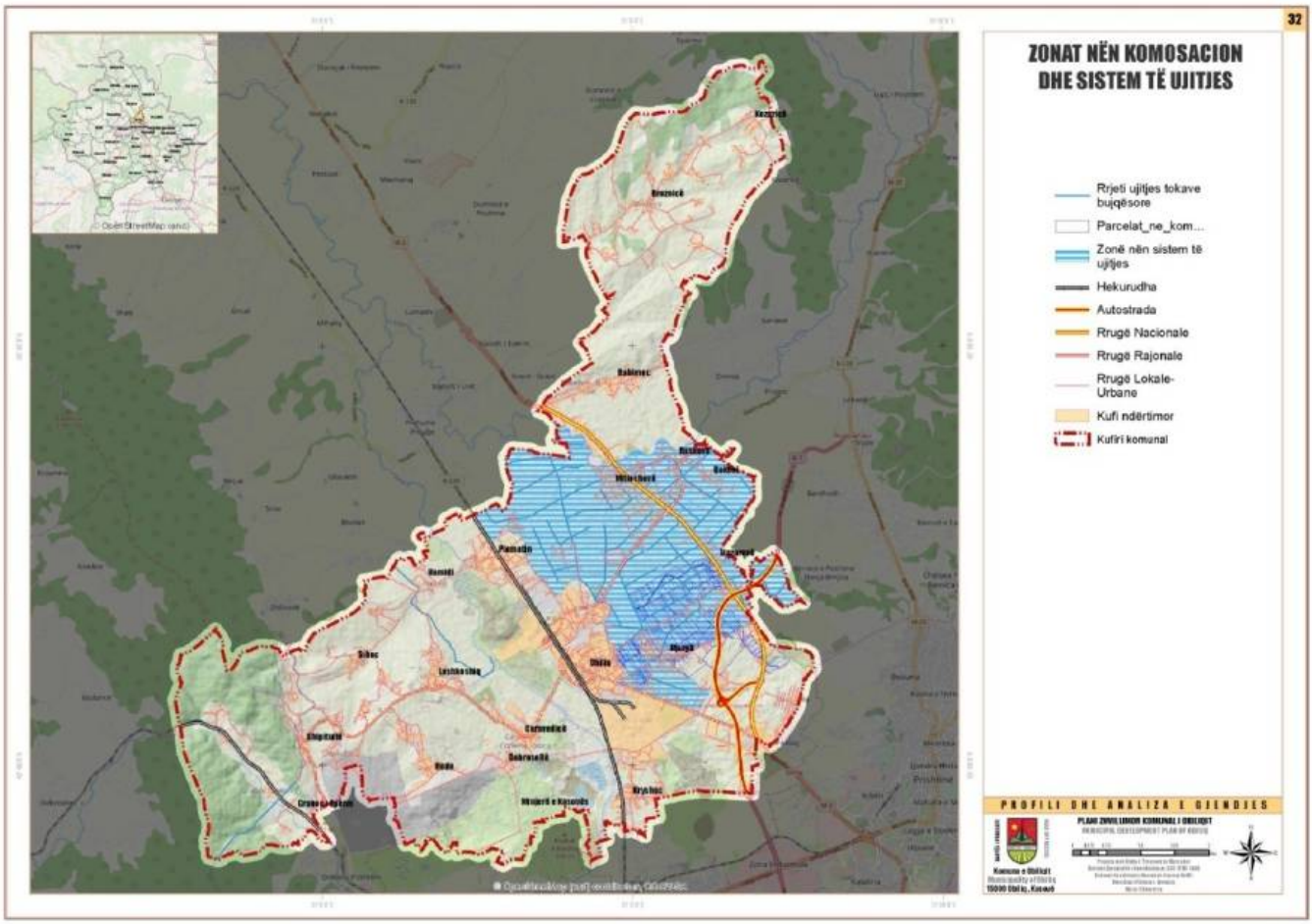

Harta 19 Shtrirja e tokave bujqësore në komasacion dhe nën ujitje

2.4.5. Energjia elektrike

Në komunën e Obiliqit ka një rrjet i shtrirë mjaft dendur dhe ky rrjet është në pronësi të ndërmarrjeve energjetike të cilat menaxhojnë me rrjetit kombëtar si KEK-ut, KOSTT-it dhe KEDS-it.

Kjo dendësi e rrjetit ka ndikim si në aspektin mjedisor po ashtu edhe vizual, pasi që në këtë komunë ndodhen dy termocentralet:

- TC Kosova A 220/ 110/35 kV
- TC Kosova B, 400/ 220 kV.

Këto nënstacione janë pika te forta të sistemit elektro-energjetik të Kosovës, prej nga dalin një numër i madh i linjave 400 kV, 220 kV dhe 110kV.

Pastaj në territorin e komunës së Obiliqit janë të shtrira mihjet sipërfaqësore nga të cilat bëhet furnizimi i termocentraleve me thëngjill, nënstacionet Kosova B dhe Kosova A.

Konsumi i komunës së Obiliqit furnizohet nga nënstacionet 35/10 kV dhe atë: **Mazgiti; Bardhi dhe Fushë Kosova.**

Duhet theksuar se me rrjetin e nivelit energjetik 400/220/110 kV menaxhohet nga KOSTT, ndërsa që rrjeti distributive është nën menaxhim të ndërmarrjes shpërndarëse KEDS.

Ndërsa që për furnizimin e mihjeve sipërfaqësore MS Bardhi dhe asaj Mirashi , pastaj furnizimet e pajisjeve për nevoja të elektranave si dhe mbarë konsumin brenda nënstacioneve është nën pronësi të KEK-ut.

Gjendja ekzistuese e rrjetit të transmisionit që shtrihet në komunën e Obiliqit

Rrjeti i transmisionit në komunën e Obiliqit përbëhet nga:

- Linjat 400 kV, 220 kV dhe 110 kV
- Nënstacion 400/220 kV
- Nënstacion 220/110 kV
- Nënstacionet 110/35) kV

Linjat 400 kV, 220 kV dhe 110 kV që kalojnë nëpër komunën e Obiliqit janë:

1. Linja 400 kV numër 445/1 NS Kosova B-TC Kosova BG1,

2. Linja 400 kV numër 445/2 NS Kosova B-TC Kosova B,
3. Linja 400 kV numër 420 NS Kosova B-NS Ferizajt 2,
4. Linja 400 kV numër 437/1 NS Kosova B-NS Peja 3,
5. Linja 400 kV numër 407 NS Kosova B-NS Nish,
6. Linja 400 kV numër 408 NS Kosova B-NS Tiranë.

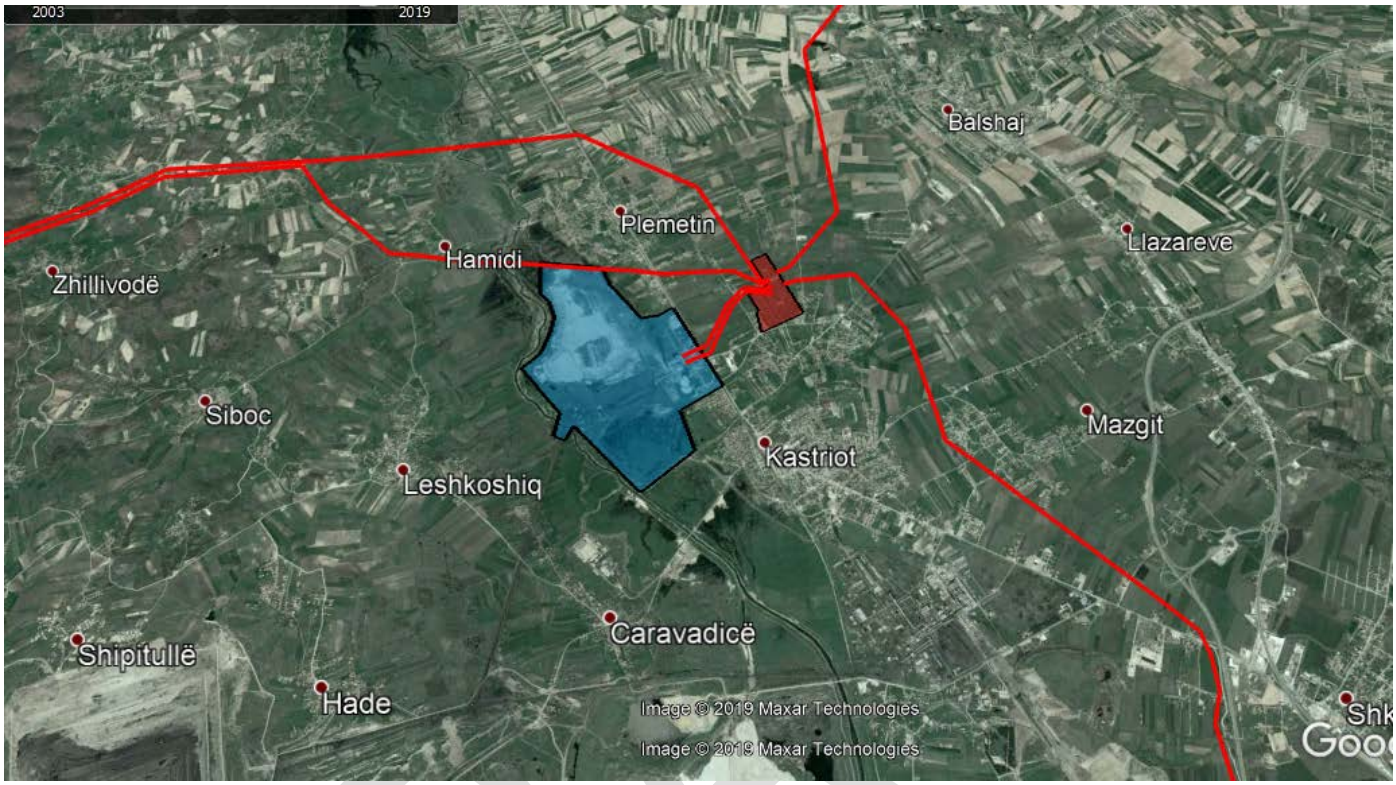

Figura 2 Shtrirja e rrjetit 400 CV (linjat dhe nënstacionet)

1. Linja 220 kV numër 2306 NS Kosova B-NS Kosova A,
2. Linja 220 kV numër 267 NS Kosova B- NS Kosova A.
3. Linja 220 kV numër 2304 NS Kosova B- NS Prishtina 4,
4. Linja 220 kV numër 2305 NS Kosova B- NS Prishtina 4,
5. Linja 220 kV numër 205/1 NS Kosova B- NS Podujeva,
6. Linja 220 kV numër 2298 NS Kosova B- SSH Drenas,
7. Linja 220 kV numër 293/1 NS Kosova B- SSH Drenas,
8. Linja 220 kV numër 290 NS Kosova B-TC Kosova B.
9. Linja 110 kV numër 1114 NS Kosova A-NS Prishtina 1,
10. Linja 110 kV numër 118/1 NS Kosova A-NS Prishtina 1,
11. Linja 110 kV numër 1139/1 NS Kosova A-NS Prishtina 3,
12. Linja 110 kV numër 112 NS Kosova A-NS Lipjani,
13. Linja numër 1807 NS Kosova A-NS Prishtina 5,
14. Linja numër 1808 NS Kosova A-NS Prishtina 5,
15. Linja 110 kV numër 1801 NS Kosova A-NS Bardhi.
16. Linja 110 kV numër 163/1 NS Kosova A-NS Bardhi.
17. Linja 110 kV numër 125/1 NS Kosova A-NS Vushtrria 2,
18. Linja 110 kV numër 163/2 NS Bardhi-NS Mitrovica 2,

Figura 3 Shtrirja e rrjetit 220 kV (linjat dhe nënstacionet)

Figura 4 Shtrirja rrjetit 110 kV (linjat dhe nënstacionet)

Nënstacionet 400/220 kV, 220/110 kV dhe 110/35 kV.

19. NS Kosova B 400/220 kV, kapaciteti 3x400MVA=1200 MVA
20. NS Kosova A 220/110 kV , kapaciteti 3x150MVA=450MVA
21. NS Bardhi 110/35 kV, kapaciteti total 3x40 MVA=120 MVA

Rrjeti i shpërndarjes 10 kV .

Furnizimin e rreth 22255 banorëve apo rreth 6606 konsumatorëve me energji elektrike bëhet nëpërmjet rrjetës distributive e cila menaxhohet nga KEDS-i dhe në këtë kuadër janë të angazhuar 127 transformatorë të cilët janë të vendosur nëpër lagjet dhe vendbanimet e komunës së Obiliqit.

Fshatrat dhe qyteti i Obiliqit furnizohen nga tre nënstacione energjetike 35/10 kV dhe atë NS Mazgiti, NS Bardhi (Palaj) dhe një pjesë e konsumit nga NS F Kosova.

Më poshtë në tabelën 1 janë paraqitur të dhënat për nënstacionet 35/10kV që furnizojnë konsumin e Obiliqit, pastaj drejtimet e fshatrave si dhe fuqitë e transformatorëve të instaluar në ato drejtime , si dhe numri i konsumatorëve që furnizojnë këto transformatorë.

Nënstacioni	Drejtimi	Fuqitë e trafostacioneve							Konsumatorë
NS Mazgiti	**Breznicë**	1000	630	400	250	160	100	50	404
		0	0	0	3	7	2	0	
	2070	0	0	0	750	1120	200	0	
	Llazarevë	1000	630	400	250	160	100	50	979
		2	2	3	3	1	2	0	
	5570	2000	1260	1200	750	160	200	0	
	Lumi i Madh	1000	630	400	250	160	100	50	1697
		0	4	9	9	6	3	0	
	9630	0	2520	3600	2250	960	300	0	
	Plemetin	1000	630	400	250	160	100	50	1533
		0	6	2	12	2	2	0	
	8100	0	3780	800	3000	320	200	0	
	Shkabaj	1000	630	400	250	160	100	50	855
		1	4	4	8	7	6	1	
	8890	1000	2520	1600	2000	1120	600	50	
	Qyteti	1000	630	400	250	160	100	50	471
		0	1	3	2	2	0	0	
	2650	0	630	1200	500	320	0	0	
Palaj 35/10kV	PALAJ-Dalja 1	1000	630	400	250	160	100	50	268
			1		1		1		
	980	0	630	0	250	0	100	0	
F. Kosova 35/10kV	Krushevci	1000	630	400	250	160	100	50	399
			1	2	2		0		
	1930	0	630	800	500	0	0	0	
Total	39820	3	19	23	40	25	16	1	6606

Tabela 22 Nënstacionet, fuqitë dhe numri i transformatorëve nga furnizohet Obiliqi

Shiritat Mbrojtës rreth Stabilimenteve Energjetike.

Me rastin e inicimit të procesit të ndërtimit të linjave dhe stabilimenteve energjetike që përpos kërkesave tjera ligjore dhe ekonomike është e nevojshme të sigurohen shiritë mbrojtës (korridore) brenda të cilave ka shumë kufizime.

Shfrytëzimi i këtyre shiritave rregullohet me norma teknike si dhe me ligje përkatese (UA) dhe më tutje këto konsiderohen si zona të sigurisë dhe shërbejnë, për ndërtimin, shfrytëzimin dhe mirëmbajtjen e tyre në vazhdimësi.

- Për këtë qëllim për **linja energjetike kabllovike nëntokësore** duhet të sigurohen koridore :

DRAFT

Nr	Linja kabllovike nëntokësore	Ekzistuese	Planifikuara
1	▪ 2x400 kV	10	16
2	▪ 400 kV	8	14
3	▪ 2x220 kV	8	14
4	▪ 220 kV	6	12
5	▪ 2x110 kV	6	12
6	▪ 110 kV	5	10
7	▪ 35 kV	3	5
8	▪ 20 kV	2	5
9	▪ 10 kV	2	5

- LargpLargpërçuesi kur ndërtohet si **linjë ajrore** është e nevojshme që t'i sigurohet një shirit mbrojtës me dimenzione të përcaktuara në tabelën e mëposhtme.

Nr	Linja ajrore energjetike	Ekzistuese	Planifikuara
1	▪ 2x400 kV	80	100
2	▪ 400 kV	70	80
3	▪ 2x220 kV	60	70
4	▪ 220 kV	50	60
5	▪ 2x110 kV	50	60
6	▪ 110 kV	40	50
7	▪ 35 kV	30	30
8	▪ 20 kV	20	20
9	▪ 10 kV	15	15

DRAFT

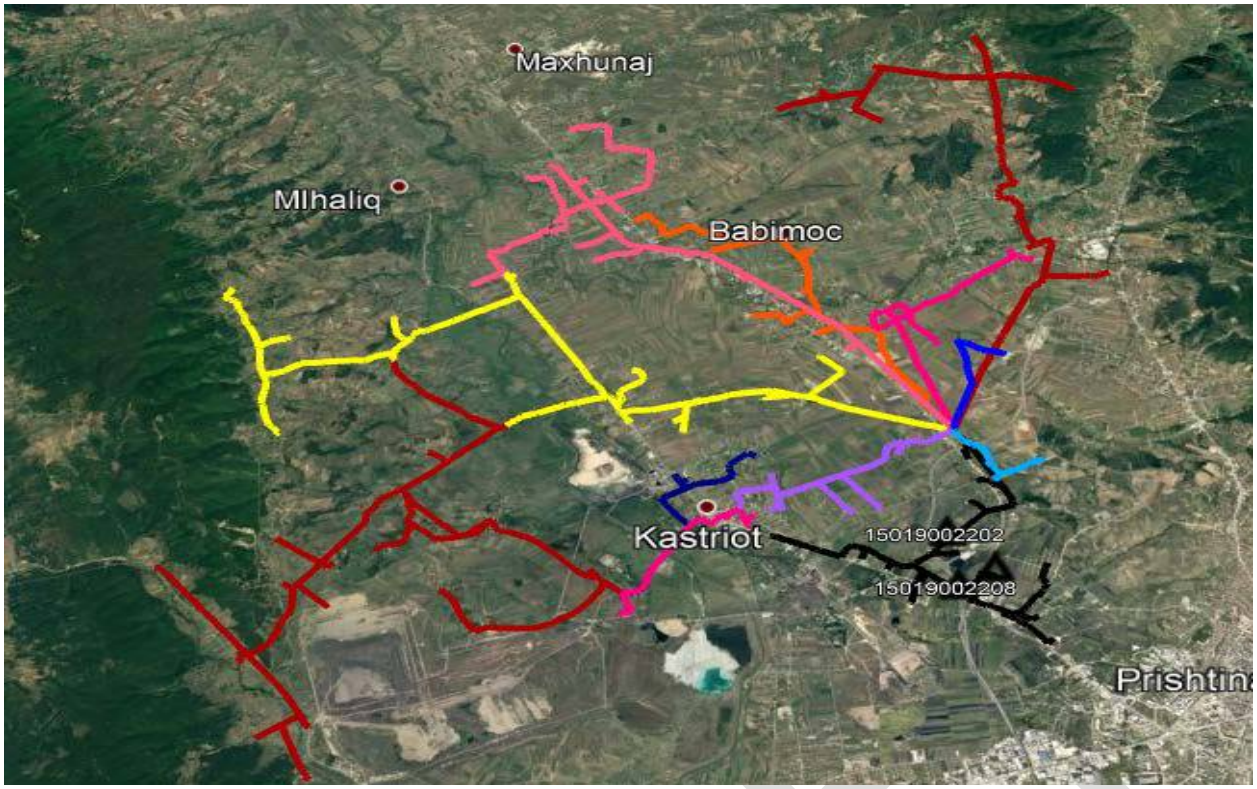

Figura 5 Paraqitja e shtrirjes së rrjetit 10 kV (linjat dhe nënstacionet)

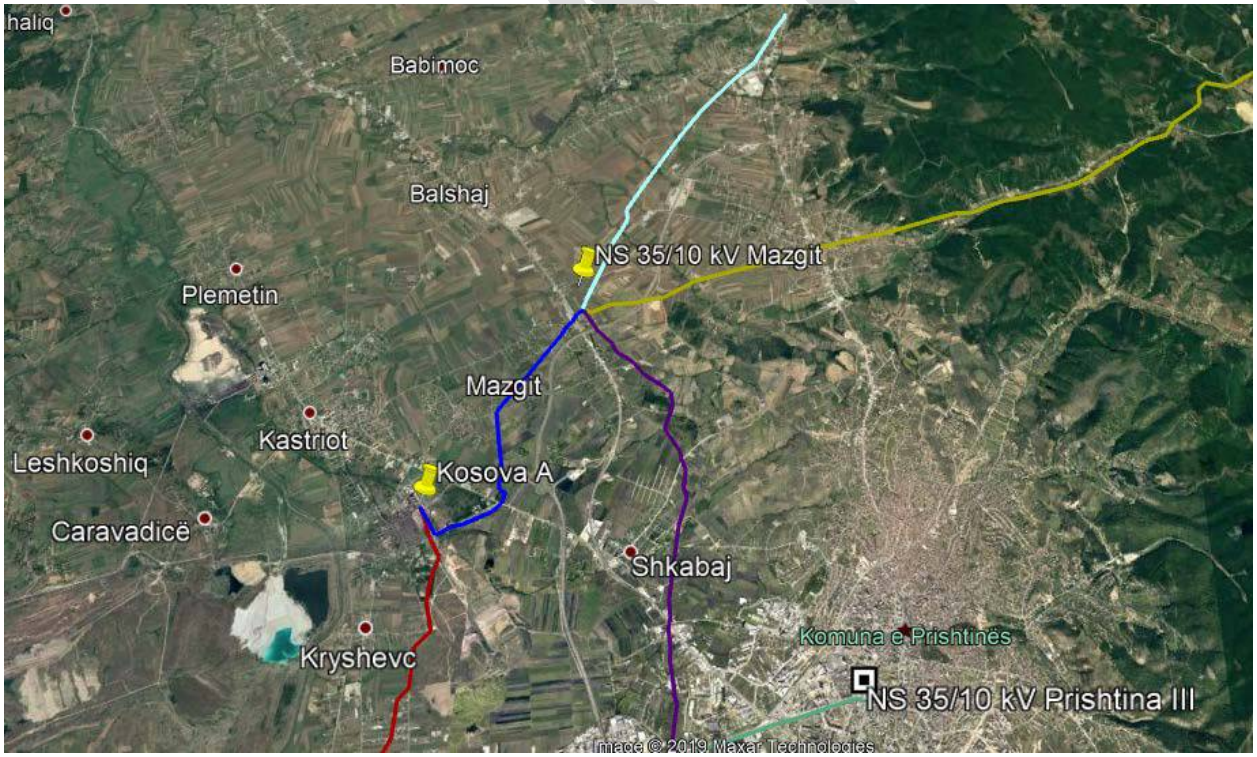

Figura 6 Paraqitja e shtrirjes së rrjetit 35 kV(linjat dhe nënstacionet)

Planifikimi i ndriçimit të rrugëve

Ndriçimi aktual i lagjeve nuk është i kompletuar në të gjitha rrugët ashtu si duhet. Për këtë arsye duhet të parshihen të ndriçohen të gjitha rrugët dhe hapësirat publike në lagje. Duhet planifikuar që ndriçimi të bëhet me llampa ekonomike të teknologjive më të reja LED- efiqiente, të vendosura në shtylla metalike apo edhe në shtylla betoni në zonat rurale. Numri i llampave për ndriçimin e rrugëve të lagjes do të përcaktohet me projekt detal-zbatues dhe duke u bazuar në standardet ndërkombëtare për ndriçim të rrugëve.

Furnizimi i këtyre llampave do të bëhët nga nënstacionet e reja të vendosura në ato lagje, ku edhe do të vendoset grupi matës i energjisë së nevojshme për ndriçim. Pajisjet për komandim të ndriçimit të jashtëm duhet të vendosen në trafostacione në kuadër të veçantë.

Këto pajisje duhet të mundësojnë kyçjen automatike në mbrëmje dhe shkyçjen në mëngjes' dhe në vende ku frekuenca e qarkullimit është e vogel pas orës 24 mundet që të zvogëlohet për 50 %.

Ndërtimi i ndriçimit publik

Realizimi i ndriçimi publik i hapësirave publike në vendbanimet , në varësi të karakteristikave të përmbajtjeve të veçanta(banim, ndërtesë publike, rrugët, hapësirat për qarkullim monumentet e kulturës hapësirat për rekreacion, etj.) edhe pse hapësirat sportive dhe rekreative duhet të trajtohen me projekt të veçantë për ndriçim.

- Kushtet e ndërtimit të ndriçimit publik do të trajtohen me leje ndërtimore dhe në bazë të planeve detale rregulluese, si dhe zgjidhjeve të bazuara në kushtet, dhe teknologjitë duke respektuar kërkesat e organeve për trashëgimi kulturore, ato komunale dhe të ndërmarrjeve energjetike.
- Shpërndarja e linjave të tensionit të ulët TU të ri dhe ekzistues nuk do trajtohen por ato duhet të realizohen në bazë të lejeve të përcaktuara dhe kushteve teknike mbi zonat e sigurisë, gjithnjë ku është e mundur.
- Me këtë plan parashihet shfrytëzimi racional i burimeve shtesë si ato efiçiente apo edhe të ripërtritshme-nëse ka, duke siguruar funksionalitet dhe akomodim të këtyre stabilimenteve në hapësira publike dhe tjera. Gjithnjë duke u përshtatur me rrethinën dhe në pajtim me normat teknike.

Ndërtimin e rrjetit të ndriçimit publik te rrugëve dhe hapësirave tjera rreth në zonën e planifikuar duhet ti plotësojnë parametrat fotometrik të dhënë sipas normave evropiane EN 13201.

2.4.6. Telekomunikacioni

Rrjeti i Telekomit

Rrjeti i telefonisë fikse është i shtrirë në një pjesë të madhe të komunës së Obiliqit, përkatësisht në nëntë (9) vendbanime si; Obiliqi i ri dhe i vjetër, Milloshevë, Raskovë, Bakshi, Cërkvena Vodicë, Plemetin, Baimofc, Mazgit, Llazarevë. Trendi i kohës moderne me internet dhe telefonia mobile ka bërë që edhe kërkesa të jetë e vogël.

Në territorin e komunës së Obiliqit ekziston rrjeti i telefonisë fikse e gjithashtu ky territor mbulohet edhe nga valët e telefonisë mobile. Centrali i telefonisë fikse është i sistemit të vjetër me gjithsejtë 1391 numra dhe ende i pa digjitalizuar. Rrjeti i telefonisë fikse ka shtrirje në Obiliq të Ri, Obiliq të Vjetër, Mazgit I, Mazgit II, Cërkvena Vodicë, Plemetin, Muzakaj, Raskovë, Bakshi dhe Baimofc. Valët e telefonisë mobile mbulojnë 100 % territorin e komunës së Obiliqit. Aktualisht të vetmit operatorë të telefonisë mobile në Kosovë janë Vala 900 dhe IPKO.

Rrjeti Kujtesa

Në komunën e Obiliqit operatori Kujtesa ka një shtrirje të gjerë ku pjesën më të madhe të vendbanimeve i mbulon me shërbime të internetit dhe kabllovikut.

DRAFT

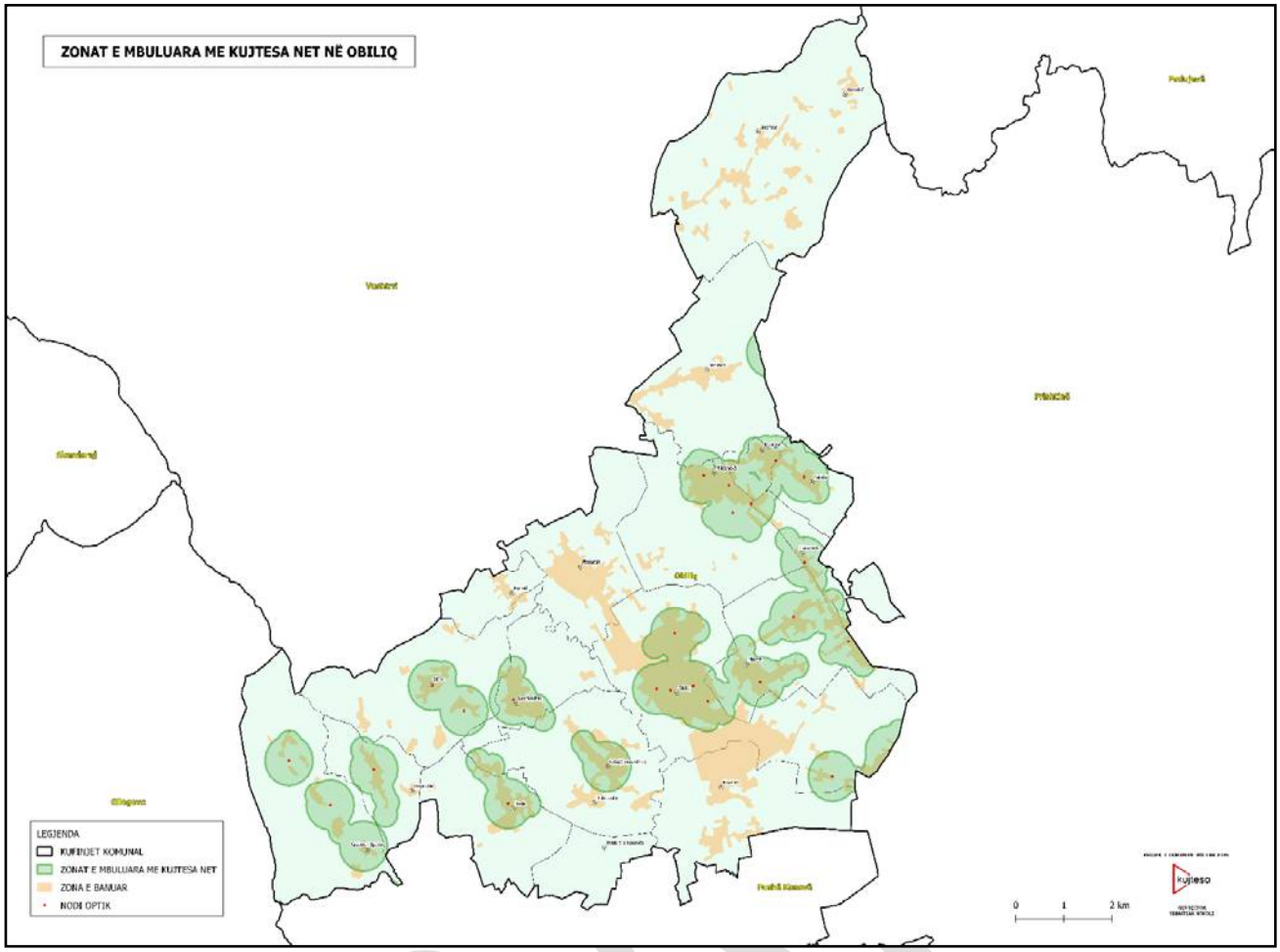

Harta 20 Mbulueshmëria me rrjet e operatorit Kujtesa

2.4.7. Infrastruktura e ngrohjes qendrore

Sektori i amvisërisë dhe ai i shërbimeve janë sektorët më të mëdhenjë të konsumit të energjisë për ngrohje. Momentalisht, Komuna e Obiliqit nuk ka sistem të ngrohjes qendrore, dhe rrjedhimisht amvisëritë dhe të tjerët detyrohen të shfrytëzojnë thëngjillin apo drurin si lëndë djegëse për ngrohje. Ngrohja e bazuar në rrymë, në Obiliq përshkak të kostos dhe të intensitetit jo stabil të rrymës elektrike, është rast më i rrallë.

Në drejtim të zgjidhjes së problemit me ngrohjen, Komuna në vitin 2019, ka hartuar një Studim të fizibilitetit për kogjenerimin të ngrohjes qendore. Studimi i fizibilitetit ka rezultuar se për termofikimin e qytetit të Obiliqit burimi më i përshtatshëm i energjisë termike është ndërtimi i një sistemi **Ngrohtore qendrore dhe Stacion këmbyes**, duke u furnizuar me energji termike nga termocentrali "Kosova B" nëpërmjet sistemit të kogjenerimit.
Në ndërkohë, sipas të gjeturave në Studimin e fizibilitetit, është duke u punuar edhe Projekti për kogjenerimin e ngrohjes qendrore në Obiliq.

2.4.8. Grumbullimi dhe menaxhimi i mbeturinave

Përshkrimi aktual i sistemit të organizuar të menaxhimit të mbeturinave të ngurta komunale, pajisjeve dhe mekanizmi teknik në këtë sektor na shërben për të pasur një pasqyrë të përgjithshme të proceseve që lidhen me llojet e mbeturinave dhe të krijimit të një baze për identifikimin, dhe përcaktimin e aspekteve në të cilat nevojitet të bëhen ndryshime. Përshkrimi i bazuar në informata nga kompania, si dhe nga procesi i monitorimit dhe vlerësimit të të gjithë sistemit të shërbimeve që përfshin operimin, pajisjet, impiantet, kostot dhe cilësinë e shërbimeve që ofrohen. Të gjitha shërbimet që lidhen me mbeturinat e ngurta komunale menaxhohen si shërbime publike në nivel rajonal nga dy kompani:

- Kompania rajonale për mbeturina "Pastrimi" në Prishtinë, e cila e menaxhon shërbimin e organizuar të grumbullimit dhe transportit të mbeturinave deri në deponi. Këtë shërbim në nivel lokal e kryen njësia operative e KRM që vepron në Komunë.
- Kompania për menaxhimin e deponive të Kosovës KMDK e cila e menaxhon Deponinë rajonale të Prishtinës në Mirash në të cilën deponohen mbeturinat e ngurta komunale që grumbullohen dhe transportohen nga rajoni i Prishtinës.

Organizimi i shërbimit të grumbullimit dhe transportit të mbeturinave komunale është i bazuar në këto skema:

- Hedhja e mbeturinave në pikat e grumbullimit (PGM)

Banorët, bizneset dhe institucionet i hedhin (dorëzojnë) mbeturinat e ngurta komunale si të pandara (pa selektuara) në pikën më të afërt të grumbullimit. Pikat e grumbullimit të mbeturinave janë pajisje adekuate, kontejnerë me vëllim 1.1 m^3, shporta prej 120 l ose pajisje jo adekuate siç janë kosha nga llamarina (bure) prej vitit 200 l të vendosura në sipërfaqe të vogla publike, si dhe mënyra e grumbullimit e quajtur "derë me derë" nëpërmes të qeseve të plastikës. Numri i kontejnerëve që disponon kompania në territorin e Komunës është rreth 240, që nuk i mbulon të gjitha pikat për grumbullimin e mbeturinave, gjendja e kontejnerëve nuk është e mirë, janë të vjetruar dhe pjesërisht të shkatërruar. Në pikat e grumbullimit ku janë të vendosur pajisjet për grumbullimin e mbeturinave, shpesh herë ka hedhje të mbeturinave jashtë pajisjeve, si dhe mbushje të tepërta të kontejnerëve për shkak të dinamikës jo të mjaftueshme për zbrazjen e tyre.

Shërbimi i grumbullimit menaxhimit dhe transportit të mbeturinave deri në deponi

Mënyra e shërbimit të organizuar për grumbullimin dhe transportin e mbeturinave është i organizuar në formën e bazuar të zonave të banimit brenda Komunës. Shpeshtimi i grumbullimit, numri dhe lloji i kontejnerëve është i definuar për tre sektorë të banimit:

- Grumbullimi dhe transporti i mbeturinave nga sektori i banimit kolektiv dhe qendra e qytetit bëhet për çdo ditë;
- Grumbullimi dhe transporti i mbeturinave nga sektori i banimit individual brenda qytetit bëhet një herë në javë dhe;

Grumbullimi dhe transporti i mbeturinave deri në deponi kryhet gjatë ditës, kompania në disponim i ka dy kamionë special, sasia ditore e mbeturinave komunale të grumbulluara dhe transporti i tyre në deponi është rreth 15.500 kg. ose 341.000 kg. për një muaj. Në sistem të mbledhjes së mbeturinave përfshihet e gjithë komuna me 18 fshatra në sistem individual dhe atë kolektiv. Të gjitha shërbimet që lidhen me mbeturinat e ngurta komunale menaxhohen si shërbime publike në nivel rajonal nga dy kompanitë vijuese:

22. Kompania rajonale për mbeturina (KRM) "Pastrimi" në Prishtinë, e cila e menaxhon shërbimin e organizuar të grumbullimit dhe transportit të mbeturinave deri në deponi; dhe
23. Kompania për menaxhimin e deponive të Kosovës (KMDK) e cila menaxhon deponinë rajonale të Prishtinës e ndodhur në fshatin Mirash, në të cilin deponohen mbeturinat e ngurta komunale që grumbullohen dhe transportohen nga rajoni i Prishtinës.

Në sistemin e organizuar të ofrimit të këtij shërbimi janë të përfshira nëntë (9) vendbanime ose 1085 ekonomi familjare, nëse shprehet në përqindje i bie 45 % e vendbanimeve, ose 20 % e ekonomive familjare. Në vijim po i paraqesim informacionet për vendbanimet e mbuluara me shërbim të organizuar, % e ekonomive familjare të mbuluara me këtë shërbim, dinamikën dhe sasinë e mbeturinave që deponohen në deponi.

Në njëmbëdhjetë (11) vendbanime tjera ku nuk funksionon shërbimi i organizuar i grumbullimit dhe largimit të mbeturinave, hedhja e mbeturinave bëhet nëpër lëndina, hapësira të pashfrytëzuara, për gjatë brigjeve të lumenjve, rrugëve lokale dhe rajonale dhe si pasojë e këtij veprimi vjen deri të krijimi i deponive ilegale me efekte negative për mjedisin.

Deponia rajonale e Prishtinës gjendet në Mirash në minierën e shterur të linjitit, e cila është e dizajnuar dhe ndërtuar si deponi sanitare e tipit rajonal që me shërbimet e deponimit të mbeturinave i mbulon këto komuna: Prishtinën, Lipjanin, Obiliqin, Drenasin dhe Fushë-Kosovën. Deponia ka një sipërfaqe prej 50 ha. Deponia është në një gjendje jo të mirë, e cila nuk plotëson standardet elementare.

Në njëmbëdhjetë (11) vendbanime tjera ku nuk funksionon shërbimi i organizuar i grumbullimit dhe largimit të mbeturinave, hedhja e mbeturinave bëhet nëpër lëndina, hapësira të pashfrytëzuara, për gjatë brigjeve të lumenjve, rrugëve lokale dhe rajonale dhe si pasojë e këtij veprimi vjen deri të krijimi i deponive ilegale me efekte negative për mjedisin.

Deponia rajonale e Prishtinës gjendet në Mirash në minierën sipërfaqësitë të shterur të linjitit, e cila është e dizajnuar dhe ndërtuar si deponi sanitare e tipit rajonal që me shërbimet e deponimit të mbeturinave i mbulon këto Komuna: Prishtinën, Lipjanin, Obiliqin, Drenasin dhe Fushë-Kosovën, ka një sipërfaqe prej 50 ha me kohë zgjatje për 15 vite, kapaciteti total i deponisë është 3.5 milionë m^2, ndërsa kapaciteti mujor 6000 t. Deponoja e posedon edhe lagunën për ujëra të zeza në kapacitet prej 4000 m^3.

Deponinë rajonale të Prishtinës në Mirash e menaxhon Kompania për Menaxhimin e Deponive të Kosovës e regjistruar si kompani aksionare me emrin Kompania për Menaxhimin e Deponive në Kosovë Sh. A. – Prishtinë.

Në përgjithësi deponitë sanitare të menaxhuara nga KMDK sa i përket gjendjes së tyre nuk kanë ndryshime të mëdha ndërmjet vete dhe pa përjashtim janë në gjendje të keqe, si pasoje e mos menaxhimit të duhur të tyre, e sidomos në gjendje të vështir është deponia në Mirash. Arsyeja kryesore, por jo e vetmja, është se KMDK nuk ka mundur të i arkëtoj në tërësi borxhet nga KRM, të cilat kanë pjesëmarrje të madhe në biznesin e KMDK.

Ndërmarrja ka pesë (5) punëtorë në deponi, që punojnë me një buldozer total të amortizuar. Mbetjet transportohen nëpërmjet një rruge të vogël të deponisë, shkarkohen aty dhe shpërndahen me buldozer. Shumë pjesë të deponisë nuk janë të disponueshme, si rezultat i përmbytjes. Punëtorët thjesht i mbulojnë këto zona duke hedhur mbetje të tjera mbi to. Nuk ekzistojnë pajisjet bazë dhe makineritë, siç është për shembull kompaktori (ngjeshësi).

Performanca mjedisore e deponisë është katastrofike për shkak të çdo aspekti të emetimeve potenciale. Mjedisi rrethues i deponisë vuan nga ndotja e mbetjeve, liqeta që rrjedh nga deponia në ujërat nëntokësorë, emetimet e pakontrolluara të biogazrave, e gjithashtu vetë ndezjet janë bërë dukur e shpeshtë në deponi në kohë të thatë të verës, duke shkarkuar përqendrime të larta të gazra të ndryshme që shkaktojnë dioksina dhe furane të llojllojshme.

2.5. INFRASTRUKTURA E TRANSPORTIT DHE TRANSPORTI PUBLIK

2.5.1. Rrjeti rrugor

Rrjeti rrugor në komunë ka një zhvillim shumë të volitshëm që i mundëson lidhje të shpejta me rrugë nacionale dhe rajonale. Nëpër komunën e Obiliqit kalon rruga nacionale që lidhë kryeqytetin, Prishtinën me Mitrovicën, ndërsa brenda territorit të komunës së Obiliqit kalojnë 7.8km të kësaj rruge nacionale. Autoudha "Ibrahim Rugova" e cila ka hyrjen dhe daljen në fshatin Mazgit përshkon qytetin e Obiliqit në pjesën perëndimore të territorit të komunës si dhe përveç lidhjes me Shqipërinë përmes saj bëhet qarkullim më i mirë dhe i shpejtë për në aeroportin "Adem Jashari". Përgjatë territorit të komunës së Obiliqit kalojnë gjithsej 4.4 km të autoudhës. Përveç kësaj, ekzistojnë edhe rrugët regjionale të cilat lidhin Obiliqin me komunën e Fushë Kosovës, Podujevës dhe Vushtrrisë. Brenda territorit të komunës së Obiliqit kalojnë gjithsej 21.2 km të kësaj rruge regjionale. Rrugët lokale – lidhin gjithsej 18 zona kadastrale. Nga gjithsej 1,663 segmente rrugore në territorin e komunës së Obiliqit në gjatësi të përgjithshme prej 244.1 km, rrugë të asfaltuara janë 114.123 km. Kurse të trajtuara me zhavorr ose rrugët të rendit të IV-të janë 60 km rrugë nëpër fshatra e lokalitete.

Nga gjithsejtë 20 vendbanime rrugët janë të asfaltuara duke përjashtuar ndonjë rrugicë. Po ashtu rreth 90% të banorëve jetojnë në vendbanimet që i kanë rrugët e asfaltuara. Në hartë mund të shihen vendbanimet e përfshira nga shërbimi i transportit publik (rrugor dhe hekurudhor), vija qarkulluese e transportit publik, rrugët e asfaltuara, të paasfaltuara dhe hekurudhat. Rruga nacionale N-2 Prishtinë- Mitrovicë kalon nëpër territorin e Komunës së Obiliqit dhe përfshinë gjatësinë rrugore 7 km'. Kjo rrugë lidhë territorin e kësaj komune dhe të kryeqendrës së saj me komunat tjera, atë të Prishtinës dhe të Vushtrrisë. Kjo rrugë, si njëra ndër rrugët më të frekuentuara në Kosovë, plotëson parakushtin e domosdoshëm dhe ndër më të rëndësishmit për zhvillimin e gjithmbarshëm të komunës së Obiliqit. Rruga nacionale N2 është e asfaltuar por ka dëmtime të cilat kërkojnë riparime konstante për shkak të frekuencës së madhe të qarkullimit që zhvillohet në të. Vendbanimet nëpër të cilat kalon rruga nacionale N2 Prishtinë-Mitrovicë janë: Baimoc, Milloshevë, Llazarevë, Mazgit dhe Shkabaj.

Rrugët rajonale kryesisht janë rrugë të asfaltuara dhe kanë një shtrirje jo të gjerë në territorin e komunës së Obiliqit. Gjatësia e tyre është rreth 30 km dhe shtrihen në 8 vendbanime apo 40% të gjitha vendbanimeve të komunës. Shprehur në raport të numrit të popullatës, 38% e popullatës jeton në vendbanimet me rrugë të asfaltuara. Rrugët rajonale janë rrugë të asfaltuara dhe kanë rëndësi të madhe sepse mundësojnë qarkullimin e popullatës nga një vendbanim në tjetrin, andaj ka nevojë për rehabilitim, mirëmbajtje dhe shtrirje më të madhe të tyre në territorin e komunës. Relacionet e rrugëve rajonale në komunën e Obiliqit janë:

- Rruga Milloshevë – Raskovë – Bakshi me gjatësi 2,5 km' e cila bën lidhjen me komunën e Podujevës,
- Rruga Obiliq – Cërkvena Vodicë – Sibovc me gjatësi 4,7 km' e asfaltuar në vitin 2004 nga MTPT (3 km' më herët të asfaltuara),
- Rruga Obiliq – Cërkvena Vodicë – Hade – Grabofc e ndërprerë për shkak të zonës së eksploatimit të mihjes sipërfaqësore Mirash – Bardh.
- me gjatësi 3 km'
- Rruga Obiliq – TC"B" – Plemetin me gjatësi 4,0 km'
- Rruga Shkabaj – Obiliq – Milloshevë
- Rruga Obiliq – Kryshefc – Fushë Kosovë e ndërtuar në qershor 2006
- Rruga Breznicë – Kozaricë.

Arteriet më të rëndësishme të trafikut rrugor nuk e anashkalojnë Komunën e Obiliqit, me që ajo është shumë afër asaj të Prishtinës. Hekurudha dhe rrugët automobilistike e lidhin Prishtinën me Shkupin dhe Maqedoninë në jug si dhe me Serbinë ne veri. Rrjeti hekurudhor në Kosovë ka momentalisht standard relativisht të ulët. Tradicionalisht ai është shfrytëzuar vetëm për transport të mallrave, me vetëm një numër të vogël të trenave për transport publik. Nëpër komunën e Obiliqit kalojnë dy vija hekurudhore ajo Shkup- Mitrovicë dhe Fushë Kosovë- Pejë.

Lidhjet me qendrat tjera të Republikës së Kosovës bëhen përmes vijës hekurudhore: Fushë Kosovë - Pejë, Hekurudhës: Shkup - Mitrovicë dhe rrugës nacionale N2 Prishtinë – Mitrovicë- Serbi e cila kalon përbri Obiliqit.

Ndërtimi i autoudhës ka rëndësi të madhe si për komunikacionin brenda Kosovës, ashtu edhe për lidhjet ndërkombëtare. Autostrada: Merdarë– Prishtinë - Morinë kalon nëpër territorin e Obiliqit. Rrjeti rrugor në Komunë ka një zhvillim shumë të volitshëm që i mundëson lidhje të shpejta me rrugë nacionale dhe rajonale.

- Rruga nacionale N2 Prishtinë- Mitrovicë dhe rrugët rajonale:
- Obiliq- Fushë Kosovë;
- Obiliq- Milloshevë- Besianë;
- Obiliq- Cërkvena Vodicë- Sibovc-Shipitullë- Grabofc-Drenas dhe rrugëve lokale (kryesisht të paasfaltuara).

DRAFT

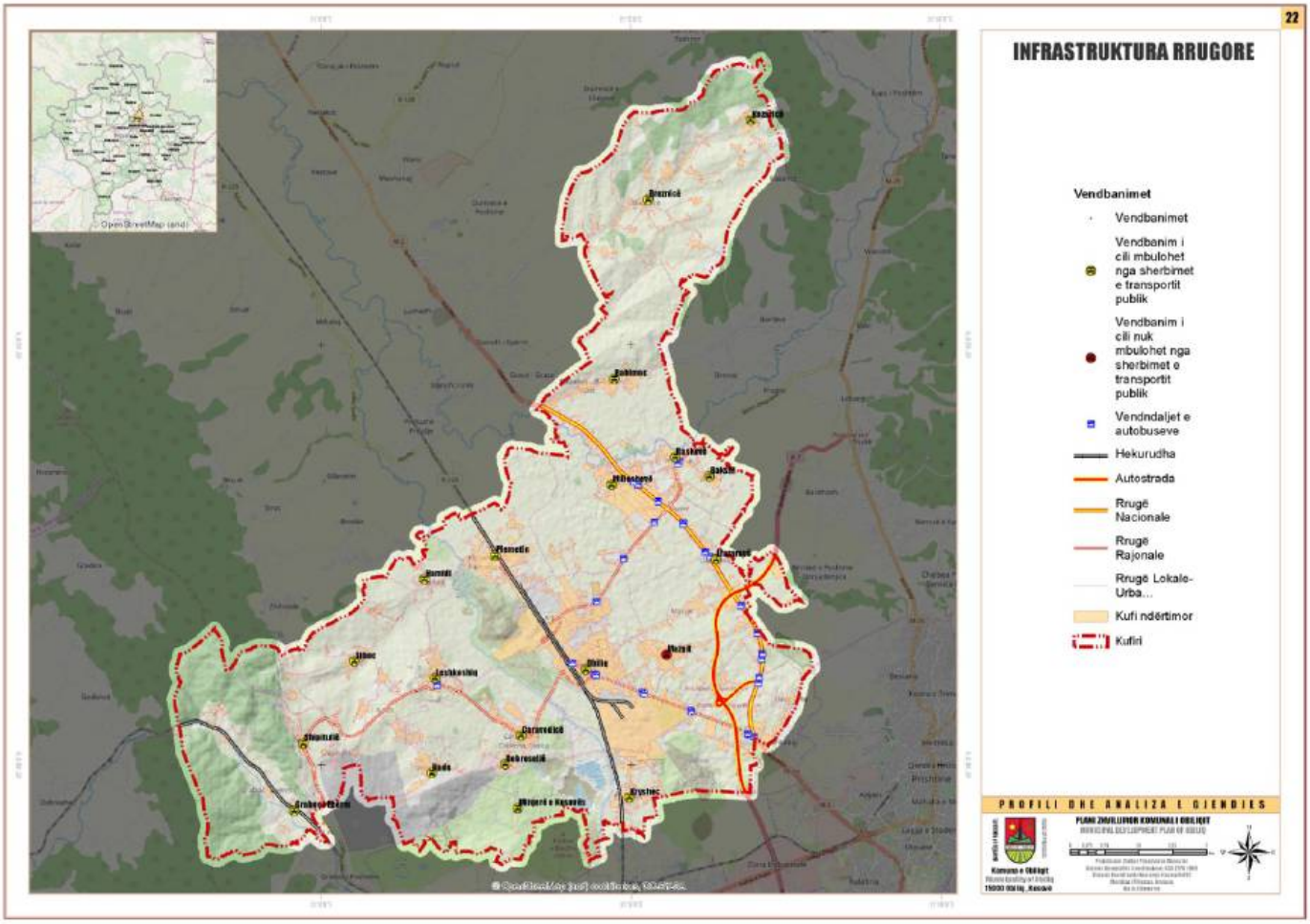

Harta 21 Infrastruktura rrugore

Kategoritë e rrugëve	Relacioni	Gjatësia në km.
Nacionale	Shkabaj – Mazgit – Milloshevë -Baimofc	9
Rajonale	Obiliq – Milloshevë -Raskovë	8
	Obiliq-Kryshefc	6
	Obiliq – Cërkvena Vodicë– Lajthishtë – Shipitullë-Grabofc	14
	Total	28
Lokale	Obiliq (qyteza)	25
	Obiliq- Mazgit	4
	Obiliq- Plemetin	4
	Breznicë- Kozaricë	10
	Milloshevë – Raskovë - Bakshi	5
	Llazarevë- Subotiq	2.5
	Mazgit- Mazgit	3
	Lajthishtë - Hamidi	3
	Lajthishtë- Sibovc	5
	Total	61.5
Rrugët lokale të rendit të 4, të paasfaltuara	Brenda vendbanimeve	40

Tabela 23 Rrugët, relacionet dhe gjatësia e tyre

Komuna e Obiliqit ka punuar dhe është duke punuar në ndriçim publik për t'i ofruar qytetarit një lëvizje më të sigurt. Në territorin e komunës 56.50 km rrugë janë të pajisura me sistem të ndriçimit.

2.5.1.1. Autoudha – Lidhja e Obiliqit me rrjetin ndërkombëtar

Në territorin e komunës së Obiliqit kalon autoudha R7 ("Ibrahim Rugova"). Kjo autoudhë e tangjenton komunën e Obiliqit në pjesën veri-lindore. Në këtë pjesë gjendet edhe nyja e autoudhës që mundëson kyçje me rrugën nacionale N2 e pastaj edhe me rrugën

rajonale R220. Po ashtu në pjesën e njëjtë kalon edhe rruga nacionale N2 që lidhë Prishtinën me qytetin e Mitrovicës. Përmes kësaj nyje, qyteti i Obiliqit krijon qasje në rrugët e karakterit më të lartë.

Ndërtimi i autoudhës s'ka rëndësi të madhe si për komunikacionin brenda Kosovës, ashtu edhe për lidhjet ndërkombëtare. Autoudha përshkon vendbanimet Kryshevc, Obiliq, Mazgit dhe Llazarevë e cila përshkon një gjatësi prej 4.4 km.

2.5.1.2. Rrugët nacionale

Rrjeti rrugor i Obiliqit përveç se përfshin nyjen kryesore lidhëse ndërmjet autoudhëve R7 dhe N2, shërben edhe si qendër e lidhjes se rrugëve nacionale të Republikës së Kosovës. Lidhja e kryeqendrës me qytetin e Prizrenit dhe pikat kufitare në Morinë dhe Merdare, mundësohet përmes rrugës nacionale N25.

Gjithashtu, rruga nacionale N-2 e cila lidh Prishtinën me Mitrovicën kalon në territorin e komunës së Obiliqit konkretisht në vendbanimet Obiliq, Mazgit, Milloshevë dhe Babimoc. Kjo rrugë është e ndërtuar viteve të fundit dhe ka dy korsi me nga dy shirita me një gjatësi 9 km dhe gjerësi 8 metra.

2.5.1.3. Rrugët rajonale

Rrugët rajonale kryesisht janë rrugë të asfaltuara dhe kanë një shtrirje jo të gjerë në territorin e komunës së Obiliqit. Gjatësia e tyre është rreth 30 km dhe shtrihen në 8 vendbanime apo 40% të gjitha vendbanimeve të komunës. Shprehur në raport të numrit të popullatës, 38 % e popullatës jeton në vendbanimet me rrugë të asfaltuara. Rrugët rajonale janë rrugë të asfaltuara dhe kanë rëndësi të madhe sepse mundësojnë qarkullimin e popullatës nga një vendbanim në tjetrin, andaj ka nevojë për rehabilitim, mirëmbajtje dhe shtrirje më të madhe të tyre në territorin e komunës. Relacionet e rrugëve rajonale në komunën e Obiliqit janë:

- Rruga Milloshevë – Raskovë – Bakshi me gjatësi 2,5 km' e cila bën lidhjen me komunën e Podujevës,
- Rruga Obiliq – Cërkvena Vodicë – Sibovc me gjatësi 4,7 km' e asfaltuar në vitin 2004 nga MTPT (3 km' më herët të asfaltuara),
- Rruga Obiliq – Cërkvena Vodicë – Hade – Grabofc e ndërprerë për shkak të zonës së eksploatimit të mihjes sipërfaqësore Mirash – Bardh
- me gjatësi 3 km'
- Rruga Obiliq – TC"B" – Plemetin me gjatësi 4,0 km'
- Rruga Shkabaj – Obiliq – Milloshevë
- Rruga Obiliq – Kryshefc – Fushë Kosovë e ndërtuar në qershor 2006
- Rruga Breznicë – Kozaricë

2.5.2. Transportit Urban dhe Mobiliteti

Linjat urbane dhe urbane-periferike të qytetit të Obiliqit me rrethinë mbulohen nga autobusët të operatorëve privat. Në ndërkohë është zhvilluar një Plan i Mobilitetit, në bazë të të cilit do të ristrukturohet trafiku urban në Obiliq. Problemi kryesor është mungesa e një qarkullimi të rregullt dhe përfshirja e të gjitha vendbanimeve për në qendër të qytetit. Gjithashtu, nuk ka informacione online të orareve të autobusëve. Kompani të taksive, e cila në dispozicion ka 8 makina. Përveç kompanive të taksive, ekzistojnë edhe operator individual (auto-taksi), të cilët janë të licencuar nga Komuna e Obiliqit. Përmes territorit të komunës së Obiliqit kalojnë dy linja hekurudhore, të cilat janë jashtë funksionit.

Shërbimi i transportit publik me autobus dhe me kombibus zhvillohet në të gjitha vendbanimet, me përjashtim të fshatit Mazgit. Shërbimi i transportit publik në territorin e komunës së Obiliqit është në një nivel të kënaqshëm. Përshkak të pozicionit (konfiguracionit), vendbanimi i vetëm i cili nuk është i mbuluar me transport publik është Mazgiti. Ky fshat nuk ka transport publik për shkak të pozicionit (konfiguracionit), mirëpo ka qasje (transport) nga M2 dhe rruga Hasan Prishtina.

2.5.3. Parkingjet

Në komunën e Obiliqit janë tri parkingje publike dhe disa kënde. Gjendje kjo e cila nuk i plotëson nevojat dhe shkaktohen shumë tollovi dhe bllokime të trotuar;ve. Për këtë arsye paraqitet nevoja për parkingje të reja, të cilat janë të parapara të kryhen vitet në vijim.

2.5.4. Rrjeti hekurudhor

Ka shtrirje në territorin e komunës së Obiliqit, por aktualisht nuk funksionon. Linja e transportit hekurudhor është shumë e vjetër, e ndërtuar qysh në vitin 1873 në relacionin Shkup – Mitrovicë, ndërsa në Obiliq si qendër gjeostrategjike e rrafshnaltës së Kosovës është ndërtuar stacioni hekurudhor grumbullues. Nëpër territorin e komunës së Obiliqit kalojnë dy linja të hekurudhave: linja Fushë Kosovë – Mitrovicë me tre stacione hekurudhore si ai i Kryshefc, i Obiliqit dhe ai i Plemetinit dhe linja Fushë Kosovë – Pejë me stacionin në Grabofc i Epërm. Gjendja ekzistuese e binarëve hekurudhor dhe e katër stacioneve ekzistuese hekurudhore është e keqe. Nga gjithsejtë 20 vendbanime në komunën e Obiliqit, vetëm në 4 vendbanime kalon rruga hekurudhore. Rrjeti hekurudhor- binaret hekurudhore kalojnë nga Kryshevc- Obiliq- Plemetin dhe Graboc i Epërm.

Në vendbanimet nëpër të cilat kalojnë binarët hekurudhor jetojnë 11316 banorë apo 42 % të banorëve të komunës. Riaktivizimi i linjave ekzistuese hekurudhore i mundëson komunës së Obiliqit lidhjen me komunat e Pejës, Mitrovicës dhe më tutje me Maqedoninë, Serbinë, Evropën që do të thotë se plotësohet një parakusht shumë i rëndësishëm për zhvillimin e gjithmbarshëm të

DRAFT

komunës. Shtrirja hapësinore e linjave të transportit hekurudhor në Komunën e Obiliqit është e paraqitur në hartat e transportit rrugor. Përderisa, gjendja fizike e të gjitha rrugëve në komunën e Obiliqit (rrugë magjistrale, rajonale dhe lokale) flet se ato janë të dëmtuara, paraqitet nevoja për investime konstante në mirëmbajtjen dhe ngritjen e nivelit të tyre e sidomos në rrugën magjistrale dhe ato rajonale që janë më të frekuentuara.

2.5.5. Transporti ajror

Në komunën e Obiliqit nuk ka transport ajror por, qytetaret e komunës së Obiliqit për nevojat e tyre e shfrytëzojnë aeroportin e Adem Jashari në Fushë Kosovë i cili është në një distancë prej 26.50km prej një periudhë kohore 25 minuta.

2.6. INFRASTRUKTURA PUBLIKE DHE SOCIALE

2.6.1. Shëndetësia

Në territorin e komunës së Obiliqit, shëndetësia në sektorin publik është e organizuar në nivelin parësor. Shërbimet shëndetësore ofrohen në 6 objekte shëndetësore: Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare (QKMF) e cila ndodhet në Obiliq, Qendra Mjekësisë Familjare (QMF) në Milloshevë dhe Qendra e Mjekësisë Familjare (QMF) në Plemetin si dhe 3 punkte ambulantive: Ambulantet e Mjekësisë Familjare (AMF) në Breznicë, Baimofc dhe Sibovc, ndërsa 2 AMF të cilat ndodhen në Shipitullë dhe Cërkvena Vodicë aktualisht janë jofunksionale. Sa i përket gjendjes fizike të objekteve shëndetësore kjo ndryshon nga njëri objekt në tjetrin, por në përgjithësi kanë një gjendje të mirë. Në Komunën e Obiliqit ofrohen shërbime mjekësore edhe nga sektori privat. Gjendja shëndetësore e popullsisë në Komunën e Obiliqit është shumë e varur nga indikatorët mjedisor (ndotja e vazhdueshme e tokës, ujit dhe ajrit), ku si pasojë e ekspozimit ndaj tyre , numri i pacientëve me probleme shëndetësore është gjithnjë në rritje. Sipas statistikave të Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale të Komunës së Obiliqit, në vitin 2018:- janë regjistruar 98.149 kontroll mjekësore, ku:

- janë regjistruar 136.812 shërbime mjekësore,
- janë regjistruar 29 raste të reja me sëmundje malinje.

Sipas Institutit Kombëtarë të Shëndetit Publik të Kosovës (IKSHPK), prania e sëmundjeve malinje te popullsia e

Komunës së Obiliqit është 30% më e lartë sesa mesatarja e vendit. Nga të dhënat statistikore të marra nga QKUK dhe spitalet tjera rajonale të Kosovës për grup moshat mbi 18 vjeç, del se në viset e tjera të Kosovës të cilat janë më pak të ndotura, përqindja e sëmundjeve të organeve respiratorë është rreth 14.26%, ndërsa në Komunën e Obiliqit është rreth 30%. Nga këto të dhëna mund të konkludojm se ndotja e ambientit ka ndikuar në mënyrë të drejtpërdrejtë dhe të tërthorët në kualitetin e jetës, shëndetin dhe jetëgjatësinë e banorëve të Komunës së Obiliqit. Ndotja e mjedisit në Komunën e Obiliqit ka dhënë edhe efekte tjera shëndetësore negative si: kollitje, sulme astmatike, çrregullime të ritmit të zemrës, çrregullime të shtypjes së gjakut ,sulme në zemër, sulme në tru, lindje të parakohshme me peshë të vogël të frytit, çrregullime të sistemit nervor dhe dëgjimit, etj. Grupet e popullatës më të ndjeshme ndaj ndotjes së ambientit janë: fëmijët, të moshuarit, personat me astma, personat me sëmundje kronike respiratorë, gratë shtatzëna, të porsalindurit dhe fëmijët. Tregues të ndotjes së ajrit në territorin e komunës janë:

- Ndotja e ajrit nga prodhimi i energjisë nga qymyri (Linjiti);
- Ndotja e ajrit nga komunikacioni dhe sistemet ngrohëse banesore; dhe
- Ndotja e ajrit nga deponia rajonale e mbeturinave në Mirash.

Në territorin e Komunës, në sektorin publik shëndetësia është e organizuar në nivelin parësor. Shërbimet shëndetësore ofrohen në 6 objekte shëndetësore, ku një prej tyre është Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare e cila ndodhet në Obiliq, ndërsa të tjerat janë Qendra të Mjekësisë Familjare të cilat ndodhen në: Milloshevë, Plemetin dhe Ambulant Mjekësore Familjare në Breznicë, Sibovc.

Institucioni	Viti I themelimit	Lagja/ zona gravituese	Numri I banoreve	Sipërfaqja (m²)	Etazhiteti (P)	Shtretër (nr.)	Gjelbërim (ha)	Për vizitor	Për zyrtar
QKMF - Obiliq	1989	Obiliq, Mazgit, Kryshefc, Palaj	11500	1238	1	5	0.4	20	10
QMF Plemetin	2001	Plemetin	1381	97.82	1	1	0.05	0	0
QMF Milloshevë	2018	Milloshevë, Raskovë, Bakshi, Llazarevë	3700	300	1	2	0.2	8	4
AMF Baimofc	1980	Baimofc	392	117.6	1	1	0.1	0	0
AMF Breznicë	1935	Breznicë, Kozaricë	1771	76.9	1	1	0.2	5	3
AMF Sibovc	1985	Sibovc, Leshkoshiq, Hamidi, Grabofc i Epërm, Hade, Shipitullë	2979	128.5	1	1	0.05	4	2

Tabela 24 Veçoritë e institucioneve shëndetësore

Ekzistojnë edhe 3 AMF tjera në Cërkvena Vodicë, Shipitullë dhe Mazgit mirëpo aktualisht janë jashtë funksionit.

Në institucionet shëndetësore te nivelit parësor janë të punësuar gjithsejtë 101 punonjës mjekësor.

Specialist të Mjekësisë Familjare	Specialist të Mjekësisë Emergjente	Specialist të Pediatrisë	Specialist të Epidemiologjisë	Specialist të Gjinekologjisë	Specialist të Radiologjisë	Specialist të Shëndetit Oral	Specialist i Biokimisë Klinike	Magjistër i Farmacisë	Specializant të Mjekësisë Familjare	Specializant të Mjekësisë Emergjente	Specializant të Protedeotikës	Doktor të Mjekësisë së Përgjithshme	Doktor të Stomatologjisë	Kuadri i lartë joshëndetësor	Kuadri i mesëm shëndetësor	Kuadri i mesëm dhe i ulët joshëndetësor
11	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	2	3	1	2	51	19

Tabela 25 Institucionet shëndetësore te nivelit parësor, kapacitetet profesionale

Sa i përket gjendjes fizike të objekteve shëndetësore kjo ndryshon nga njëri objekt në tjetrin, por në përgjithësi kanë një gjendje të konsiderueshme. Gjithashtu, duhet cekur se në këtë territor ofrohen shërbime mjekësore edhe nga sektori privat. Gjendja e mirë shëndetësore është shumë e varur edhe nga indikatorët mjedisor, në radhë të parë nga ajri, uji për pije, si në aspektin sasior, ashtu edhe në atë cilësor.

Nëse bëhet krahasimi i pjesëmarrjes së sëmundjeve respiratorë në sëmundjet e përgjithshme nëpër viset tjera më pak të ndotura të Kosovës, ku sëmundjet e organeve respiratorë të evidentuara në QKUK dhe në spitalet rajonale të Kosovës për grup-moshat mbi 18-vjet është rreth 14.26 %, ndërsa në Obiliq me rrethinë është rreth 30 %, atëherë mund të kolaudojmë me siguri se termoelektranat gjatë gjithë këtyre viteve jo vetëm që kanë shkaktuar një ambient të ndotur dhe të dëmshëm, por në mënyrë të drejtpërdrejt kanë ndikuar në kualitetin e jetesës, shëndetin e njerëzve dhe shkurtimin e jetës.

Sa i përket mirëqenies sociale, në Komunë jetojnë gjithsejtë 179 të cilët pranojnë përkujdesje sociale.

Kategoritë sociale	Numri i personave në nevojë
Fëmijë pa përkujdesje prindërore	15
Fëmijë me sjellje asociale	35
Delikuent te mitur	35
Persona me marrëdhënie te çrregulluara ne familje	36
Persona te moshës se shtyrë	2
Persona me sëmundje trupore ose aftësi te kufizuara fizike	6
Persona me të aftësive të kufizuara mendore	4
Persona me sëmundje mendore	5
Persona me rrezik nga shfrytëzimi ose abuzimi	8
Viktima te dhunës ne familje	1
Viktima te trafikut te qenieve njerëzore	1
Persona me varësi nga alkooli ose drogat	0
Viktima të emergjencave ose fatkeqësive të shkaktuara nga natyra apo njeriu	31
Gjithsejtë	179

Tabela 26 Numri I personave ne nevojë për përkrahje sociale

Sa përket institucioneve të përkujdesjes sociale në Komunë ka Agjencinë e Punësimit, Qendrën Për Punë Sociale dhe Shtëpinë e Pleqve me kapacitet prej 4 shtretërve.

Institucionet	Sipërfaqja e ndërtuar (m^2)
Agjencia Punësimit	308m^2
Qendra Për Punë Sociale	330m^2
Shtëpia e Pleqve	170m^2
Gjithsejtë	808m^2

Tabela 27 Institucionet e mirëqenies sociale dhe komunitetit, kapacitetet profesionale, 2018

DRAFT

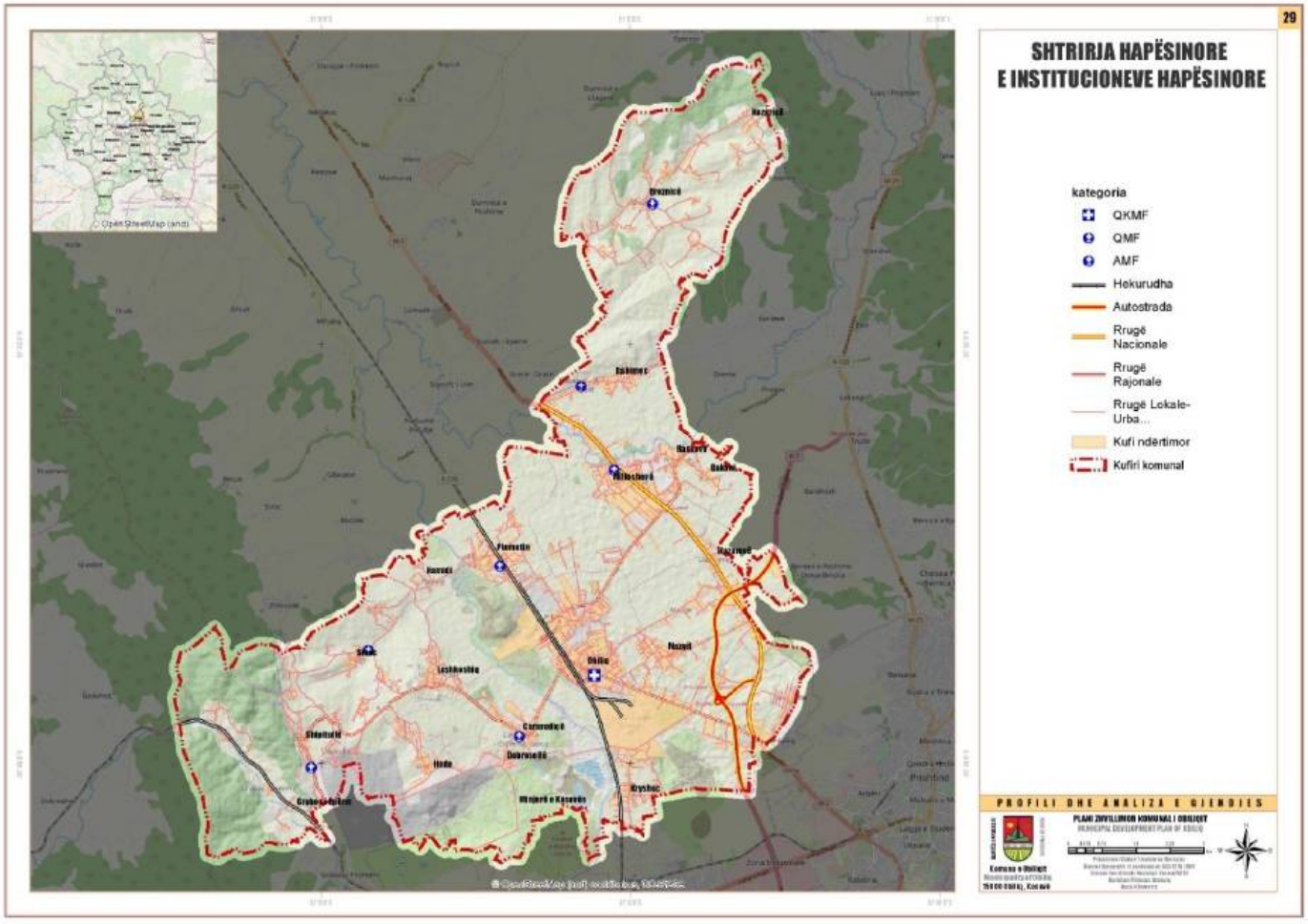

Harta 22. Shtrirja hapësinore e institucioneve shëndetësore

2.6.2. Institucionet arsimore

Sistemi i arsimimit parauniversitar në komunën e Obiliqit sipas Klasifikimit Standard Ndërkombëtar të Arsimit (KSNA) është i organizuar në katër nivele: Edukimi parashkollor dhe arsimi fillor (klasat: I- V), arsimi i mesëm i ulët (klasat: VI- IX) dhe i mesëm i lartë (klasat: X- XII).

Në komunën e Obiliqit, viti shkollor 2018-2019, arsimimi dhe edukimi është organizuar në shtatë shkolla fillore të mesme të ulta me nëntë paralele të ndara, që mësojnë në gjuhën shqipe, katër shkolla fillore në gjuhën serbe dhe tri shkolla të mesme të larta, prej tyre dy në gjuhën shqipe dhe një në gjuhën serbe. Numri i objekteve shkollore gjithsej është 21, duke përfshirë edhe shkollat e mesme. Në dy objekte shkollore mësimin e zhvillojnë nga dy shkolla.

Sa i përket kushteve fizike të objekteve shkollore ato ndryshojnë nga njëri vendbanim në tjetrin.

Në procesin mësimor gjatë vitit shkollor 2018- 2019 janë të përfshirë rreth 5036 nxënës,(184 nxënës romë, të cilët mësojnë në SHF ”Sveti Sava “ në Plemetin nuk janë raportuar nga kjo shkollë. Mirëpo, numri i këtyre nxënësve është marrë nga OJQ ‘’Balkan SunFlowers” në Plemitin, Qendra për mësim shtesë.

Raporti nxënës-mësimdhënës në këto hapësira shkollore sillet rreth 22 nxënës, mesatarja për një mësimdhënës me dallime të theksuara nga njëra shkollë në tjetrën. Sa i përket kushteve fizike të objekteve shkollore ato ndryshojnë nga njëri vendbanim në tjetrin. Në aspektin e përgjithshëm të mësim nxënies kushte janë jo të kënaqshme,sidomos në vendbanimet e thella rurale. Këto objekte shkollore kanë nevojë për investime, renovime,ujësjellës, kanalizim, për rregullim të oborreve dhe të fushave sportive, pajisje me laboratorë, kabinete dhe punëtori me mjete të nevojshme arsimore.

Institucionet parashkollore

Për fëmijët parashkollor, brenda territorit të komunës është e organizuar një çerdhe publike, IP ”Rrita jonë” , dhe dy private, të cilat janë “SMILE KID`S “dhe “AKSA- F “.Sa i përket kushteve fizike të objekteve shkollore ato ndryshojnë nga njëri vendbanim në tjetrin.

Në kuadër të SHFMU zhvillohet mësimi edhe me parashkollor, që ofrojnë edukim njëvjeçar parashkollor për fëmijët e moshës pesë vjeç. Numri i përgjithshëm i klasëve me parashkollor është 14, me 18 paralele me 330 parafillor, me të cilët punojnë 12 edukatorë.

Sipërfaqja e përgjithshme e parcelës së institucionit parashkollor publik është 0.2 hektarë, sipërfaqja e përgjithshme e ndërtuar është 0.15 hektarë me sipërfaqe të përgjithshme të lirë 0.05 hektarë. Numri i përgjithshëm i klasave është 9, gjersa numri i përgjithshëm i edukatoreve është 9.

Vendbanimet #	Emri I institucionit	Viti I themelimit	Lagja/ zona gravituese	Numri I banoreve	Nxënës te regjistruar (nr.)	Edukatore (nr.)	Sipërfaqja e parcelës (ha)	Sipërfaqja e ndërtuar (ha)
Obiliq	"Rrita jonë"	1979	Zona urbane	6864	79	9	0.2	0.15

Tabela 28 Veçoritë e Institucionit parashkollor

Institucioni parashkollor publik ka të regjistruar 80 fëmijë.

	Emri I institucionit	Vendbanimi	Shqiptarë			Ashkali			Romë	Serb		
			Mashkull	Femër	**Gjithsej**	Mashkull	Femër	Gjithsej	M &F	M &F	Gjithsej	Nr. I ndërrimeve
1	Rrita Jonë	Obiliq	49	31	**80**	0	0	0	0	0	80	I

Tabela 29 Numri i fëmijëve në institucionet parashkollore

Shkollat fillore të mesme të ulëta

Në Komunë ekzistojnë 20 institucione të arsimit fillor dhe të mesëm të ultë ku vijojnë mësimet rreth 3,990 nxënës, ku vijojnë mësimin 3,294 nxënës shqiptarë, 335 serb, 177 ashkali, dhe 184 Rom. Në 11 shkolla fillore dhe të mesme të ulëta, mësimi zhvillohet në 2 ndërrime dhe 9 shkolla fillore dhe të mesme të ulëta zhvillojnë mësimin në një ndërrim.

Numri i përgjithshëm i klasave (I-IX) është 187, gjersa numri i përgjithshëm i mësimdhënësve është 268.

Shumica e mësimdhënësve me klasat (VI-IX) punojnë edhe në paralelet e ndara e disa edhe në shkolla tjera, për plotësimin e normave. Në SHFMU "Dr. Ibrahim Rugova" në Obiliq zhvillohet edhe arsimi joformal (nga klasa I-IX).

	Emri I institucionit	Vendbanimi	Shqiptarë			Ashkali			Romë	Serbë		
			Mashkull	Femër	**Gjithsej**	Mashkull	Femër	**Gjithsej**	M & F	M & F	Gjithsej	Nr. i ndërrimeve
1	Naim Frashëri	Breznicë	**217**	0	**217**	0	0	**0**	**0**	**0**	**217**	II
2	Naim Frashëri 1	Kozaricë	**74**	0	**74**	0	0	**0**	**0**	**0**	**74**	II
3	Abdurrrahmon Gërguri	Kryshefc	**134**	0	**134**	0	0	**0**	**0**	**0**	**134**	II
4	Migjeni	Sibovc	**162**	0	**162**	0	0	**0**	**0**	**0**	**162**	I
5	Migjeni 1	Shipitullë	**12**	0	**12**	0	0	**0**	**0**	**0**	**12**	II
6	Migjeni 2	Grabofc	**42**	0	**42**	0	0	**0**	**0**	**0**	**42**	I
7	Hasan Prishtina 1	Milloshevë	**718**	17	**718**	17	10	**27**	**0**	**0**	**745**	I
8	Hasan Prishtina 2	Raskovë	**54**	0	**54**	0	0	**0**	**0**	**0**	**54**	II
9	Fazli Graiçevci	Hade	**35**	0	**35**	0	0	**0**	**0**	**0**	**35**	I
10	Fazli Graiçevci 1	Leshkoshiq	**112**	0	**112**	0	0	**0**	**0**	**0**	**112**	II
11	Fazli Graiçevci 2	Cërkvena Vodicë	**47**	7	**47**	7	6	**13**	**0**	**0**	**60**	I
12	Pandeli Sotiri	Obiliq I Vjetër	**242**	3	**242**	3	0	**3**	**0**	**0**	**245**	I
13	Pandeli Sotiri 1	Plemetin	**58**	60	**58**	60	55	**115**	**0**	**0**	**173**	II
14	Dr. Ibrahim Rugova	Obiliq	**1056**	9	**1056**	9	10	**19**	**0**	**0**	**1075**	II
15	Dr. Ibrahim Rugova 1	Mazgit i Epërm	**174**	0	**174**	0	0	**0**	**0**	**0**	**174**	II
16	Dr. Ibrahim Rugova 2	Mazgit i Ulët	**157**	0	**157**	0	0	**0**	**0**	**0**	**157**	I
17	Millan Rakiq	Baimofc	**0**	0	**0**	0	0	**0**	0	92	**92**	II

18	Branko Radiqeviq	Obiliq	**0**	0	**0**	0	0	**0**	0	32	**32**	I
19	Dositej Obradoviq	Cërkvena Vodicë	**0**	0	**0**	0	0	**0**	0	54	**54**	I
20	Sveti Sava	Plemetin	**0**	0	**0**	0	0	**0**	184	157	341	II
Gjithsejtë			**1660**	**1634**	**3294**	**96**	**81**	**177**	**184**	**335**	**3990**	

Tabela 30 Institucionet arsimore fillore dhe të mesme të ulëta

Sipërfaqja e përgjithshme e parcelave të Shkollave Fillore të Mesme të Ulëta është 2.037 hektarë, sipërfaqja e përgjithshme e ndërtuar është 0.493 hektarë me sipërfaqe të përgjithshme të lirë 1.803 hektarë.

Emri I institucionit	Vendbanimi	Viti I ndërtimit	Numri I banorëve	Sipërfaqja e parcelës (ha)	Sipërfaqja e ndërtuar (ha)	Sipërfaqja e lirë (ha)	Etazhiteti	Nr. I klasave	Mësimdhënës (nr.)
"Milan Rakiq "	Baimofc	1981	392	0.360	0.063	0.297	P	5	6
"Naim Frashëri "	Breznicë	1952	1302	0.803	0.073	0.766	P+1	8	24
"Fazli Grajqevci "	Cërkvena Vodicë, paralele e ndarë	1946	733	0.300	0.042	0.279	B+P	7	
"Dositej Obradoviq"	Cërkvena Vodicë	1927	733	0.300	0.150	0.150	P+1	10	4
"Migjeni"	Grabovc, paralele e ndarë	2001	341	0.300	0.026	0.274	P	5	33
"Fazli Grajqevci "	Hade	1962	534	0.673	0.064	0.641	P+1	9	
"Naim Frashëri "	Kozaricë, paralele e ndarë	2002	469	0.300	0.046	0.254	P	6	
"Abdurrahmon Gërguri"	Kryshefc	2002	1053	0.400	0.040	0.360	P	5	15
"Fazli Grajqevci "	Leshkoshiq , paralele e ndarë	1958	703	0.149	0.042	0.108	P	5	
"Dr. Ibrahim Rugova "	(ish -Mazgiti I Epërm)	1969	2886	0.317	0.035	0.282	P	5	
"Dr Ibrahim Rugova "	(ish -Mazgiti I Poshtëm)	2002	2886	1.130	0.037	1.093	P	6	
"Hasan Prishtina"	Milloshevë	1962	1819	1.390	0.413	1.287	B+P+2	24	39
"Dr. Ibrahim Rugova"	Obiliq	1958	6864	0.850	0.526	0.719	B+P+2	21	80
"Pandeli Sotiri "	Obiliq	2010	6864	0.400	0.446	0.177	P+1	22	24
"Pandeli Sotiri "	Plemetin, paralele e ndarë	2009	1381	0.600	0.053	0.547	P	9	
"Sveti Sava"	Plemetin	1950	1381	0.637	0.117	0.578	P+1	8	10
"Hasan Prishtina"	Raskovë, paralele e ndarë	1970	640	0.556	0.034	0.522	P	4	
"Migjeni "	Sibovc	1966	963	0.650	0.080	0.570	P	11	28
"Migjeni"	Shipitullë , paralele e ndarë	1957	291	0.675	0.030	0.645	P	5	
"Branko Radiqeviq"	Obiliq	1958	6864				P+1	6	

Tabela 31 Veçoritë e Sh.F.M.U.

Shkollat e mesme të larta

Në Komunë ekzistojnë 3 institucione arsimore të mesme të larta ku vijojnë mësimet rreth 1,046 nxënës, ku vijojnë mësimin 751 nxënës shqiptarë, 157 serb, 7 ashkali, dhe 131 rom. Në 2 shkolla të mesme të larta mësimi zhvillohet në 1 ndërrim dhe një 1 shkollë të mesme të mesme të ultë zhvillojnë mësimin në 2 ndërrime.

	Emri I institucionit	Vendbanimi	Shqiptarë			Ashkali			Rom	Serb		
			Mashkull	Femër	Gjithsej	Mashkull	Femër	Gjithsej	M &F	M &F	Gjithsej	Nr. I ndërrimeve
1	Ismail Dumoshi	Obiliq	291	149	440	5	2	7	0	0	447	I

DRAFT

2	17 Shkurti	Obiliq	90	221	311	0	0	0	0	0	311	I
3	Sveti Sava	Plemetin	0	0	0	0	0	0	131	157	288	II
Gjithsejtë			**381**	**370**	**751**	**5**	**2**	**7**	**131**	**157**	**1046**	

Tabela 32 Institucionet arsimore të mesme të larta

Sipërfaqja e përgjithshme e parcelave të Shkollave të Mesme të Larta është 2.04 hektarë, sipërfaqja e përgjithshme e ndërtuar është 0.50 hektarë me sipërfaqe të përgjithshme të lirë 1.80 hektarë. Numri i përgjithshëm i klasave është 42, gjersa numri i përgjithshëm i mësimdhënësve është 74.

Emri I institucionit	Vendbanimi	Viti I themelimit	Numri I banorëve	Sipërfaqja e parcelës (ha)	Sipërfaqja e ndërtuar (ha)	Sipërfaqja e lirë (ha)	Etazhiteti	Nr. I klasave	Mësimdhënës (nr.)
"Ismail Dumoshi"	Obiliq	1948	6864	0.700	0.3	0.600	P+2	24	45
"17 Shkurti"	Obiliq	2008	6864	0.700	0.076	0.625	1	10	18
"Sveti Sava"	Plemetin	1988	1381	0.637	0.117	0.578	P+1	8	11

Tabela 33 Veçoritë e Sh.F.M.U.

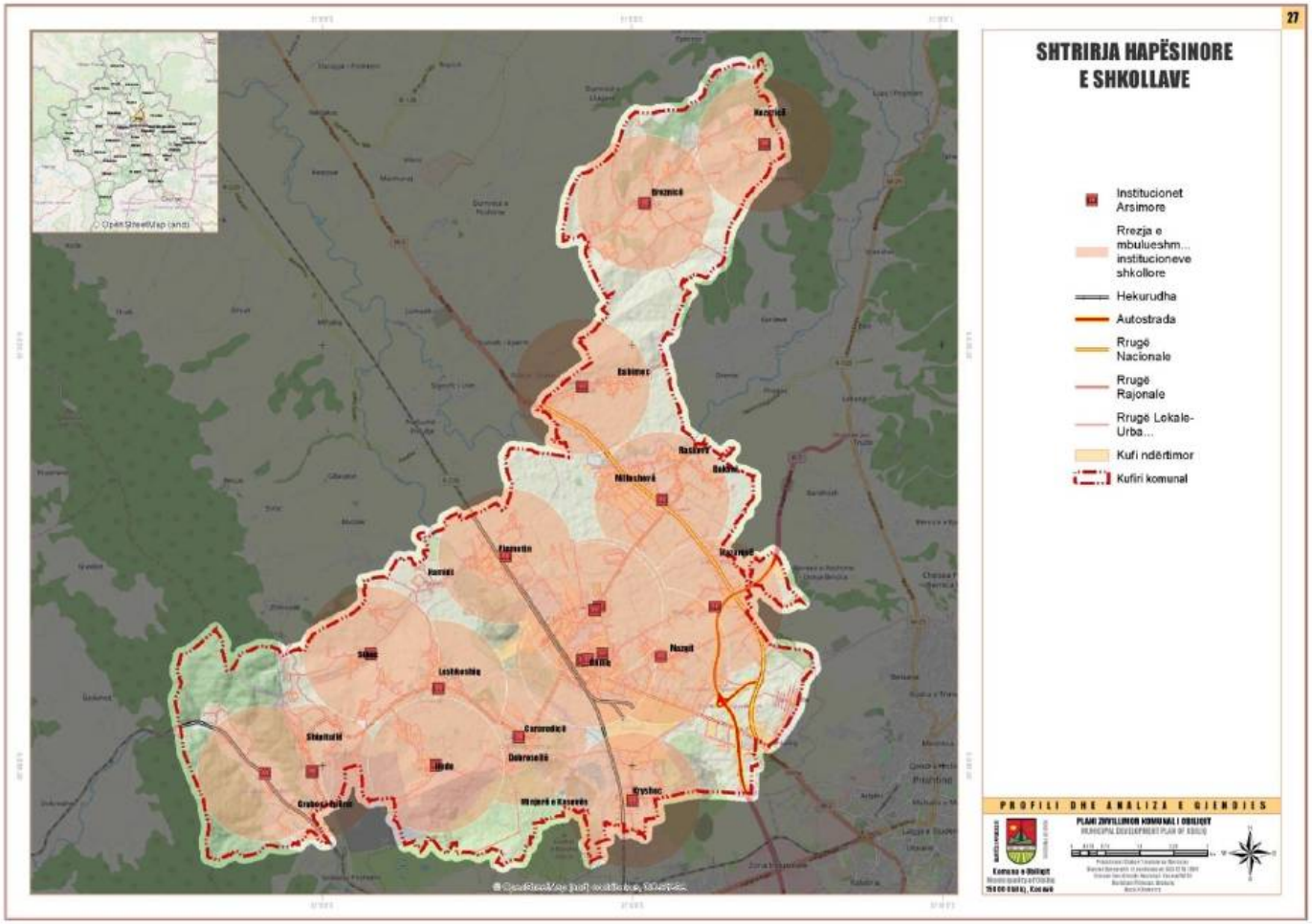

Harta 23 Shtrirja e institucioneve shkollore

2.6.3. Administrata publike

Ndërtesat administrative dhe publike janë të përqendruara në pjesën më të madhe në qytetin e Obiliqit, si qendër komunale. Në këtë qytet janë të shtrira institucionet e nivelit komunal si Kuvendi i Komunës, Objekti i gjendjes civile, Shtëpi Kulturës, Enti i punësimit, Posta, Stacioni i Policisë.

Objekti / Institucioni	Lokacioni	Sip. e ngastrës	Sip. e zhvilluar	Etazhiteti
Kuvendi Komunale	Obiliq	0.40	0.20	P+2
Objekti i gjendje civile	Obiliq	0.05	0.04	P+1
Enti i punësimit	Obiliq	0.05	0.04	P
Qendra për punë sociale	Obiliq	0.10	0.05	P

Objektet policore	Obiliq	0.10	0.10	P+1
Posta	Obiliq	0.13	0.10	P
Zyre e gjendjes civile	Mazgit	0.03	0.03	P

Tabela 34 Institucionet administrative

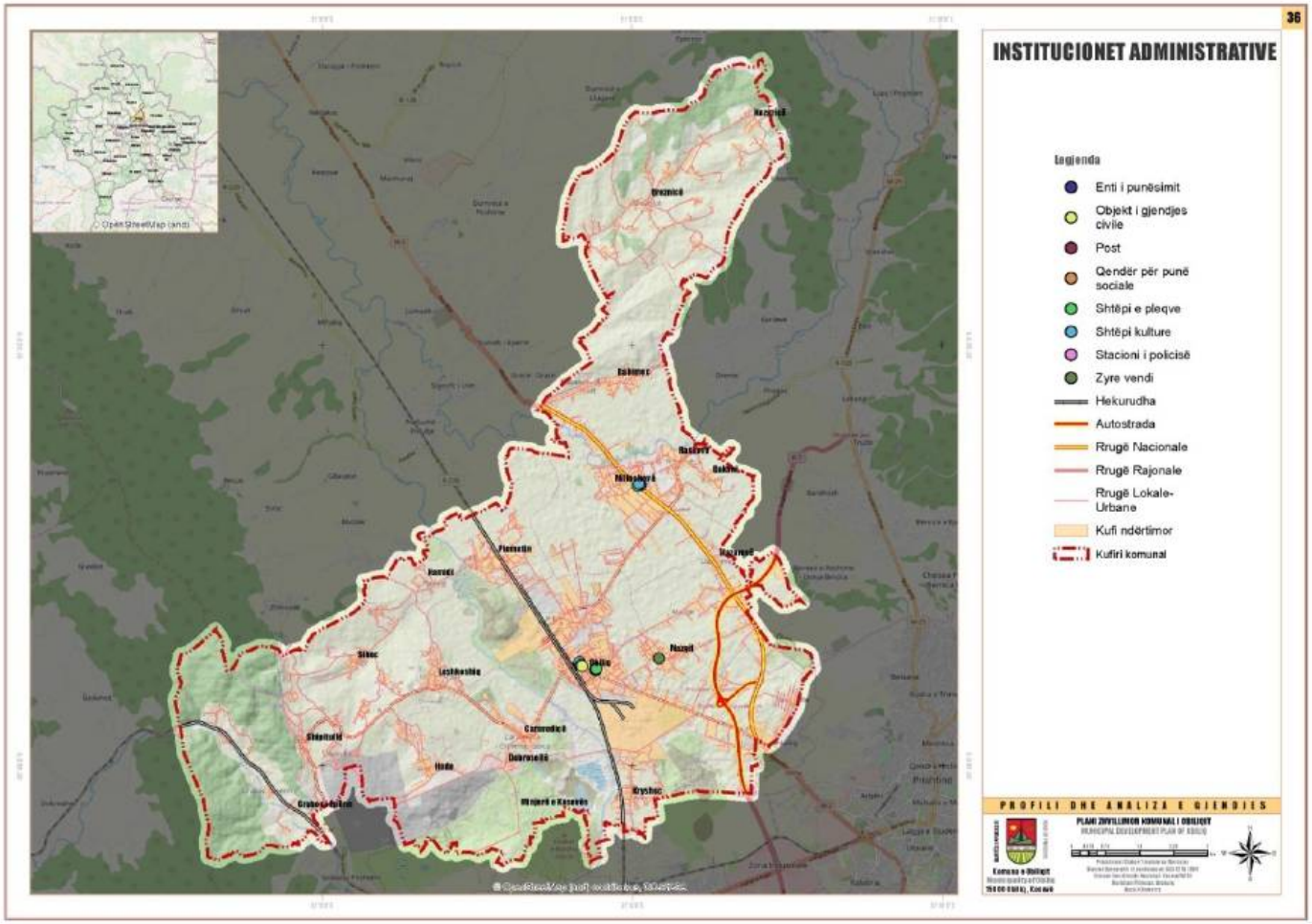

Harta 24 Shtrirja e institucioneve administrative

2.6.4. Kultura

Institucionet kulturore të Komunës janë gjithsejtë 1. Në nivel komunal, institucionet kulturore përbëhen prej :

- 1 shtëpi kulture;

Objekti / Institucioni	Lokacioni	Sip. e ngastrës	Sip. e zhvilluar	Etazhiteti
Shtëpi Kulturës	Obiliq	0.20	0.15	P+1
Shtëpi Kulturës	Milloshevë	0.15	0.15	P+1

Tabela 35 Institucionet kulturore

2.6.5. Objektet e rinisë, sportit dhe rekreacionit

Në komunën e Obiliqit ekziston një infrastrukturë relativisht e mirë për zhvillimin e aktiviteteve sportive. Ekzistojnë gjithsej 7 fusha publike sportive, ku 3 prej tyre janë në qytetin e Obiliqit me një sipërfaqe totale prej 15,000 m2. Në qytet po ashtu ekziston edhe halla sportive me sipërfaqe prej 4000 m^2, një sallë e edukatës fizike prej 450m2, si dhe 2 poligone me sipërfaqe totale prej 1600 m^2. Përveç kësaj, ekziston edhe një infrastrukturë private sportive, duke përfshirë qendrën trajnuese Katana me hapësirë 1800m2 si dhe 2 "ballon salla të mbyllura", një në Milloshevë dhe një në Raskovë në sipërfaqe nga 800m2 secila. Ekzistojnë po ashtu edhe Poligonet sportivë nëpër 8 shkolla (Obiliq, Breznicë, Baimofc, Plemetin, Raskovë, Sibovc, Cërkvena Vodicë dhe Hade), secila me një hapësirë prej 800m2. Përveç stadiumit aktualisht mungojnë fushat sportive të lojërave me top dhe sporteve të tjera në natyrë. Jeta sportive është e organizuar dhe zhvillohet në kuadër të 12 klubeve sportive dhe tri shkollave private. Klubet Sportive janë:

24. Klubi i Futbollit KEK-u;
25. Klubi i Hendbollit KEK-u (vajza);

26. Klubi i Hendbollit KEK-u(meshkuj);
27. Klubi i Basketbollit;
28. Karatesë;
29. Futsallit;
30. Notit;
31. Klubi i Hendbollit "Verona"(vajza);
32. Klubi i Boksit;
33. Klubi i Skijimit;
34. Klubi i Pikturave dhe Muzikës;
35. Klubi Paraglajding, si dhe
36. 3 Shkolla private të futbollit "KEK-u", "Urbano", dhe "Ardhmëria".

Përveç stadiumit aktualisht mungojnë fushat sportive të lojërave me top dhe sporteve të tjera në natyrë, mungojnë pishinat. Në Komunë aktualisht ka gjithsejtë 10 hapësira publike rekreative që mbulojnë një sipërfaqe prej 23,850 m².

Nr.	Fushat sportive	Vendi	Numri i fushave sportive	Sipërfaqja në m²
1.	**Fusha sportive**	Obiliq	3	15000 m²
2.	**Fusha sportive**	Milloshevë	1	500 m²
3.	**Fusha sportive**	Baimofc	1	500 m²
4.	**Fusha sportive**	Plemetin	1	500 m²
5.	**Fusha sportive**	Raskovë	1	500 m²
6.	**Ballon salla**	Plemetin	1	800 m²
7	**Poligoni sportiv**	Obiliq	2	1600 m²
8.	**Halla sportive**	Obiliq	1	4000 m²
9.	**Salla e edukatës fizike**	Obiliq	1	450 m²

Tabela 36 Hapësira publike rekreative

Në Komunë aktualisht ka gjithsejtë 3 hapësira private rekreative që mbulojnë një sipërfaqe prej 3,400 m².

Nr.	Fushat sportive ekzistuese:	Vendi	Numri i fushave sportive	Sipërfaqja në m²
1.	**Qendra trajnuese "Katana"**	Obiliq	1	1800 m²
2.	**Ballon salla e mbyllur**	Milloshevë	1	800 m²
3.	**Ballon salla e mbyllur**	Raskovë	1	800 m²

Tabela 37 Hapësira private rekreative

Në Komunë aktualisht ka gjithsejtë 13 hapësira shkollore rekreative që mbulojnë një sipërfaqe prej 9,600 m².

Nr.	Fushat sportive ekzistuese	Vendi	Numri i fushave sportive	Sipërfaqja në m²
1.	**Poligoni Sportiv**	Obiliq	1	800 m²
2.	**Poligoni sportiv**	Breznicë	1	800 m²
3.	**Poligoni sportiv**	Baimofc	1	800 m²
4.	**Poligoni sportiv**	Plemetin	1	800 m²
5.	**Poligoni sportiv**	Raskovë	1	800 m²
6.	**Poligoni sportiv**	Sibovc	1	800 m²
7	**Poligoni sportiv**	Cërkvena Vodicë	1	800 m²
8.	**Poligoni sportiv**	Hade	1	800 m²
9.	**Poligoni sportiv**	Leshkoshiq	1	800 m²
10	**Poligoni sportiv**	Kryshefc	1	800 m²
11.	**Poligoni sportiv**	Obiliq	1	800 m²
12	**Poligoni sportiv**	Llazarevë	1	800 m²

Tabela 38 Hapësira private rekreative

2.6.6. Hapësirat publike dhe të gjelbra

Hapësirat publike në Komunën e Obiliqit janë të shtrira në disa kategori si parqe, sheshe, varreza dhe gjelbërim përgjatë rrugëve si dhe oaza të gjelbra.

DRAFT

Lloji i hapësirës publike	Kategoria	m^2
Parku Obiliq	Park	6000.00
Parku Obiliq	Park	3000.00

Tabela 39 Hapësirat publike

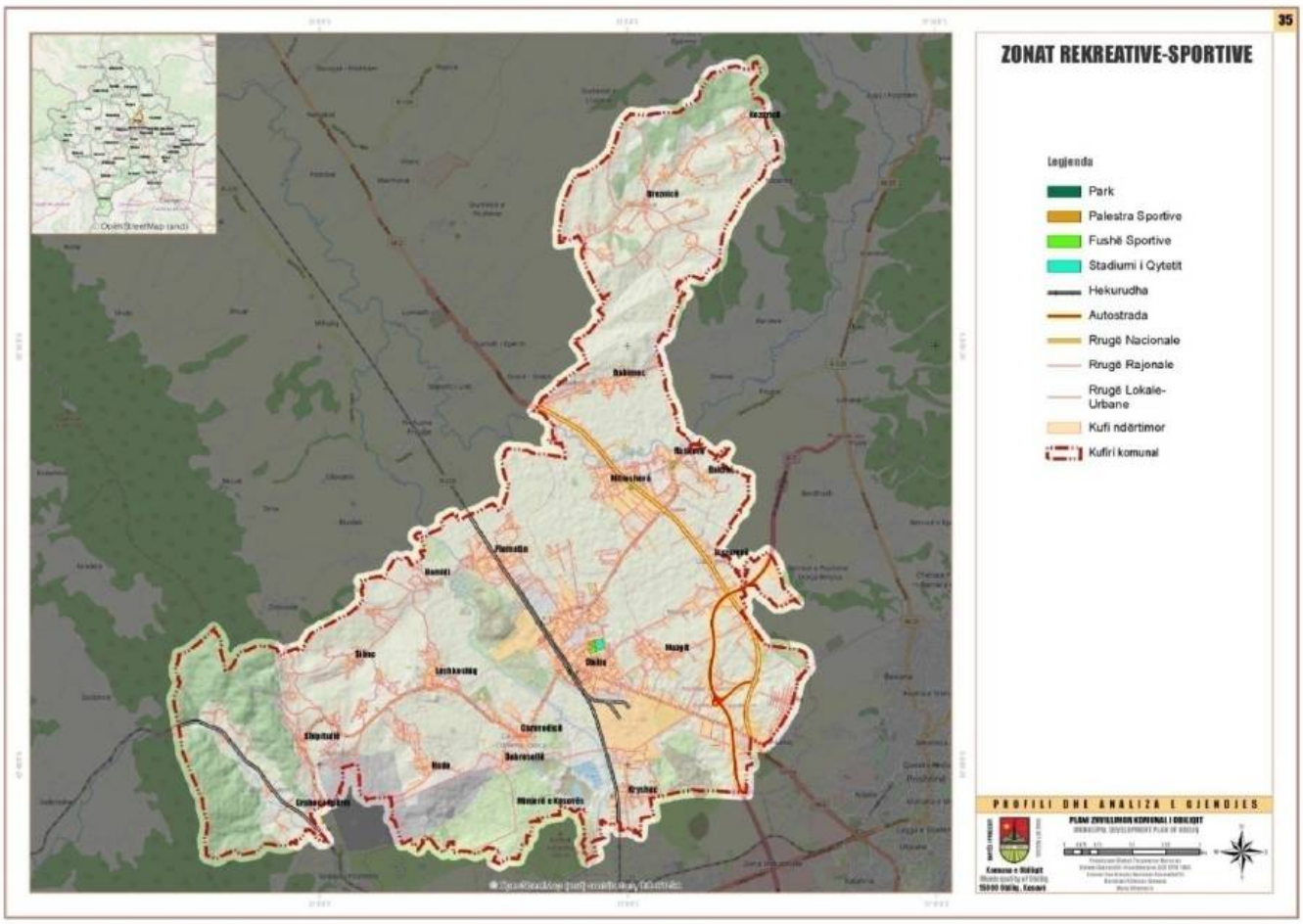

Harta 25. Hapësirat rekreative-sportive

2.6.7. Objektet e religjionit dhe varrezat

Në Komunën e Obiliqit sipas regjistrimit te fundit të popullsisë mbi 95 % e popullsisë i përkasin religjionit Islam dhe si e tillë numri i xhamive është 14, 2 Kisha Ortodokse dhe 2 tyrbe.

Vendbanimet	Objektet religjioze	Sipërfaqja (m^2)
Obiliq	Kisha në Obiliq	**~3508.24 m^2**
	Xhamia në Qendër	**~2717.85 m^2**
	Xhamia në lagjen e Hashanëve	**~853.83 m^2**
Mazgiti Ulët	Xhamia e fshatit	**~2075.03 m^2**
Mazgiti Epërm	Tyrbja e Sulltan Muratit	**~3440.04m ^{2}**
	Tyrbja e Bajraktarit (Gazi Pashës)	**23 (ha)**
	Xhamia e Fshatit	**~1258.59 m^2**
Hade	Xhamia në Hade	**~836.37m ^{2}**
Hamidi	Xhamia (nga shek.-XVIII)	**~1470.24m ^{2}**
Siboc	Xhamia e Fshatit	**~344.17m ^{2}**
Graboc	Xhamia e Fshatit	**~1052.62m ^{2}**
Milloshevë	Xhamia (nga shek.-XVIII)	**~374.65m ^{2}**
	Xhamia e Fshatit	**~1944.67 m^2**

Baimoc	Kisha ortodokse	**~1829.05m ²**
Breznicë	Xhamia e Fshatit	**~927.10m ²**
Plemetin	Kisha ortodokse	**~385.76 m ²**
	Xhamia e Fshatit	**~4113.16m ²**
Dardhishtë	Xhamia e fshatit	**~896.84m ²**
Bakshi	Xhamia e fshatit	**~963.81m ²**
Kozaricë	Xhamia e fshatit	**~902.59m ²**
Raskovë	Xhamia e Fshatit	**~791.30m ²**
Lajthishtë	Xhamia e Fshatit	**~1456.75m²**

Tabela 40 Objektet religjioze në vendbanime

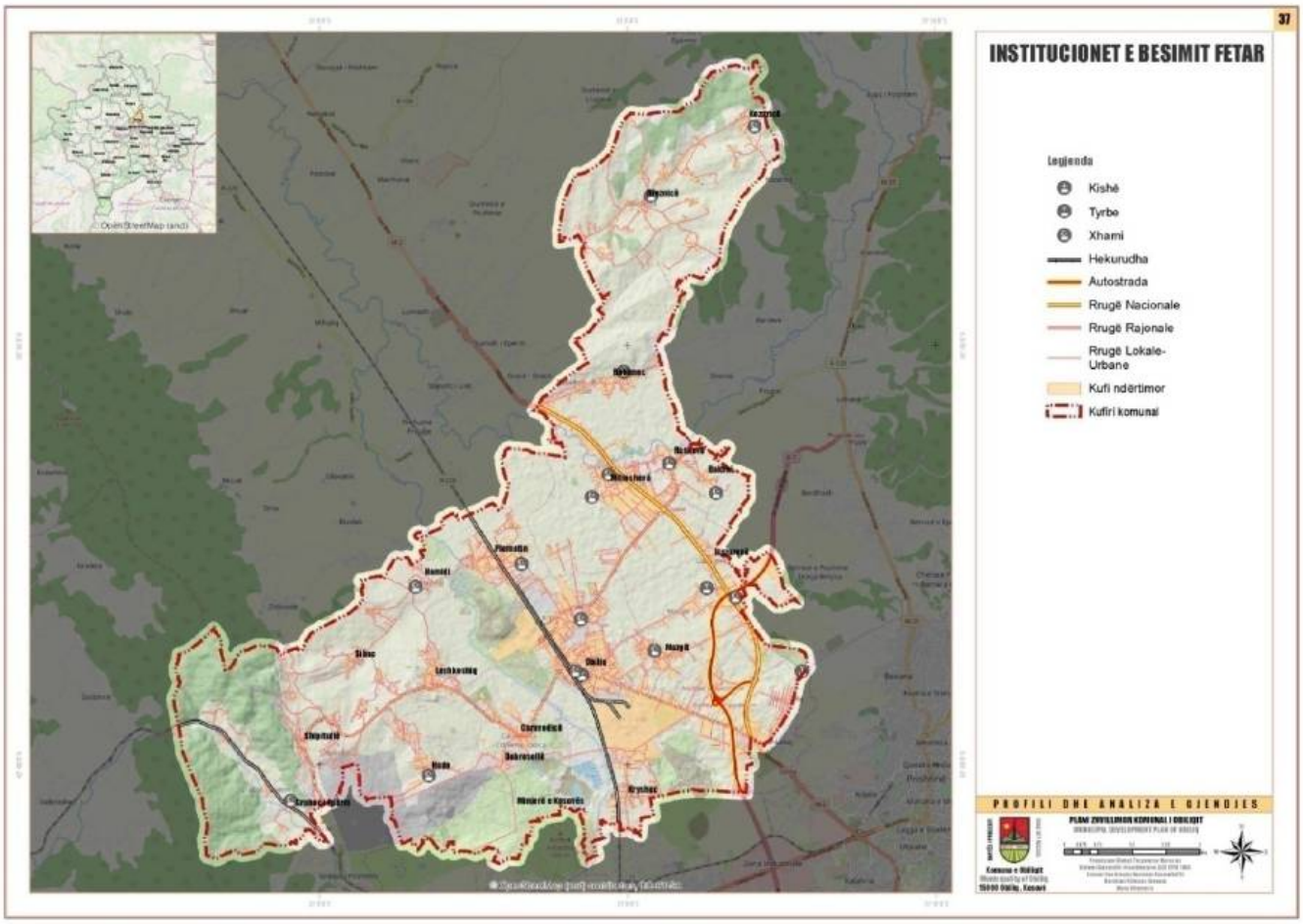

Harta 26. Shtrirja e institucioneve të besimit fetar

Në Komunë aktualisht shtrihen gjithsejtë 20 hapësira të varrezave në 14 vendbanime të ndryshme që mbulojnë një sipërfaqe të përgjithshme prej 19.42 ha.

Baimofc	Breznicë	Cërkvena Vodicë	Grabofc I Epërm	Plemetin	Hade	Hamidi	Kryshefc	Leshkoshiq	Mazgit	Milloshevë	Obiliq	Raskovë	Sibovc	Gjithsejtë
0.75	0.8	1.48	0.16	3.05	1.4	0.50	0.75	0.9	1.75	0.78	6.85	0.15	0.65	15.98

Tabela 41 Vendbanimet me varreza dhe sipërfaqja e tyre (ha)

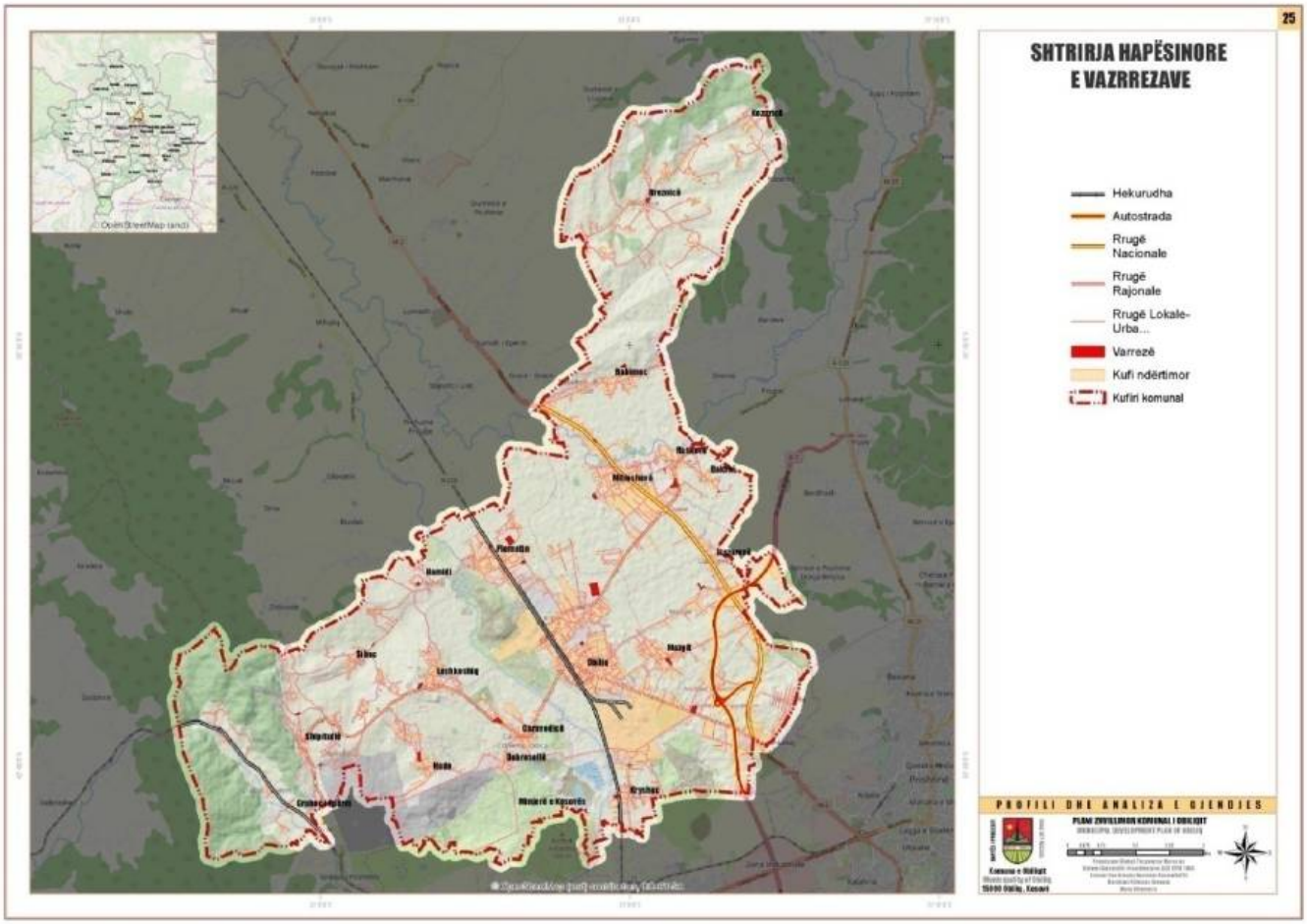

Harta 27. Shtrirja e varrezave

DRAFT

2.7. MJEDISI DHE SIPËRFAQET ME RREZIKSHMËRI

2.7.1. Mjedisi

Komuna e Obiliqit është njëra ndër komunat me mjedis më të ndotur në Kosovë. Burimet kryesore të ndotjes së mjedisit janë kapacitetet për prodhimin e energjisë elektrike termocentralet "Kosova A" dhe "Kosova B", ngrohtorja, thertorja. Gjatë prodhimit të energjisë elektrike në termocentrale vjen deri te djegia e thëngjillit me ç 'rast lirohen gazrat dhe pluhuri fluturues në formë të tymit dhe nëpërmjet të tymtarëve lirohen në atmosferë, ndërsa elementet tjera të cilat janë në përbërje të thëngjillit lirohen në formë të hirit dhe në formë të ujërave pas proceseve teknologjike.

Sektori energjetik është një ndër ndotësit më të mëdhenj të mjedisit në territorin e Komunës së Obiliqit. Niveli i lartë i imitimeve të gazrave nga termocentralet me përqendrim të madh të materieve acidike, pluhurit dhe vetëndezja e thëngjillit, shkaktojnë ndotjen e madhe të ajrit. Mostrajtimi i ujërave nga procesi teknologjik, ujërave që rrjedhin nga minierat sipërfaqësore, gjendja jo e mirë e rezervarëve dhe baseneve të ujërave fenolike dhe fenolit të koncentruar në zonën e gazifikimit dhe shpëlarja e tokës nga të reshurat atmosferike, në tërë zonën e KEK-ut, e cila gjatë kohës është ndotur me fenole, shkakton në masë të madhe ndotjen e lumit Sitnica, me theks të veçantë me fenole. Probleme shtesë janë edhe deponitë e hirit të cilat akumulojnë më shumë se 40 milionë tonelata hi, duke uzurpuar kështu rreth 242 ha tokë punuese, deponia nga TC "Kosova-A" dhe 150 ha deponia TC "Kosova-B", si dhe gropat e hapura gjatë mihjeve sipërfaqësore për eksploatimin e thëngjillit.

Aktivitetet minerare dhe gjenerimi i energjisë elektrike në të kaluarën, por edhe tani shkaktojnë ndotje të ashpër të mjedisit, ajrit, ujit, tokës, imitime të zhurmës dhe degradim të biodiversitetit natyror në territorin e Komunës. Ndotja e mjedisit karakterizohet edhe nga aktivitet urbane siç janë trafiku në komunikacion, menaxhimi joefikas i planifikimit hapësinor të territorit, trajtimi i ujërave të zeza-sanitare, si dhe menaxhimi jo i mirë i mbeturinave komunale.

Erozioni	Tërmetet	Vërshimet	Rrëshqitjet	Zjarret pyjore	Zjarret fushore	Gjithsejtë
/	/	1.5	/	358.5	289.5	360

Tabela 42 Fatkeqësitë natyrore, sipas kategorive kryesore (ha)

2.7.1.1. Ndotja e ajrit

Zonat me ndotje më të madhe të ajrit në komunë janë në rreze prej 8 km nga zona industriale dhe përfshin këto vendbanime: Kryshefc, Obiliq, Mazgit, Plemetin, Hade, Cërkvena Vodicë dhe Lajthishtë. Procesi i prodhimit të energjisë elektrike nga termoelektranat përcillet me emision të pluhurit dhe gazrave siç janë: SO2, NOX, CO, CO2, H2S, bloza, thërrmijat ajrore sedimentet e metaleve të rënda (Zn, Cu, Cd, Pb, Ni, Cr, He, Mn, etj).

Dëmtimi i shëndetit zakonisht rritet me rritjen e nivelit të imitimit dhe kohëzgjatjen e ndotjes së ambientit. Pra, edhe imitimet afatshkurta të koncentrimeve të mëdha të ndotësve, si dhe imitimi afatgjatë me përqendrime të vogla në ajër mund të shkaktojnë çrregullime të caktuara të shëndetit të popullatës. Sipas mendimit të disa ekspertëve të mjekësisë sociale, veprimi afatgjatë i materieve të dëmshme me përqendrim të vogël paraqet rrezik më të madh për shëndetin e njerëzve për arsye se përqendrimet e vogla tolerohen për shkak të mungesës së paraqitjes dramatike të sëmundjeve dhe vdekshmërisë, ndërsa veprimet afatshkurta të këtyre dëmtueseve vërehen menjëherë dhe për pasojë edhe ndërmarrja e masave mbrojtëse është më e shpejtë.

Gjatë procesit të djegies së qymyrit përveç imitimit të ndotësve të njohur si pluhur fluturues, thërrmija të pluhurit, SO2, NOx, blozë etj., ato emitojnë edhe grimca organike kancerogjene (hidrokarburet policiklike), grimca të metaleve të rënda (merkur, plumb, arsen etj.).

Ajri i pastër është me rëndësi vitale për shëndetin e njeriut. Mirëpo, që nga revolucioni industrial kualiteti i ajrit që e thithim ka rënë konsiderueshëm kryesisht si rezultat i aktiviteteve njerëzore. Ngritja e prodhimit industrial dhe energjetik, djegia e karburanteve fosile, si dhe rritja dramatike e trafikut kanë shtuar edhe më shumë ndotjen e ajrit, çka si rrjedhojë mund të shkaktojë probleme shëndetësore serioze. Burimet e ndotjes së ajrit në territorin e Komunës janë:

- Ndotja e ajrit nga aktivitetet minerare dhe minierat e qymyrit (linjitit);
- Ndotja e ajrit nga prodhimi i energjisë elektrike në TC-A dhe TC-B;
- Ndotja e ajrit nga deponimi i hirit dhe;
- Ndotja e ajrit nga komunikacioni dhe sistemet ngrohëse banesore.

Në Obiliq janë tri pika monitoruese që masin cilësinë e ajrit, janë në monitorim të institutit hidrometeorologjik të Kosovës dhe publikohen ne Ueb-faqe AMMK.

Instituti INKOS bënë matjet dhe paraqet pasqyrën mbi gjendjen mjedisore në disa pika të për caktuara, gjegjësisht përqendrimin e emisioneve (ndotësve kryesor) në ajër, përfshirë SO2, blozën, thërrmijat ajrore dhe pluhurin e depozituar (sedimentet), të cilat raportohen në KEK. Nuk ka matje të vazhdueshme mbi NOx-in

Nga të dhënat e pasqyruarave nuk mund të konsiderohen si pasqyrim i plot i nivelit të vërtet të ndotjes së ajrit.

Sipas Memorandumit për themelimin e Unionit Energjetik (Memorandumi i Athinës), i nënshkruar edhe nga Kosova (22 mars 2005), kërkesat e Direktivës 2001/80/EC duhet të përmbushen deri më 31 dhjetor 2017.

DRAFT

Emisionet aktuale të termocentraleve të KEK-ut sipas direktivës 2001/80/EC duhet të arrihen sipas standardeve të cekura në tabelën në vijim.

Ndotësi	Limiti	Të arrihet
Pluhur	50	**31 dhjetor 2017**
SO2	400	**31 dhjetor 2017**
NOx	500	**31 dhjetor 2017**

Tabela 43 Emisionet aktuale të termocentraleve të Kek- ut

2.7.1.2. Ndotja e ujit

Territorin e Komunës së Obiliqit e përshkojnë ujërat e lumenjve Sitnica, Llapi dhe Drenica. Shkalla e ndotjes së lumenjve në komunën e Obiliqit është e lartë e sidomos e lumit Sitnica si pasojë e shkarkimit të ujërave të zeza dhe atyre industrialë. Shkalla më e lartë e ndotjes së lumenjve të Kosovës është ajo e lumit Sitnica që tejkalon vlerat maksimale dhe bën pjesë në shkallën e IV të ndotjes. Nga proceset teknologjike lirohen : nitratet, nitritet, kloruret, amoniaku, vlera e lartë e PH, fenole etj. Shkallën e ndotjes e rritë edhe shkarkimi i ujërave të zeza që përcillen nga komunat tjera si e Prishtinës, Fushë Kosovës, Lipjanit, Drenasit, Obiliqit si dhe vendbanimeve rurale që shtrihen përgjatë shtratit të lumit Sitnica.

KEK – u është ndër ndotësit kryesor të ujërave në Sitnicë. Pasojat e ndotjes së ujërave sipërfaqësor janë prezentë në vendbanimet që shtrihen përgjatë shtratit të lumit Sitnica. Ndotja është prezent edhe në ujërat nëntokësore e sidomos tek puset që përdoren nga popullata lokale dhe kështu rrezikon shëndetin e saj. Pasojat janë të mëdha edhe në vet rrjedhën lumore duke ndikuar negativisht për arealin e saj. Edhe lumi Llap është po ashtu i ndotur, me shkallë IIb nga shkarkimi i ujërave të zeza nga komuna e Podujevës dhe fshatrat përgjatë lumit Llap.

Çdo banor shkarkon 16.46m³ ujëra të zeza. Shkarkimi i ujërave të zeza vetëm në qytezën e Obiliqit është 87238 m³/në vit ose rreth 3 l/s. Rreth 5300 banorë të qytezës së Kastriotit kanë qasje në kanalizimin e ujërave fekale duke liruar kështu rreth 190 mg/l trupa të ngurtë. Në mungesë të të dhënave nuk janë llogaritur objektet industriale.

Në bazë të strategjisë për trajtimin e ujërave të zeza e punuar nga Ministria e Punëve të Jashtme të Finlandës dhe Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor Departamenti i ujërave janë dhënë dy variante për trajtim të ujërave të zeza:

- Varianti 1

Trajtim i decentralizuar i ujërave të zeza sipas të cilit çdo qytet /fshat e ka impiantin e vet për trajtimin e ujërave të zeza; dhe

- Varianti 2

Trajtim i centralizuar i ujërave të zeza me vetëm një impiant trajtues të ujërave të zeza në secilën prej shtatë kompanive regjionale ujore ku më vonë mund te kryqen edhe zonat rurale për rreth impiantit. Në këtë variant komuna e Obiliqit parashihet të përfshihet në impiantin regjional të Prishtinës, ndërtimi i të cilit parashihet në mes të fshatit Kuzmin dhe Bresje në komunën e Fushë Kosovës.

Përveç shkarkimit të ujërave të zeza, ndotjen dhe degradimin e lumenjve e shkaktojnë edhe mbeturinat që i hedhë popullata lokale në shtretërit e lumenjve, nxjerrja ilegale e rërës, shkatërrimi i florës pranë brigjeve të lumenjve, shpëlarja e tokës gjatë reshjeve atmosferike, objektet industriale etj.

Kategoria	Sipërfaqja (ha)	Përqindja %
Ndjeshmëri shumë e ulët e ujërave nëntokësorë	937.02	8.98%
Ndjeshmëri e ulët e ujërave nëntokësorë	128.14	1.23%
Ndjeshmëri e mesme e ujërave nëntokësore	6310.3	60.46%
Ndjeshmëri e lartë e ujërave nëntokësorë	208.28	2.00%
Ndjeshmëri shumë e lartë e ujërave nëntokësorë	2853.49	27.34%

Tabela 44 Ujërat nëntokësor sipas shkallës së ndjeshmërisë

DRAFT

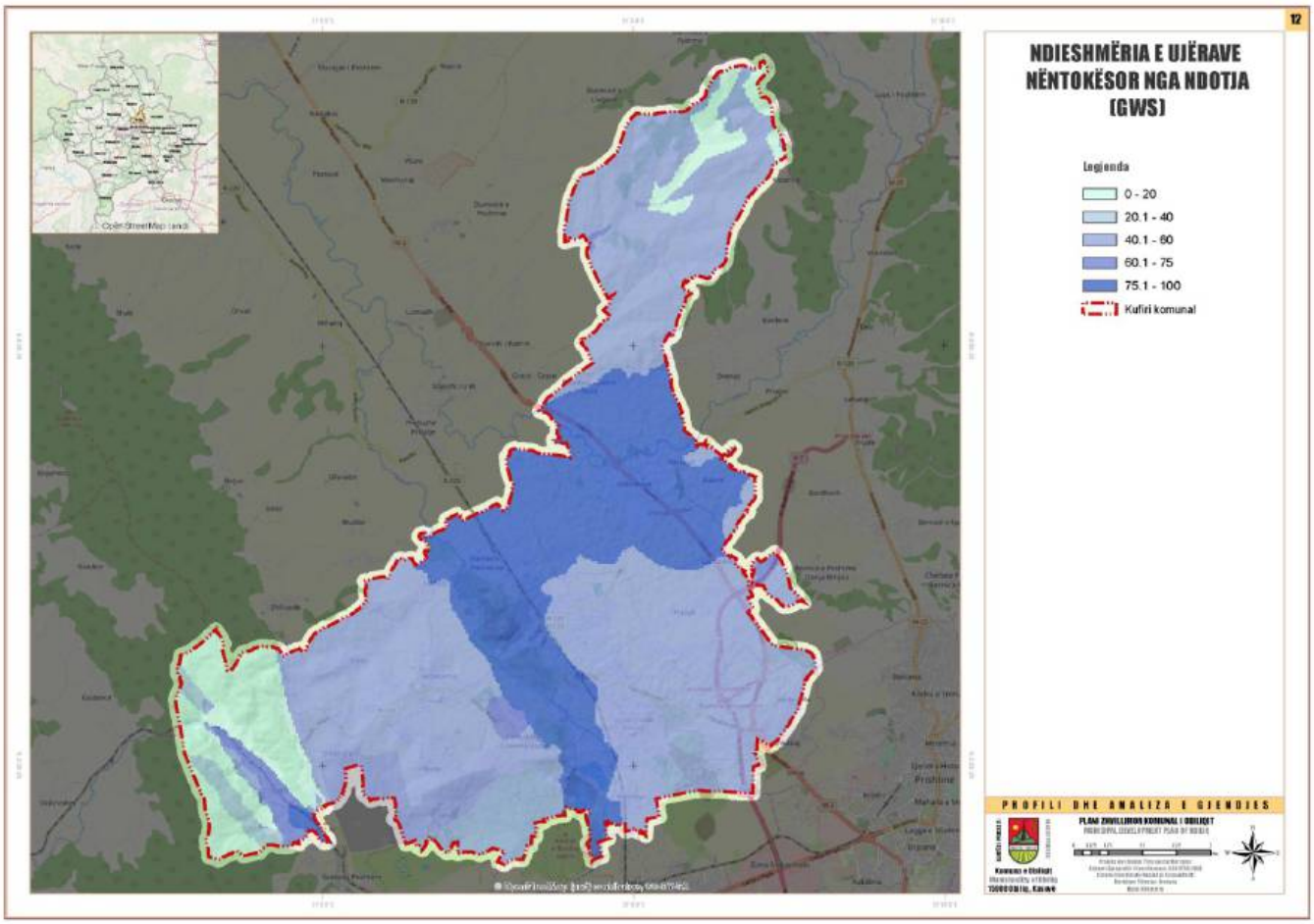

Harta 28 Ndjeshmëria mjedisore e ujërave

2.7.1.3. Ndotja e tokës

Toka është e degraduar nga prania e deponive të hirit kryesisht në këto vendbanime: Kryshefc kurse tjetra në Plemetin me sipërfaqe rreth 300 Ha, mirëpo deponi të tilla gjenden edhe në: Hamidi, Mirash, Obiliq i Vjetër, Cërkvena Vodicë prandaj sipërfaqja e tërësishme e tokës së degraduar nga deponitë e hirit (termocentralet dhe mihjet sipërfaqësore) arrin rreth 500 Ha.

Nga mihja sipërfaqësore e Mirashit, ndotja e mjedisit bëhet kryesisht nga djegia e brendshme e thëngjillit, kështu që lirohen gazra kimikë të cilët kanë qenë në përbërje të thëngjillit. Si pasojë e kësaj dukurie formohen mjegulla të dendura sidomos në periudhat me lagështi të madhe të ajrit. Ndotja e mjedisit në territorin e komunës është e përditshme, ndërsa shkalla e ndotjes varet nga kapacitetet që janë në prodhim gjatë ditës. Disa ndotës i tejkalojnë vlerat e përqendrimit mesatar të lejuar nga Organizata Botërore e Shëndetësisë (OBSH) dhe rrezikojnë shëndetin publik të banorëve të komunës. Përveç ndotjes industriale kemi edhe ndotjen urbane: mbeturinat e ngurta (Obiliqi i Ri dhe Obiliqi i vjetër), ujërat e zeza nga kanalizimet, transporti me lirimin e gazrave nga automjetet e vjetruara. Bartja dhe grumbullimi i organizuar i mbeturinave në deponinë qendrore është në shërbim të 43 % të banorëve të komunës.

2.7.1.4. Ndotja nga zhurma

Burimet e zhurmës janë:

- Zhurma që krijohet nga aktivitetet minerare dhe transporti i thëngjillit, pajisjet për eskavim dhe transport dhe shiritat bartës;
- Rruga që qon në miniera, kryesisht shkaktohet nga kamionët për miniera dhe ata që bartin mbeturina, por edhe nga transporti i punëtorëve;
- Shiritat transportues të linjitit;
- Zhurma operative e "TC A", si termocentral;
- Zhurma në termocentral vjen nga shiritat bartës, pajisjet thërrmuese, ndezësit, turbinat, gjeneratorët, ventilatorët, kompresorët, pompat, kullat ftohëse dhe oxhaqet;
- Dy llojet e fundit të burimeve të zhurmës janë pasojë e drejtpërdrejt e punëve aktuale të palosjes së hirit dhe mund të modifikohen ose largohen me aplikimin e koncepteve alternative të deponimit të hirit.

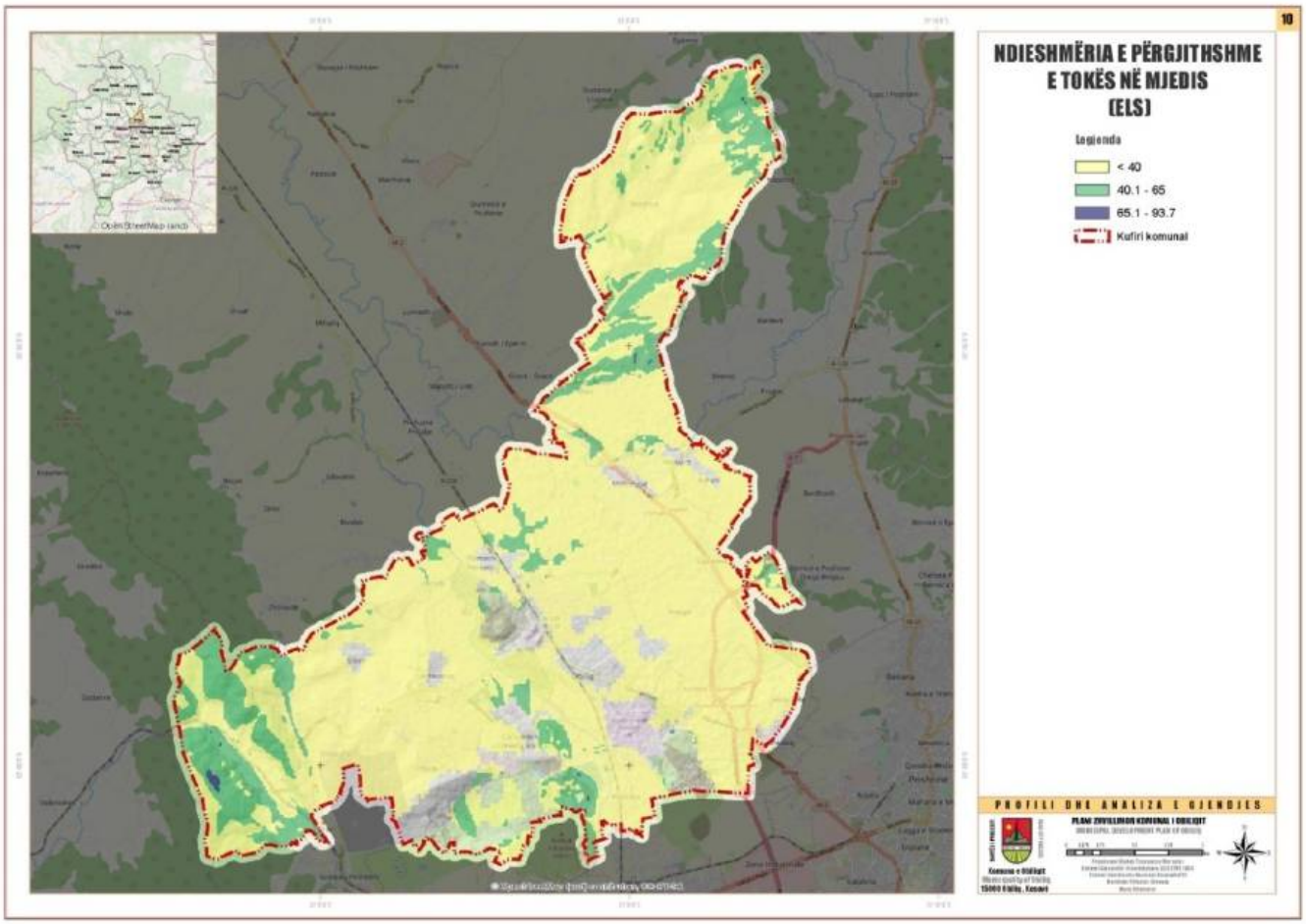

Harta 29. Ndjeshmëria mjedisore e tokës

2.7.2. Sipërfaqet me rrezikshmëri

2.7.2.1. Erozioni

Faktorët që ndikojnë në shkallën e lartë te erozionit janë:

- Kushtet meteorologjike;
- Pjerrtësia e terrenit;
- Përbërja gjeologjike;
- Flora dhe fauna;
- Shkatërrimi i pyjeve;
- Shfrytëzimi i inerteve, etj.;
- Shfrytëzimi joracional I resurseve natyrore (për këtë komunë është qymyri)

Erozioni rrezikon natyrën dhe begatitë e krijuara dhe të planifikuara të njeriut. Ai manifestohet me degradimin e tokës bujqësore dhe pyjore, të bimëve, me bartjen dhe akumulimin e materialit eroziv, i cili ndikon në sipërfaqet bujqësore dhe në vendbanime. Rreth 6.000 km² ose 56 % e territorit të Kosovës është e rrezikuar nga kjo dukuri natyrore që i takon shkallës së I, II, III të erozionit, (I erozion shumë i fortë, II erozion i fortë dhe III erozion i mesëm).

Vetëm në pellgun e Sitnicës nën ndikim të erozionit janë rreth 1.400 km² ose rreth 48 % e sipërfaqes së pellgut të lumit (kategoria I, II, III). Edhe në territorin e komunës së Obiliqit është prezent dukuria e erozionit që rrezikon me humbje të tokës bujqësore dhe dëme të mëdha në ekonomitë familjare. Në bazë të analizave të paraqitura në hartë janë ndarë këto kategori të erozionit.

Në bazë të të dhënave, nga shkalla e lartë e rrezikshmërisë erozive janë përfshirë rreth 535 ha ose 6 % e sipërfaqes së territorit të *komunës, ku shkalla e rrezikshmërisë është në rritje si pasojë e faktorëve natyror dhe faktorit njeri.*

Nr.	Përshkrimi	Sipërfaqja (ha)	Sipërfaqja %
1	Pa erozion	4996.30	47.66%
2	Erozion shumë I dobët		
3	Erozion i dobët		

4	Erozion shumë I fortë	4951	47.23%
5	Erozion i fortë	381.76	3.64%
6	Erozion shumë I fortë	153.37	1.47%

Tabela 45 Sipërfaqet dhe përqindja e territorit e rrezikuar nga erozioni

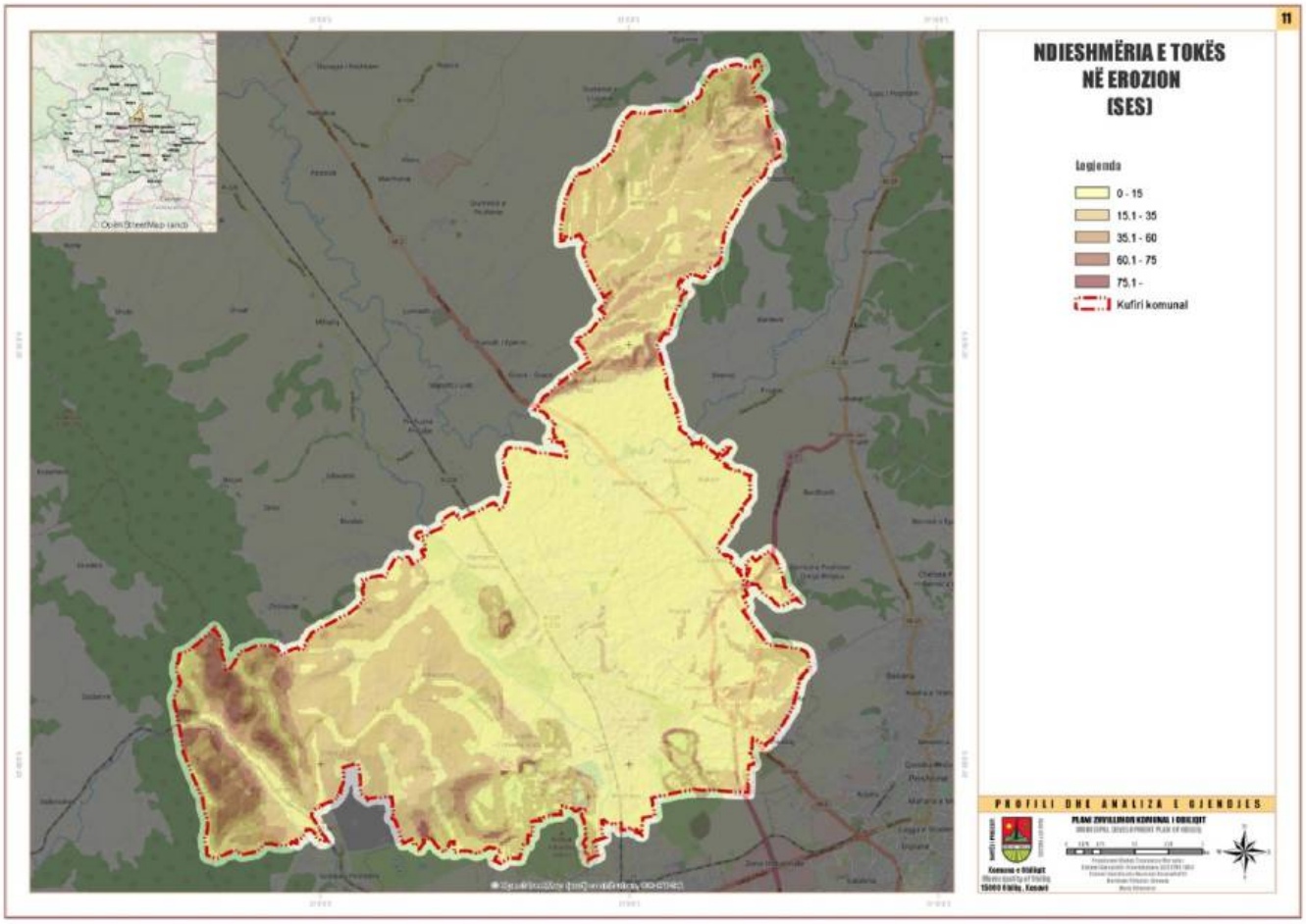

Harta 30 Ndjeshmëria e tokës ndaj erozionit

2.7.2.2. Rrëshqitja e tokës

Në territorin e komunës së Obiliqit nga rrëshqitja e tokës (dheut) janë të prekura zonat rreth KEK-u si fshati Hade, Lajthishte, Sibovc, Shipitullë, Babimoc, Hamidi.

2.7.2.3. Tërmetet

Territori i komunës është në zonën sizmike prej 7 shkallëve të MCS deri në 8 shkallë të MCS. Për zonat mikrosizmike nuk ka të dhëna. Zona sizmike kryesisht është ajo veri-lindore. Sizmika - Kosova i nënshtrohet lëvizjeve tektonike vertikale dhe është në një zonë aktive sizmike të shtrirë përgjatë Rripit Orogjenik - Alpine - Himalaje. Në hartën e më poshtme, si në hartën 9, paraqiten zonat me shkallë sizmike në Kosovë bazuar në magnitudat që janë vëzhguar deri me tani me epiqendrat e tërmeteve të regjistruara gjatë periudhës një shekullore. Regjistrimet historike tregojnë se kanë ndodhur 534 tërmete, prej tyre 82 të intensitetit më të madh se 6° MSK (kategori sipas shkallës së Merkalit), 12 të intensitetit >7° MSK, 10 të intensitetit >8° MSK dhe 3 të intensitetit >9° MSK.

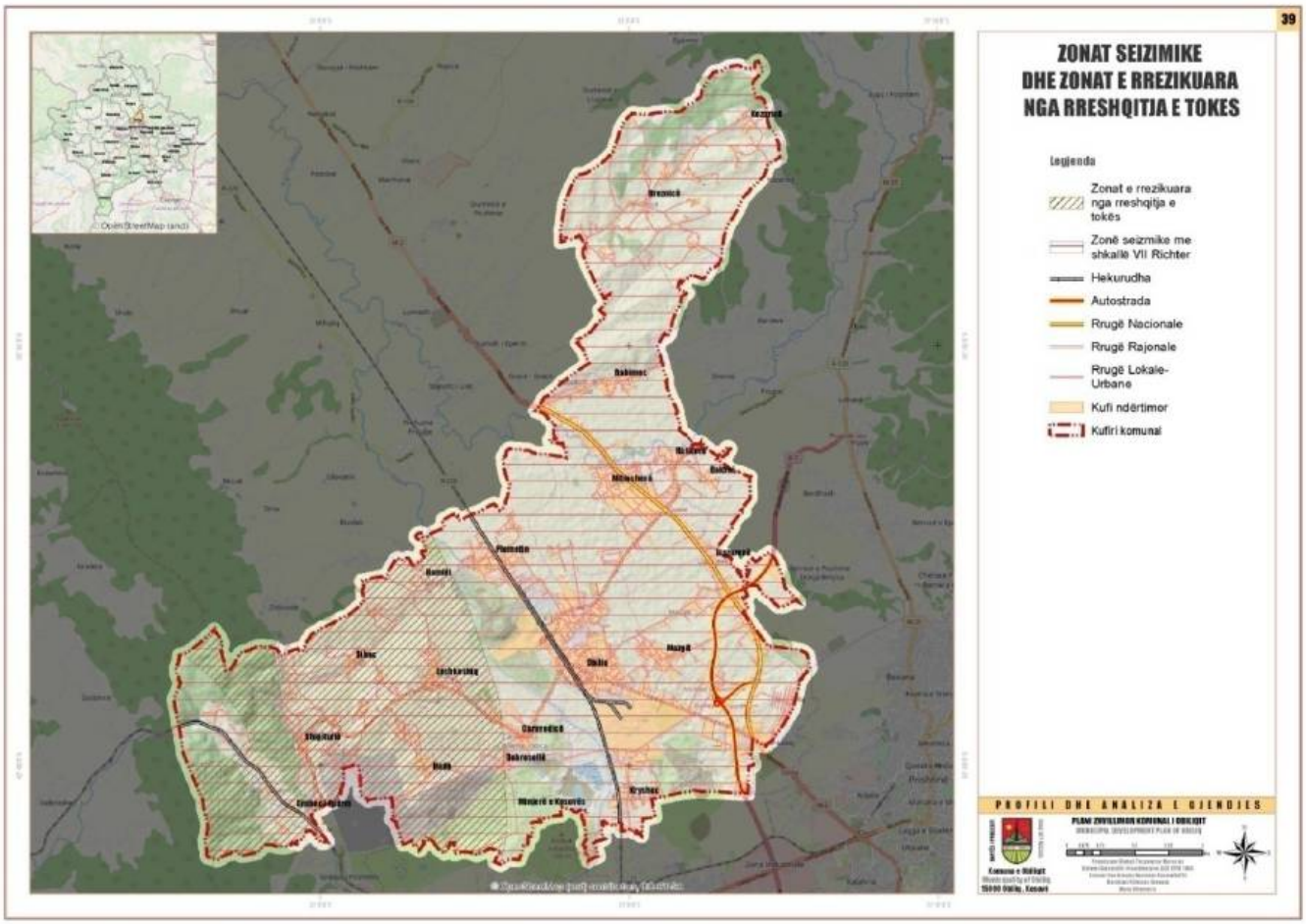

Harta 31 Shtrirja e zonave sizmike dhe të rrezikuara nga rrëshqitja e tokës

2.7.2.4. Diellosja

Në Komunën e Obiliqit ka ekspozicion qendror si Komunë ku dominon relievi kodrinor-malor që përfshin lindjen, perëndimin dhe pjesa qendrore e komunës është pjesë fushore që shtrihet rreth Lumit Sitnica . Kodrat janë me pjerrtësi më të ulët, përveç në lindje dhe perëndim ku pjerrtësia është relativisht më e madhe. Peizazhi natyror i territorit Komunës së Obiliqit është i ndryshueshëm dhe i paeksploruar. Prerja dhe djegia e drurëve, dhe hedhja e mbeturinave rrezikojnë këto burime nga degradimi i resurseve natyrore. .

Diellosja (insolacioni)është e rëndësishme për botën e gjallë (bimët, kafshët, njerëzit), për bujqësi, turizëm, shëndetësi etj. Në diellosje ndikon gjerësia gjeografike (këndi i rënies së rrezeve të diellit), relievi (lartësia, ekspozicioni), vranësia, erërat. Në gjerësitë tona gjeografike (42-43 shkallë) diellosja vjetore do të duhej të zgjaste 4450-4460 orë në vit ose 12,20 orë në ditë.

Në të vërtetë diellosja në Kosovë zgjatë 2079 orë ose 5,7 orë në ditë, që është 47% nga diellorja e mundshme. Diellosja më e vogël është në viset malore dhe afër tyre dhe gjatë muajve të dimrit. Diellosja në muajin dhjetor është mesatarisht 54 orë gjithsej ose 1,7 orë në ditë, kurse gjatë muajve të verës (mbi 250 orë në muaj ose 8,3 orë në ditë). Diellosja është diçka më e lartë në Rrafshin e Kosovës se të Dukagjinit, sepse malet ne Rrafshin e Kosovës janë me te ulëta se ne Rrafshin e Dukagjinit.

2.7.2.5. Sipërfaqet me ndotje të lartë (Hot-spotet)

Kosova A dhe B - Burimet kryesore të ndotjes së mjedisit janë kapacitetet për prodhimin e energjisë elektrike termocentralet "Kosova A" dhe "Kosova B", Gjatë prodhimit të energjisë elektrike në termocentrale vjen deri te djegia e thëngjillit me ç 'rast lirohen gazrat dhe pluhuri fluturues në formë të tymit dhe nëpërmjet të tymtarëve lirohen në atmosferë, ndërsa elementet tjera të cilat janë në përbërje të thëngjillit lirohen në formë të hirit dhe në formë të ujërave pas proceseve teknologjike.

Sektori energjetik është një ndër ndotësit më të mëdhenj të mjedisit në territorin e Komunës së Obiliqit. Niveli i lartë i imitimeve të gazrave nga termocentralet me përqendrim të madh të materieve acidike, pluhurit dhe vetëndezja e thëngjillit, shkaktojnë ndotjen e madhe të ajrit.

Deponia e Mirashit - Kjo deponi e mbeturinave është regjionale dhe mbeturinat sillen nga Prishtina, Podujeva, Lipjani, Graçanica, Fushë Kosova dhe Drenasi. Deponia lëshon erëra të rënda dhe ndikon negativisht në gjendjen e ambientit. Kjo është konstatuar edhe nga ana e eksperteve te Agjencisë për Mbrojtjen e Mjedisit ne Kosovë. Në pjesën dërmuese të kohës mbeturinat digjen duke shkaktuar tym të vazhdueshëm. Komuna e Obiliqit ka kompetenca për të obliguar përgjegjësit e deponisë që shkalla e mirëmbajtjes së saj të brendshme të jetë në përputhje me standardet e kërkuara duke pamundësuar kësisoj ndezjen e mbeturinave dhe shpërndarjen e tyre jashtë diametrit të deponisë.

2.7.2.6. Sipërfaqet e rrezikuara nga zjarri

Foto 1 Deponia e mbeturinave Mirash

Zonat malore në fshatin Kozaricë, Breznicë, Shipitullë, Sibovc, Grabovc si dhe korporata e KEK-ut që paraqet rrezik permanent për shfaqjet e zjarrit.

2.7.2.7. Vërshimet

Komuna e Obiliqit përshkohet nga 3 lumenj : Sitnica, Drenica dhe Llapi.

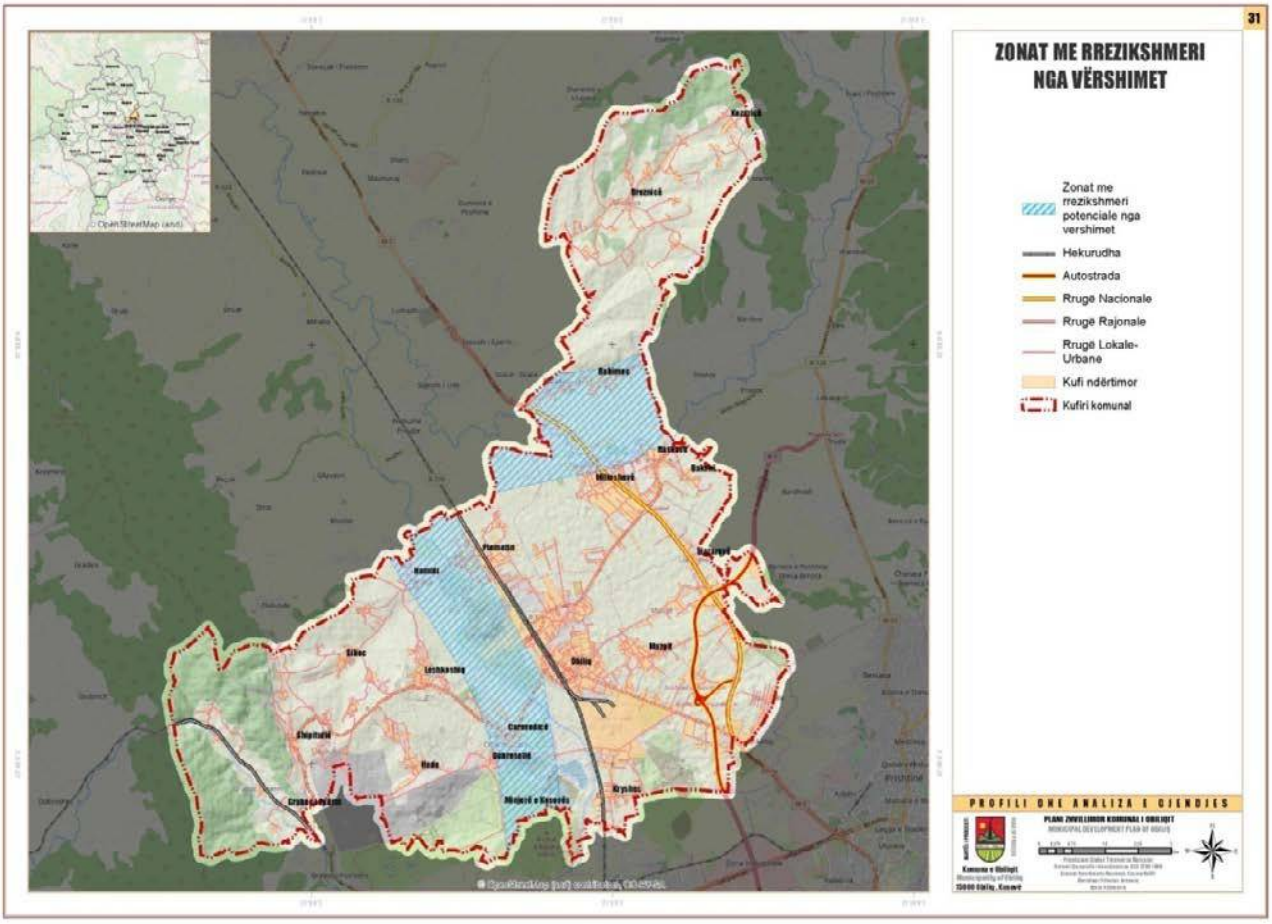

Harta 32. Sipërfaqet ujore dhe vërshimet

Në komunën e Obiliqit janë 130.91 ha sipërfaqe ujore apo 1.25% e tërë sipërfaqes së territorit të komunës. Prej tyre janë: lumenj 61.22 ha, përroje 21.43 ha, jazë 2.49 ha, kanale 42.68 ha, mullinj 0.01 ha dhe këneta 3.08 ha. Nga vërshimet janë të rrezikuara vendbanimet: Kastrioti, Kryshefc, Cërkvena Vodicë, Plemetini dhe Hamidija.

Sipërfaqet e rrezikuara nga vërshimet shtrihen në të dy anët e lumit Sitnicë dhe Llap. Përveç faktorëve natyror edhe faktori njeri ndikon në rritjen e shkallës së rrezikshmërisë nga vërshimet përmes disa aktiviteteve si :

- Çrregullimi natyror i shtratit të lumit (nxjerrja ilegale e inerteve)
- Ngushtimi i shtratit të lumit nga uzurpimet
- Hedhja e mbeturinave të ngurta në shtretërit e lumenjve
- Mbjellja e bimëve të larta si dhe atyre të vetë rritura pran brigjeve të lumenjve etj.
- Shkatërrimi i objekteve hidroteknike dhe moskujdesi i vazhdueshëm (argjinaturat) etj.

2.8. ASETET E TRASHËGIMISË KULTURORE, NATYRORE DHE TURISTIKE

2.8.1. Asetet e Trashëgimisë Kulturore

Trashëgimia arkeologjike, arkitektonike dhe historike është shumë e rëndësishme për të kontribuar në zhvillim të qëndrueshëm, sidomos me pjesëmarrjen e saj në llojllojshmërinë (diversitetin) e zhvillimit të zonave rurale.

Në disa pjesë të Komunës sonë ka gjurmë të vendbanimeve të lashta. Ndonëse nuk janë bërë hulumtime arkeologjike të mirëfillta, megjithatë tashmë dihet që në Majën e Zezë në fillim të Qyqavicës, midis fshatrave Graboc i Epërm, Shipitullë e Sibovc janë gjetur themele shtëpish, gurë të gdhendur, elemente metalesh, madje edhe grurë i karbonizuar, të gjitha këto gjetje që dëshmojnë për një vendbanim shumë të lashtë. Shumë nga objektet (dhe veçanërisht gurët) janë dëmtuar.

Është e nevojshme të bëhen hulumtime arkeologjike në territorin e Komunës.

2.8.1.1. Asetet e Trashëgimisë Kulturore të shpallura nën mbrojtje nga niveli qendror

Komuna e Obiliqit karakterizohet me disa lloj të trashëgimisë të cilat janë nën mbrojtje.

Kategoritë	Numri
Trashëgimi arkitekturale	6
Trashëgimi arkeologjike	9
Peizazhet kulturore	2
Zonat e veçanta të mbrojtura	2
Gjithsej	**19**

Tabela 46 Trashëgimia kulturore nën mbrojtje, sipas kategorive kryesore, numrit dhe shtrirjes hapësinore, 2018

Trashëgimia arkitekturale: Në territorin e Komunës shtrihen gjashtë monumente arkitekturale të cilat janë nën mbrojtje nga MKRS-ja.

Vendbanimi, Emri	Statusi ligjor		Sipërfaqja (ha)
	I mbrojtur	I propozuar	
Tyrbja e Muratit	X		350.00m²/ **~3440.04m ²**
Selamllëku Shtëpia kulturore Promovuese Muze	X		90.05m²
RTK1 Radio Televizioni Valët e Mesme në Bakshi	X		0.40m²
Tyrbja e Bajraktarëve-Mazgit	X		23.00 (ha)
Monumenti Memorial	X		
Mulliri i Behramajve- Graboc i Epërm	X		~1000.38 m ²
Mulliri I Hysenajve –Graboc i Epërm		X	~1992.93 m²
Gjithsej	**7**		

Tabela 47 Monumentet arkitekturale, sipas vendbanimeve dhe emërtimeve, statusit ligjor dhe shtrirjes hapësinore, 2018

Sa i përket trashëgimisë arkeologjike, në Komunë shtrihen disa lokalitete arkeologjike në disa vendbanime.

Sa i përket Zonave të Veçanta të mbrojtura, në Komunë shtrihet zona e veçantë e mbrojtur e Gazimestanit, që mbulon një sipërfaqe prej 23.00 ha.

Vendbanimi, Emri	Statusi ligjor		Sipërfaqja (ha)
	I mbrojtur	I propozuar	
Lokalitet arkeologjik parahistorik shumështresor -Dardhishtë	X		1.3 ha

DRAFT

(Krushec)			
Lokalitet arkeologjik e periudhës së vonshme antike-'Maja e Zezë" (Gradina) Graboc i Epërm		X	6.00 (ha)
Lokaliteti arkeologjik''Lugu i Bucakut" i periudhës mesjetare-Hade		X	Nuk ka gjetje sipërfaqësore
Lokalitet arkeologjik parahistorik Antikë /Baimoc		X	Nuk ka gjetje sipërfaqësore
Lokalitet arkeologjik të periudhës mesjetare "Çukishtë" -Bakshi		X	Nuk ka gjetje sipërfaqësore
Lokalitet arkeologjik të periudhës parahistorik -Raskovë		X	Nuk ka gjetje sipërfaqësore
Lokalitet arkeologjik të periudhës së ankitetit të vonë-mesjetë e hershme-''Markovac" Plemetin		X	Nuk ka gjetje sipërfaqësore
Lokalitet arkeologjik i periudhës paleokristiane "Lugu i Kishës"- Graboc i Epërm		X	Nuk ka gjetje sipërfaqësore
Lokalitet arkeologjik " Lagjia e Qurilëve- Kisha – Siboc		X	Nuk ka gjetje sipërfaqësore
Gjithsej	9		

Tabela 48 Monumentet arkeologjike, sipas vendbanimeve dhe emërtimeve, statusit ligjor dhe shtrirjes hapësinore, 2018

Zona të veçanta të mbrojtura, në Komunë konsiderohen:

Vendbanimi, Emri	Status ligjor	Sipërfaqja (ha)
Monumenti Memorial i Gazimestanit	I Mbrojtur	23.00[9]
Tyrbja e Bajraktarit	I Mbrojtur	

Tabela 49 Zonat e Veçanta te Mbrojtura, sipas njësive kadastrale dhe emërtimeve, dhe shtrirjes hapësinore, 2018

2.8.1.2. Asetet e Trashëgimisë Kulturore të shpallura nën mbrojtje nga komuna

Përpos aseteve të trashëgimisë kulturore të shpallura nën mbrojtje nga niveli qendror, Komuna po ashtu ka shpallur nën mbrojtje asetet vijuese të trashëgimisë kulturore:

Vendbanimet	Monumentet e trashëgimisë kulturore-historike	Sipërfaqja (m ²)
Obiliq	Monumenti i martirëve të lirisë	**~234.34 m ²**
	Kisha në Obiliq	**~3508.24 m ²**
	Objekti i stacionit hekurudhor	**~216.27m ²**
	Shtatorja e atdhetarit Aziz Zhilivoda	**~1400.84m²**
	Busti i komandantit Adem Jashari	**~00.2m²**
	Busti i dëshmorit të kombit Fahri Fazliu	**~10 m²**
	Shtatorja e Heroit "Xhavit Hazirit"	**200.15m²**
Mazgiti Ultë	Monumenti i Ferid Currit	**~324.45 m²**
Hade e Re	Pllaka përkujtimore e dëshmorëve	**92.35m²**
Hamidi	Xhamia (nga shek.-XVIII)	**~1470.24m ²**
	Shtëpia Muze në Hamidi	**~247.75 m ²**
	Lapidari i lirisë	**~411.40 m²**
Siboc	Varrezat e dëshmorëve	**~350.00m2**
Graboc	Pllakë përkujtimore e dëshmorit Faik Mjeku	**~1121.79 m ²**

[9] *Vërejtje: 1. Monumenti Memorial i Gazimestanit dhe 2. Tyrbja e Bajraktarit sipërfaqe prej me 23.00(ha) janë të përfshira, në një zonë të veçantë të mbrojtur.*

DRAFT

	Pllakë përkujtimore e dëshmorit Fejzullah Graiçevci	**~77.91 m ²**
	Mulliri i ujit (i Hysenajve)	**~1992.93 m²**
	Mulliri i ujit (i Behramajve)	**~1000.38 m ²**
Shipitullë	Monument i luftës (UÇK)	**~335.55 m²**
Milloshevë	Xhamia (nga shek.-XVIII)	**~374.65m ²**
	Shtëpia e Kulturës	**~3556.89 m ²**
Baimoc	Kisha ortodokse	**~1829.05m ²**
	Shtëpia e Kulturës	**~411.72 m ²**
Breznicë	Objekti i AMF-së	**~344.80 m ²**
	Pllaka përkujtimore për "Hoxhë Breznicën"	**'~392 m ²**
Plemetin	Qendra rinore/ Shtëpi e Kulturës	**~365.35m ²**
	Pllaka përkujtimore e martirëve të lirisë	**57.90 m**
Dardhishtë	Shtatorja e atdhetarit "Jusuf Shalaku"	**~184.51m²**
	Shtatorja e atdhetarit "Abdurrahman Gërguri"	**~96.78m²**
	Pllaka përkujtimore e martirëve të lirisë	**~57.71 m²**
Kozaricë	Shtëpia Muze (Shtabi i Zonës Operative të UÇK-së)	**~262.64 m ²**
Palaj	Mulliri i Palojve	**217.64m²**
	Objekti i AMF-së	**227.19m²**

Tabela 50 Asetet e trashëgimisë kulturore me vlera lokale

2.8.1.3. Asetet e Trashëgimisë Kulturore të shpallura nën mbrojtje nga Agjencia për Menaxhimin e Kompleksëve Memoriale të Kosovës (AMKMK)

Sipas Ligjit Nr. 04/L-146, për menaxhimin e kompleksëve memoriale të Kosovës, në territorin e komunës të Obiliqit AMKMK, ka përcaktuar statusin e tetë (8) monumenteve nga lufta e fundit nën menaxhimin dhe administrimin e kësaj agjencie.

Vendbanimi, Emri	Statusi ligjor		Sipërfaqja (ha)
	I mbrojtur	I propozuar	
Memoriali i Martirëve të lirisë – Obiliq	X		~234. 34 m ²
Busti i komandantit të UÇK-së " Adem Jashari" – Obiliq	X		~00. 2m²
Shtatorja e atdhetarit Aziz Zhilivoda	X		~1400. 84m²
Busti i dëshmorit Fahri Fazliu –Obiliq			~10 m²
Obelisku i dëshmorit Ferid Currit –Mazgit i Ulët	X		~324. 45 m²
Lapidari i lirisë – Hamidi	X		~411. 40 m²
Varrezat e dëshmorëve të UÇK-së – Sibovc	X		~350. 00m2
Monumenti i luftës së UÇK-së Shipitullë	X		~335. 55 m²
Pllaka përkujtimore e dëshmorëve Rama-Dardhishtë	X		~380. 52 m²
Gjithsej:	**10**		

Tabela 49 Asetet e trashëgimisë kulturore të shpallura nën mbrojtje nga Agjencia për Menaxhimin e Kompleksëve Memoriale të Kosovës.

DRAFT

2.8.2. Asetet e Trashëgimisë Natyrore

Veçoritë gjeografike të Komunës së Obiliqit janë të pasura, këtë sipërfaqe e përbën një reliev i ndryshëm, me terren malor, sipërfaqe fushore dhe të rrafshët me tokë pjellore dhe me peizazhe të bukura natyrore:

Vendbanimi, Emri	Statusi ligjor		Sipërfaqja (ha)
	I mbrojtur	I propozuar	
Trungjet e dushkut, i blirit dhe guri në Sibovc	X		~1478.90 m
Maja e Zezë –Graboc i Epërm		X	~6 (ha)
Bota e kuqe dhe gurët e gjelbër në Grabofc të Epërm		X	~2.50 (ha)
Kroi i Mjekiqëve		X	~870.76 m²
Burimi i ujit mineral në Grabofc të Epërm		X	~3.15 ha
Çeshmja e katundit në Palaj		X	~182 .13 m²
Bunari/Çeshmja e Mulla Jahës në lagjen e Hashanëve		X	~185 .m2
Bunari i Pashës		X	~228 m²
Bunari i Dashnisë			~162.43m
Gjithsej:	**9**		

Tabela 50 Asetet e Trashëgimisë Natyrore.

2.8.3. Asetet Turistike

Bukuria natyrore, lartësia adekuate, shtigjet e përshtatshme për aktivitete sportive si dhe për fushime kapim në malet e Qyqavicës dhe Kopaonikut (Albanikut) dhe Hotelet me Restaurante e bëjnë Komunën e Obiliqit të përshtatshme për zhvillim të turizmit dhe promovimin e trashëgimisë historike/kulturore si dhe asaj natyrore:

Vendbanimi, Emri	Statusi ligjor		Sipërfaqja (ha)
	I mbrojtur	I propozuar	
Zona Hoteliere në Milloshevë-Babimovc	X		
Vendbanimi Graboc i Epërm, trashëgimi kulturore-natyrore		X	38.50 (ha)
Vendbanimi Sibovc, trashëgimi natyrore		X	20.00 (ha)
Vendbanimi Kozaricë, trashëgimi natyrore		X	24.50 (ha)

Tabela 51 Asetet Turistike.

2.9. VENDBANIMET

Numri i vendbanimeve në Kosovë numëron 1457 nga të cilat 30 janë të nivelit urban dhe të tjerat për nga përmbajtja dhe veprimtaritë që zhvillohen dhe ofrohen në to janë të statusit të fshatit. Shprehur në përqindje del se qytetet përbëjnë 2.06 % të vendbanimeve kosovare. Ato paraqesin qendrat në të cilat zhvillohen aktivitetet sociale, kulturore, ekonomike ndaj edhe koncentrimi i popullatës është më i madh në këto qendra. Madhësia e 30 qendrave urbane varësisht në raport me numrin e banorëve është si vijon:

Deri 15.000 banorë	Malisheva, Z. Potoku, Shtërpca, Novo Bërda.
15.000—75.000 banorë	**Suhareka dhe të gjitha komunat tjera**
75.000 – 120.000 banorë	**Obiliqi, Gjakova, Peja, Mitrovica, Vushtrria, Podujeva**
120.000220.000 banorë	**Prizreni**
> 220 000 banorë	**Prishtina**

Tabela 51 Komunat sipas numrit të banorëve

Në tërë Komunën gravitojnë 20 vendbanime të shtrira në 18 zona Kadastrale që janë: Obiliqi, Obiliq i vjetër, Mazgit i ultë, Mazgit i Lartë, Llazarevë, Milloshevë, Bakshi, Raskovë, Baimofc, Breznicë, Kozaricë, Plemetin, Hamidi, Sibovc, Grabofci i Epërm, Shipitullë, Hade, Dobrosellë, Leshkoshiq, Cërkvena Vodicë dhe Kryshevc.

Shumica e këtyre vendbanimeve janë të vendosura më larg qendrave urbane dhe janë kryesisht vise rurale, të cilat janë fshatra tipike bujqësore. Karakteristikë e këtyre vendbanimeve është shkalla e lartë e autonomisë. Në shumicën e vendbanimeve kemi banim individual, kurse në Obiliq kemi banim të përzier kolektiv dhe individual. Në vendbanimet që ndodhen afër qendrave urbane dhe ato që ndodhen afër rrugëve vërehen tendencat e zhvillimit linear duke i përcjellë vijat komunikative, për këtë arsye objektet e banimit si dhe ato të bizneseve shtrihen në formë vargore. Numri më i madh i objekteve të banimit është ndërtuar në hapësirat e rrafshëta urbane.

DRAFT

2.9.1. Karakteri Urban Rural dhe funksionaliteti ndërlidhës

Komuna e Obiliqit përbëhet nga 21 vendbanime që janë pjesë e 18 zonave kadastrale, të cilat shtrihen në një territor prej 106.77 km2, prej të cilave 120 km2 i takojnë zonës urbane të komunës. Nga i gjithë territori i komunës, 6524.43 ha janë tokë bujqësore, prej të cilave 6392.75 ha janë tokë e kultivuar, ndërsa pjesa tjetër 131.68 ha kullosë. Rreth 1168.04 ha janë përcaktuar si pyje.

Në qytetin e Obiliqit hapësira e banimit është e ndarë në 9 lagje si Qyqavica, Termocentralet, Dukagjini, Ulpiana, Lagja e Hashanëve, Pashtriku, Ademaj, Dardania dhe Nëna Terezë.

Sipas regjistrimit të popullatës së vitit 2011, në këtë komunë akomodohet një popullatë prej 21,549 banorë. Bazuar në këto të dhëna shihet që pjesa më e madhe e vendbanimeve është në një rend dendësie nga 100 deri në 500 banorë/ km2. Veç Raskova është në rendin e 656 banorëve/ km2, ndërsa vetë qyteti i Obiliqit llogaritet në rendin e 548 banorëve/km2.

Rreth 5.648 banorë ndodhen në qytezën e Obiliqit, që ka një rregullim urban, dhe rreth 19.981 banorë jetojnë në zonat rurale. Shumica e këtyre vendbanimeve janë të vendosura më larg qendrave urbane dhe janë kryesisht vise rurale, të cilat janë fshatra tipike bujqësore. Në shumicën e vendbanimeve kemi banim individual, kurse në Obiliq kemi banim të përzier kolektiv dhe individual. Vendbanimet që ndodhen afër qendrave urbane dhe atyre afër rrugëve vërehen tendencat e zhvillimit linear, duke i përcjellë vijat komunikative, për këtë arsye objektet e banimit, si dhe ato të bizneseve, shtrihen në formë vargore. Numri më i madh i objekteve të banimit është ndërtuar në hapësirat e rrafshëta urbane, që njëkohësisht është edhe hapësira më e banuar. Për nga cilësia e materialit ndërtimor, sipërfaqes së ndërtuar dhe pajisjeve në hapësirat e banimit, kjo zonë gjithashtu disponon me një fond banesor mjaftë cilësor.

Zonat kadastrale	Vendbanimet	Sipërfaqja km²	Nr. i banorëve	Dendësia b/km2
Raskovë	Raskovë	0.97	640	656
Obiliq	Obiliq	12.53	5704	548
	Obiliqi vjetër		1160	
Mazgit	Mazgiti i ultë	6.39	1441	295
	Mazgiti i lartë		1445	
Millosheve	Millosheva	7.33	1819	248
Llazarevë	Llazareva	2.10	429	204
Bakshi	Bakshi	2.04	602	295
Baimofc	Baimofc	8.02	392	49
Breznicë	Breznicë	14.31	1302	131
	Kozaricë		469	
Plemetin	Plemetin	5.73	1381	241
Hamidi	Hamidi	1.74	147	85
Sibovc	Sibovc	7.49	963	128
Grabofc i Epërm	Grabofci i Epërm	8.60	341	40
Shipitullë	Shipitullë	2.96	291	98
Hade	Hade	4.91	534	109
Leshkoshiq	Lajthishtë	3.68	703	191
Cërkvena Vodicë	Palaj	7.11	733	103
Kryshefc	Dardhishtë	6.64	1053	159
Dobrosellë	Dobrosellë	4.24	0	0

Tabela 52 Vendbanimet në komunë, 2018

2.9.2. Madhësia dhe numri i banorëve

Në bazë të të dhënave demografike dhe sipas udhëzimit administrativ për normat teknike, klasifikimi i vendbanimeve është bërë në bazë të numrit të banorëve.

Në Komunë ka 1 vendbanim shumë të vogël urban me numër të banorëve 5,000-10,000.

Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve
Obiliq	6,864

Tabela 53 Vendbanimi shumë i vogël urban

Në Komunë ka 1 vendbanim rural të madh me numër të banorëve 2,500-5,000.

Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve

Mazgit	2,886

Tabela 54 Vendbanimi i madh rural

Në Komunë ka 4 vendbanime të mesme të mëdha rurale me numër të banorëve 1,000-2,500.

Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve	Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve	Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve
Miloshevë	1819	Breznicë	1302	Kryshec	1053
Plemetin	1381				

Tabela 55 4 vendbanimet e mesme të mëdha rurale

Në Komunë ka 6 vendbanime të vogla rurale me numër të banorëve 500-1,000.

Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve	Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve	Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve
Sibovc	963	Leshkoshiq	703	Bakshi	602
Cërkvena Vodicë	733	Raskovë	640	Hade	534

Tabela 56 6 vendbanimet e vogla rurale

Në Komunë ka 5 vendbanime rurale të mesëm të madh me numër të banorëve 200-500.

Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve	Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve	Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve
Kozaricë	469	Baimofc	392	Shipitullë	291
Llazarevë	429	Graboc i Ep.	341		

Tabela 57 Vendbanim i vogël rural

Në Komunë ka 1 vendbanime shumë të vogël me numër të banorëve nën 200.

Vendbanimet	Nr. aktual i banorëve
Hamidi	147

Tabela 58 Vendbanimi shumë i vogël rural

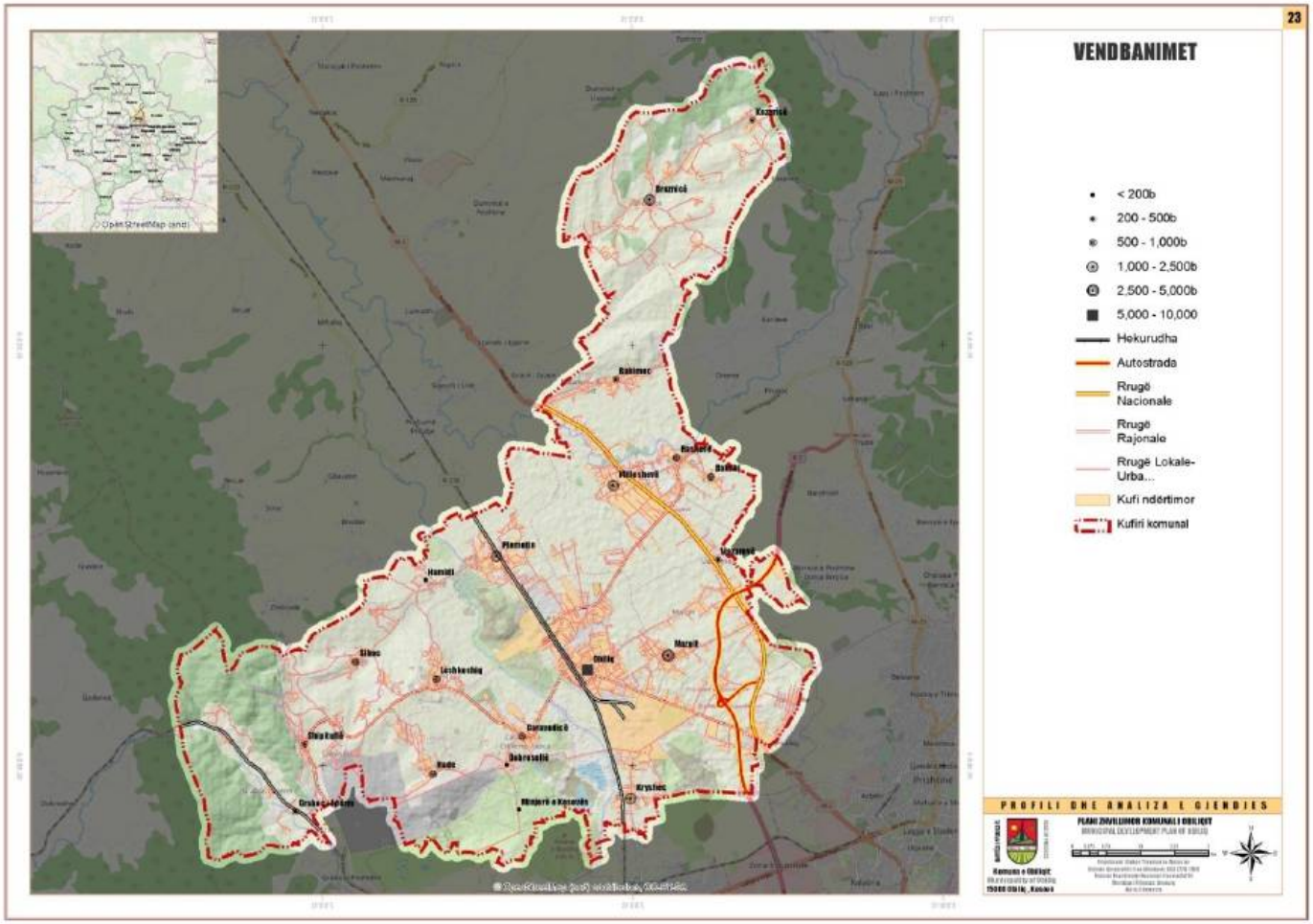

Harta 33. Shtrirja e vendbanimeve

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2011
OBILIQ	9263	11011	14961	21188	26595	31627	21549

Tabela 59 Ritmet e Rritjes Urbane

2.9.3. Lloji dhe lartësia mbidetare

Relievi i territorit të komunës së Obiliqit përbëhet nga disa tërësi, megjithatë, relievi fushor dhe malor formon fizionominë kryesore të kësaj hapësire gjeografike.

Pjesa më e madhe vendbanime prej 35.29% të territorit shtrihet në lartësi mbidetare 500 – 550 dhe 35.29% shtrihet në lartësi mbidetare 550 – 600, gjersa pjesa tjetër e territorit shtrihet në lartësi mbidetare 600 - 700.

Vendbanimet	Lartësitë mbidetare
Plemetin	500-550
Raskovë	500-550
Bakshi	500-550
Dobrosellë	500-550
Breznicë	600-650
Kozaricë	700- 750
Milloshevë	500-550
Obiliq	500-600
Kryshevc	530-570
Baimofc	530-600
Hamidi	550-600
Mazgit	550-600
Cërkvena Vodicë	550-600
Leshkoshiq	550-600
Sibovc	550-600
Hade	550-600
Graboci Epërm	550-800
Shipitullë	650-700

Tabela 60 Lartësisë mbidetare sipas zonave kadastrale

2.9.4. Sipërfaqet e ndërtuara në kuadër të vendbanimeve

Sa përket strukturave të ndërtuara, në Komunë e Obiliqit me gjithsejtë 5078 dominon numri i njësive të banimit me një njësi apo shtëpi, vijuar 655 apartamente, 452 dyqane, 204 objekte bujqësore.

Kategoria e objektit	Baimofc		Bakshi		Breznicë		Cërkvena Vodica		Dobrosellë		Grabofc i Epërm	
	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2
Apartament	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bujqësore	13	676	12	1487	3	317	2	134	0	0	0	0
Depo / Magazinë	2	613	0	0	0	0	12	18307	1	139	0	0
Dyqan	25	6181	12	961	7	162	13	1260	0	0	2	524
E Braktisur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E Paklasifikueshme	14	1121	3	425	33	3209	8	816	0	0	8	953
E Papërfunduar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fabrikë	1	50	0	0	0	0	2	494	0	0	0	0
Fushë Sportive	0	0	1	1250	0	0	0	0	0	0	0	0
Garazh / Parking	0	0	0	0	0	0	1	40	0	0	0	0
Hotel	3	3650	1	1140	0	0	0	0	0	0	0	0
Hurdhat e Peshqve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

DRAFT

Komerciale e Pashfrytëzuar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pasuritë e Përjashtuara	31	6811	5	200	18	1434	6	540	0	0	5	206
Pishinë	3	2924	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pishinë dhe Fushë Sportive	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Punishte	1	129	1	150	0	0	4	5867	0	0	0	0
Restorant	6	3147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Shtëpi	316	30681	121	10888	313	26949	209	16353			84	7584
Zyre	1	72	1	500	1	0	14	7651	2	51	0	0
Totali:	**416**	**56055**	**157**	**17001**	**375**	**32071**	**271**	**51462**	**3**	**190**	**99**	**9267**

Tabela 61 Struktura dhe hapësirat e ndërtuara

Kategoria e objektit	Hade		Hamidi		Kryshefc		Leshkoshiq		Llazarevë		Mazgit	
	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2
Apartament	0	0	0	0	15	1102	1	87	0	0	5	433
Bujqësore	40	1886	0	0	15	936	22	789	4	250	6	551
Depo / Magazinë	1	16	0	0	15	5285	4	241	2	800	34	9318
Dyqan	0	0	0	0	11	2810	0	0	7	1923	0	0
E Braktisur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E Paklasifikueshme	0	0	0	0	12	2559	4	540	1	0	20	2211
E Papërfunduar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fabrikë	0	0	0	0	13	6194	5	3148	5	10079	1	465
Fushë Sportive	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6400
Garazh / Parking	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hotel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hurdhat e Peshqve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komerciale e Pashfrytëzuar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pasuritë e Përjashtuara	104	7341	0	0	35	2016	16	967	14	787	68	4210
Pishinë	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pishinë dhe Fushë Sportive	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Punishte	0	0	0	0	18	7363	1	242	2	535	10	2433
Restorant	0	0	0	0	2	742	0	0	0	0	3	1460
Shtëpi	94	7041	21	1499	253	25294	128	11407	93	11236	642	66178
Zyre	0	0	0	0	18	7025	1	195	2	463	5	603
Totali:	**239**	**16284**	**21**	**1499**	**407**	**61326**	**182**	**17616**	**130**	**26073**	**795**	**94262**

Tabela 62 Struktura dhe hapësirat e ndërtuara

Kategoria e objektit	Milloshevë		Obiliq		Plemetin		Raskovë		Sibovc		Shipitullë	
	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2	Nr.	Sip m^2
Apartament	1	100	632	27256	1	63	0	0	0	0	0	0
Bujqësore	12	630	55	2216	6	620	8	232	6	989	0	0
Depo / Magazinë	3	2732	47	46572	0	0	2	100	0	0	1	20
Dyqan	55	11152	305	103260	13	1011	1	20	1	25	0	0
E Braktisur	0	0	0	0	0	0	0	0	1	32	0	0
E Paklasifikueshme	31	6652	149	24810	10	1416	4	222	7	848	1	80
E Papërfunduar	0	0	0	0	0	0	0	0	5	672	0	0
Fabrikë	3	3147	49	49382	0	0	0	0	0	0	0	0

DRAFT

Fushë Sportive	0	0	2	8938	0	0	0	0	0	0	0	0
Garazh / Parking	0	0	0	0	0	0	0	0	3	165	0	0
Hotel	0	0	4	2132	0	0	0	0	0	0	0	0
Hurdhat e Peshqve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komerciale e Pashfrytëzuar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pasuritë e Përjashtuara	47	6136	393	41680	27	1964	4	245	4	226	41	4598
Pishinë	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pishinë dhe Fushë Sportive	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Punishte	6	1479	33	18540	0	0	1	30	0	0	0	0
Restorant	1	165	14	10770	0	0	0	0	0	0	0	0
Shtëpi	477	55195	1386	134084	524	42865	138	12934	223	18616	56	5272
Zyre	7	661	79	38274	2	318	1	40	0	0	0	0
Totali:	**643**	**88049**	**3149**	**507914**	**583**	**48257**	**159**	**13823**	**250**	**21573**	**99**	**9970**

Tabela 63 Struktura dhe hapësirat e ndërtuara

2.9.5. Zona Urbane

Qyteti i Obiliqit është relativisht vendbanim i ri i karakterit urban, i cili është rritur shpejt pas vitit 2000 kur filloj të shndërrohet në një qendër politiko-administrative dhe kulturore. Pjesa më e madhe e ndërtimeve, janë ndërtime të ulëta deri në dy kate, ndërsa zona me ndërtime relativisht të larta shtrihet përreth rrugës kryesore të qytetit duke formuar bërthamën urbane të qytetit. Maksimumi i lartësisë në ndërtimet e reja arrin në 6 kate. Ndryshimet e mëdha sociale të ndodhura në komunë në periudhën e fundit, e kanë gjetur të papërgatitur qytetin nga ana urbanistike, gjë që ka sjell rritjen e problematikës lidhur me zhvillimin urban të qytetit. Një nga arsyet kryesore ka qenë lëvizja e lirë e njerëzve, e cila solli si pasojë dyndjen e njerëzve nëpër qytete, të cilët, për të siguruar kushtet e nevojshme të jetesës, kryen ndërtime të jashtëligjshme pa kritere urbanistike, duke krijuar kështu zona joformale. Në këto zona bëhet i vështirë disiplinimi i ndërtimeve dhe krijohen vështirësi të mëdha në lidhje me infrastrukturën inxhinierike (rrugë, ujësjellës, kanalizim, elektrik, telefon, etj.). Kështu, nga një zhvillim i planifikuar dhe i mbajtur gjithmonë nën kontroll, ky zhvillim urban filloi të dalë nga kontrolli në përmasa të pallogaritshme. Ndërtimet pa kritere të përcaktuara urbane e kanë rënduar dhe dëmtuar infrastrukturën dhe kanë zbehur mundësitë urbane të zhvillimit të qytetit në të ardhmen.

Në mungesë të planeve rregullative, nuk janë ruajtur hapësirat mjedisore dhe lidhjet funksionale të shtrirjes së strukturave të objekteve me destinime të veçanta siç janë zonat për arsim dhe edukim, shëndetësi, zonat e banimit, zonat e objekteve të sektorit publik, zonat rekreative sportive, zonat e gjelbërimit publik, zonat për shërbime tregtare, zona hoteliere-turistike etj.

Në zonën kadastrale Obiliq kalojnë gjithsej 467 segmente rrugore në një gjatësi të përgjithshme prej 254.8km. Prej të cilave 89.5 km janë të asfaltuara ndërsa pjesa tjetër është e pa asfaltuar..

2.9.6. Zonat rurale

Shumica e këtyre vendbanimeve janë të vendosura më larg qendrave urbane dhe janë kryesisht vise rurale, të cilat janë fshatra tipike bujqësore. Karakteristikë e këtyre vendbanimeve është shkalla e lartë e autonomisë. Në shumicën e vendbanimeve kemi banim individual, kurse në Obiliq kemi banim të përzier kolektiv dhe individual.

Komuna e Obiliqit ka gjithsej 19 fshatra (Mazgit i ultë, Mazgit i lartë, Llazarevë, Milloshevë, Bakshi, Raskovë, Bajmofc, Breznicë, Kozaricë, Plemetin, Hamidi, Sibovc, Grabofci i Epërm, Shipitullë, Hade, Mirash, Lajthishtë, Palaj dhe Dardhishtë), që shtrihen në 17 zona kadastrale, dhe jetojnë 19.981 banorë. Fshatrat, për nga aspekti gjeografik dhe topologjik kanë karakter kodrinoro- malor dhe të rrafshit. Shumica e fshatrave janë të tipologjisë së rrafshit, kurse fshatrat që janë më kodrinoro- malore janë Graboci i Epërm, Breznica dhe Kozarica.

Për nga aspekti ekonomik, shumica e fshatrave kategorizohen si bujqësor ku veprimtaria kryesore ekonomike është bujqësia duke ju falënderuar tokës bujqësore me kualitet të lartë, po ashtu përparësi e kësaj është se një pjesë e fshatrave si Mazgiti, Millosheva, Raskova, Bakshi dhe pjesë e Plemetinit kanë rrjet të ujitjes së tokave bujqësore i menaxhuar nga Ibër Lepenci. Ndërsa, fshatrat Sibovc, Cërkvena Vodicë, Hade, Shipitullë, Leshkoshiq kanë përmbajtje të thëngjillit, me mundësi eksplautimi, gjegjësisht shfrytëzimi ekonomik i pasurisë nëntokësore.

Rrjeti i vendbanimeve rurale në komunën e paraqet një heterogjenitet të shtrirjeve dhe një mozaik interesant të përhapjes hapësinore. Qasja e analizës së rrjetit, sistemit dhe e strukturës së vendbanimeve rurale në komunën e Obiliqit, sipas shumë karakteristikave fizionomiko-morfologjike, funksionale dhe demografike, paraqet specifikë të rrallë, që kërkon hulumtime të hollësishme, dhe ndërdisiplinore.

Karakteristikë kryesore e fshatrave në Obiliq është se ato janë të tipit të shpërndarë dhe i përgjigjen karakteristikave të përgjithshme të vendbanimeve në Kosovë.

Në komunë të Obiliqit, kanë ndodhur dhe depopulime/ shpërngulje të detyruara, si pasojë e hapjeve të mihjeve të reja.

2.9.7. Trendi i zhvillimit të vendbanimeve

Vendbanimet që ndodhen afër qendrave urbane dhe atyre afër rrugëve vërehen tendencat e zhvillimit linear, duke i përcjellë vijat komunikative, për këtë arsye objektet e banimit, si dhe ato të bizneseve, shtrihen në formë vargore. Numri më i madh i objekteve të banimit është ndërtuar në hapësirat e rrafshëta urbane, që njëkohësisht është edhe hapësira më e banuar. Për nga cilësia e materialit ndërtimor, sipërfaqes së ndërtuar dhe pajisjeve në hapësirat e banimit, kjo zonë gjithashtu disponon me një fond banesor mjaft cilësor.

Që nga pas lufta e tutje fshatrat përgjatë zonës urbane kanë pasuar një zhvillim të hovshëm në aspektin e ndërtimit ku gjatë këtyre viteve ka pasur një numër të madh të shtëpive të ndërtuara përkatësisht në fshatrat Mazgit, Milloshevë, Plemetin etj.

2.10. Vendbanimet jo formale dhe ndërtimet pa leje

Komuna e Obiliqit sipas përshkrimit te mësipërm ka identifikuar këto vendbanime joformale:

- Kampi i Plemetinës shtrihet në pjesën veriore të Fshatit Plemetin. Ka një sipërfaqe prej 1.25ha. Ne Kamp jetojnë 40 banore ne baraka.
- Azotika shtrihet ne pjesën veriperëndimore të qytetit. Ka një sipërfaqe prej 4ha. Aty janë te identifikuara 50 familje ne shtëpi private me 250 banore.
- Janina Voda shtrihet në pjesën perëndimore të Obiliqit. Ka një sipërfaqe prej 2ha. Aty janë te identifikuara 50 shtëpi private me 200 banore.
- Fshati Plemetin shtrihet në pjesën veriore të Obiliqit. Ka një sipërfaqe prej 21ha. Aty janë te identifikuara 500 shtëpi private me 2 500 banore.
- Lagjja e Subotiqeve shtrihet në pjesën veriore të Obiliqit. Aty janë te identifikuara 30 familje me 300 banore.
- Lagjja Obiliq i ri shtrihet ne pjesën veriore te Obiliqit. Aty janë te identifikuara 100 baraka me 500 banore.
- Fshati Dardhishte shtrihet ne pjesën jugore te Obiliqit. Aty janë te identifikuara 300 shtëpi private me 1 500 banore.
- Lagjja në fshatin Baimofc shtrihet në pjesën veriore të Obiliqit. Aty janë te identifikuara 50 shtëpi me 1 500 banore.

	VBJF	Sipërfaqja	Nr. i shtëpive	Nr. i banorëve	Infrastruktura fizike	Infrastruktura sociale	Prona	Gjendja	Prioritetet
1	**Kampi i Plemetinës**	1.25Ha	baraka	40	Nuk ka	Po	komunale	E keqe	po
2	**Azotika (ekziston nga 1940, i rekonstruauar, i banueshëm nga 2003)**	4Ha		250	Pjesërisht	po	komunale	E keqe	po
3	**Janina Voda**	2Ha	50	200	Pjesërisht	po	private	E keqe	jo
4	**Fshati Plemetin**	21Ha	500	2 500	Po	po	private	E mirë	jo
5	**Lagjja e Subotiqëve**		30	300	Nuk ka	Nuk ka	përzier	E keqe	po
6	**Lagjja Obiliqi i ri**		100	500	Nuk ka	po	përzier	E keqe	po
7	**Fshati Kryshefc**	16ha	300	1500	Pjesërisht	Pjesërisht	private	E keqe	po
8	**Lagjja në fshatin Baimofc**		50	400	Jo	jo	private	E keqe	po

Tabela 64 Vendbanimet joformale

DRAFT

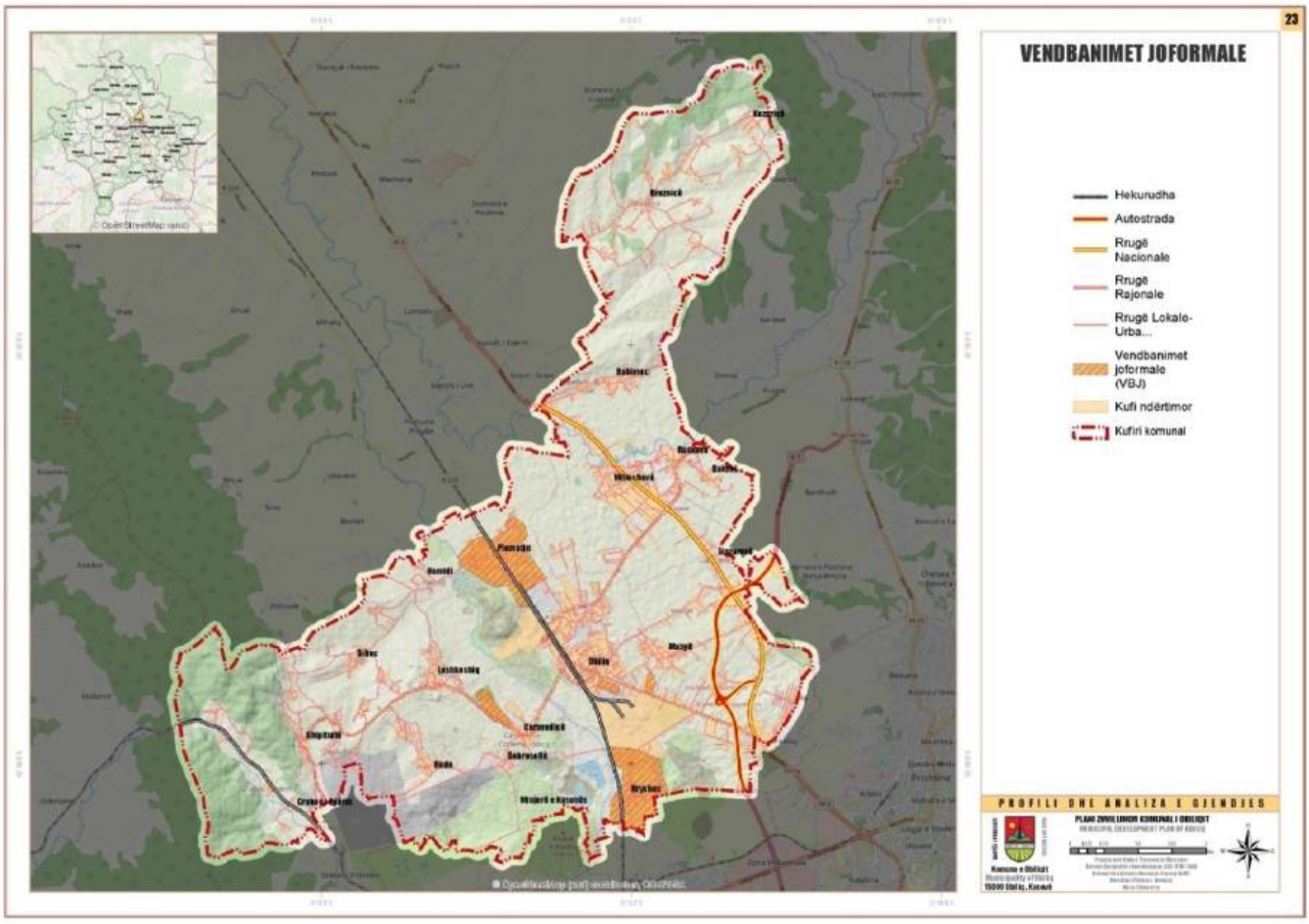

Harta 34 Harta e vendbanimeve joformale

2.10.1. Ndërtimet pa Leje

Në Komunën e Obiliqit janë të regjistruara në regjistrin Kombëtar të ndërtimeve pa leje mbi_____ raste të ndërtimeve pa leje me ish Ligjin për Trajtimin e Ndërtimeve pa Leje Nr.04/L-188 të vitit 2014. Ky numër i ndërtimeve pa leje pritet të trajtohet me Ligjin e ri në fuqi Ligji Nr. 06/L-024.

2.11. BANIMI

Sa i përket banimit në Komunë aktualisht janë gjithsejtë:

- 5,736 njësi banimi me sipërfaqe të përgjithshme të ndërtuar;
- 513,117 m^2 sipërfaqe të përgjithshme të ndërtuar;
- 23.05 m^2 sipërfaqe të përgjithshme të ndërtuar për kokë banori.

Pjesa më madhe e njësive të banimit prej 88.56% përbëhet prej njësive të banimit me një njësi, gjersa 11.44% përbëhet nga njësive të banimit me shumë njësi.

	Numri i njësive	Sipërfaqja e përgjithshme (m^2)	m^2/njësi	% e njësive
Banim me shumë njësi	656	29,041	44.27	11.44%
Banim me një njësi	5,080	484,076	95.29	88.56%

Tabela 65Numri i njësive, sipërfaqja e përgjithshme (m2), m2/njësi dhe % e njësive sipas llojit

Sa përket sipërfaqes mesatare të sipërfaqes për njësi banimi, gjendja aktuale është:

- 44.27m^2 për njësi banimi me shumë njësi;
- 95.29m^2 për njësi banimi me shumë njësi.

Pjesa më madhe e ndërtesave të banimit prej 99.26% përbëhet prej njësive të banimit me një njësi, gjersa vetëm 0.37% përbëhet nga njësive të banimit me shumë njësi.

	Numri I ndërtesave të banimit	Përqindja e ndërtesave të banimit	Etazhiteti mesatar

Banim me shumë njësi	19	0.37%	P+4
Banim me një njësi	5080	99.26%	P+1

Tabela 66 Numri i ndërtesave të banimit dhe % sipas llojit

2.11.1. Banimi social

Në pajtim me dispozitat e Ligjit për financimin e programeve të veçanta të banimit kriteret e përparësisë për sigurimin e banimit për kategoritë e cekura në pikën 7.1 janë:

- Statusi i banimit;
- Lartësia e të ardhurave;
- Gjendja shëndetësore;
- Invaliditeti; dhe
- Struktura e familjes;

Kategoritë përfituese të cilat do te definohen sipas kritereve qe do te përcaktohen me rastin e fillimit te procesit duke përfshirë ne përqindje te caktuar te gjitha kategoritë ashtu qe te krijohet banim i kombinuar qe ndikon ne integrimin e familjeve ne raport me rrethinën dhe ngritje e nivelit të standardit dhe kulturës së banimit.

Numri i kërkesave për zgjidhjen e çështjes së banimit		**200**
Lokacionet (sipërfaqja e tokës) për programet e veçanta te banimit		**3 ha**
Nr. i objekteve/nj. banimi e ndërtuara nga Komuna, Qeveria dhe Donatoret		**1200**
Nr. i objekteve/nj. banimi me qira nga dhe vlera mesatare e qirasë		**30**
Nr. i objekteve/nj. banimi të disponueshëm për qira të ulëta të tregut		**30**
Nr. i objekteve/nj. banimi ne pronësi te Komunës që mund të adaptohen		**0**
Qendrat e përkohshme kolektive (QPK)	**Numri i QPK**	**4 (përkohshme)**
	Vendndodhja /emërtimi	**Obiliq-Plemetin**
	Nr. i familjeve	**60**

Tabela 67 Kërkesat për zgjidhje të çështjes së banimit

Në Komunë janë gjithsejtë 150 kërkesa nga familjet me asistencë sociale.

Grupet e synuara	Kërkesa	Gjendja aktuale e investimeve
Me asistencë sociale nevoja (kërkesat nga DSHMS)	150	
Kategoritë e dala nga lufta (të finalizuara)		21 /Komuna
Te kthyerit		
Të riatdhesuarit (kërkesa 11)	11	6 shtëpi banimi MMPH
Të moshuarit	-	n/a
Të rinjtë	-	n/a
Të punësuarit nga buxheti shtetëror	-	n/a
Minoritetet (shtëpi te ndërtuara)		150/Donatoret
Shitja e banesave në treg		400€/m2
Të dhëna me qira	n/a	
Me qira në kushte të caktuara		17 /MPB
Pa qira / Kategoritë e dala nga lufta dhe Qendra e Strehimit në Magure	Në proces të verifikimit	21+32

Tabela 68 Gjendja aktuale e banimit social

2.12. SHFRYTËZIMI I TOKËS

Sipërfaqja e përgjithshme e Komunës është 10.492Ha, 5ari e 19m^2 (105 km^2). Në këtë tërësi si pronë private është e evidentuar sipërfaqja 5683Ha, 38ari dhe 81m^2. Prej kësaj sipërfaqeje me shfrytëzim pyje është 469ha ,35ari dhe 82m^2 ndërsa pjesa tjetër është zonë e banimit dhe tokë bujqësore.

Toka dhe përdorimi i tokës - Komuna e Obiliqit, është komuna më me ndikimin më të madh nga gjenerimi i energjisë elektrike, mihjes sipërfaqësore, deponive të hirit dhe të djerrinës si dhe vendbanimeve, që ka nën shfrytëzim dhe pronësi private 56% ose me 5.862ha të sipërfaqes së tokës, kurse nën pronësi dhe menaxhim publik janë 4.620 ha ose 44%, nga e cila KEK-u posedon 15%. Shfrytëzimi i tokës në territorin e komunës ka rëndësi të madhe dhe nënkupton destinimin e sipërfaqeve apo llojin e nxënies së

hapësirës, gjegjësisht të sipërfaqeve tokësore nën renditje të sektorëve nga të cilët shfrytëzohen ato. Në kuadër të territorit të komunës është me rëndësi të dihet pjesëmarrja e pronësisë së tokës, në vijim në formë tabelare po e paraqesim përdorimin dhe destinimin e tokës.

Pronë shoqërore sipas evidencës së Drejtorisë për Kadastër është 4809Ha. Prej gjithë pjesës shoqërore KEK –u është pronar i sipërfaqes prej 1595ha 73ari dhe 84m^2 (afro 15 % e sipërfaqes të Komunës). Toka Pyjore në pronë shoqërore zë një sipërfaqe prej 683ha, 76ari dhe 94m^2, ndërsa pjesa tjetër e pronës shoqërore ju takon organizatave dhe institucioneve të ndryshme.

Zona kadastrale Obiliq e evidentuar si zonë urbane është 1250hektar 7ari e 9m^2. Shtrihet në afërsi të gjigantit të KEK-ut dhe si e tillë është një qendër ekskluzivisht industriale me rezerva të mëdha të linjitit. Është ndër Komunat më të varfra në Kosovë si dhe me ambientin më të ndotur në Kosovë.

Rasti më i freskët i humbjes së tokë është rasti i Hadës ku duhet të dislokohet fshati për nevoja të KEK –ut me një sipërfaqe prej afro 300Ha dhe ky dislokimi duhet të kryhet në territorin e Komunës d.m.th. zvogëlohet territori i Komunës për një sipërfaqe me afro 300 ha tokë. Obiliqi është një qendër ekskluzivisht industriale dhe ka rreth 5640 banorë. Dendësia e banorëve për një kilometër katror është 487 b/km^2 (mbi mesataren e Kosovës).

Qyteti i Obiliqit është relativisht vendbanim i ri i karakterit urban, i cili është rritur shpejt pas vitit 2000 kur filloj të shndërrohet në një qendër politiko-administrative dhe kulturore. Komuna e Obiliqit duke qenë e vendosur në fushëgropën e Kosovës, sikur mbahet mbi supet e maleve të Qyqavicës dhe Shalës së Bajgores. Kjo komunë përshkon tërthorazi këtë fushëgropë prandaj edhe ka një fond të konsiderueshëm të tokës bujqësore. Nga analiza e cila është bërë me GIS kuptohet që 48% e territorit të komunës së Obiliqit është tokë bujqësore dhe 37% është tokë pyjore.

Sipas të dhënave që janë marrë nga DBKO, komuna e Obiliqit ka gjithsejtë 1.0531ha tokë bujqësore. Rreth 48% e territorit komunal është në shfrytëzim për nevoja të bujqësisë që d.m.th. gati gjysma e territorit të komunës së Obiliqit. Prej tyre 6.677ha janë pronë private dhe 3.854ha janë pronë shoqërore. Miniera e re e Sibovcit do marrë më së shumti tokën e bukës, diku rreth 13% e territorit të komunës së Obiliqit bën pjesë në minierën e re të Sibovcit. Ne këtë fushë të paraparë për minierë sipërfaqësore, 86% e territorit është tokë e bukës ose ara kurse pjesa tjetër vendbanime, rrugë dhe pyje.

Dukuria e ndërtimit përgjatë akseve rrugore është e theksuar edhe në komunën e Obiliqit, një sipërfaqe e konsiderueshme e kësaj pasurie është duke humbur nga ndërtimet e pakontrolluara kryesisht me përmbajtje biznesi. Sipas një analize të bërë në qendrat e mëdha urbane, për periudhën 1980 deri në vitin 2000 kur janë bërë fotografimet ajrore, është konstatuar se zonat urbane kanë pësuar rritje mesatarisht për 2.7 herë. Kjo e dhënë na tregon se nëse një zonë urbane ka pasur sipërfaqe prej 1.000 ha, pas periudhës së përmendur zona në fjalë është rritur në 2.700ha, që do të thotë janë humbur 1.700ha.

DRAFT

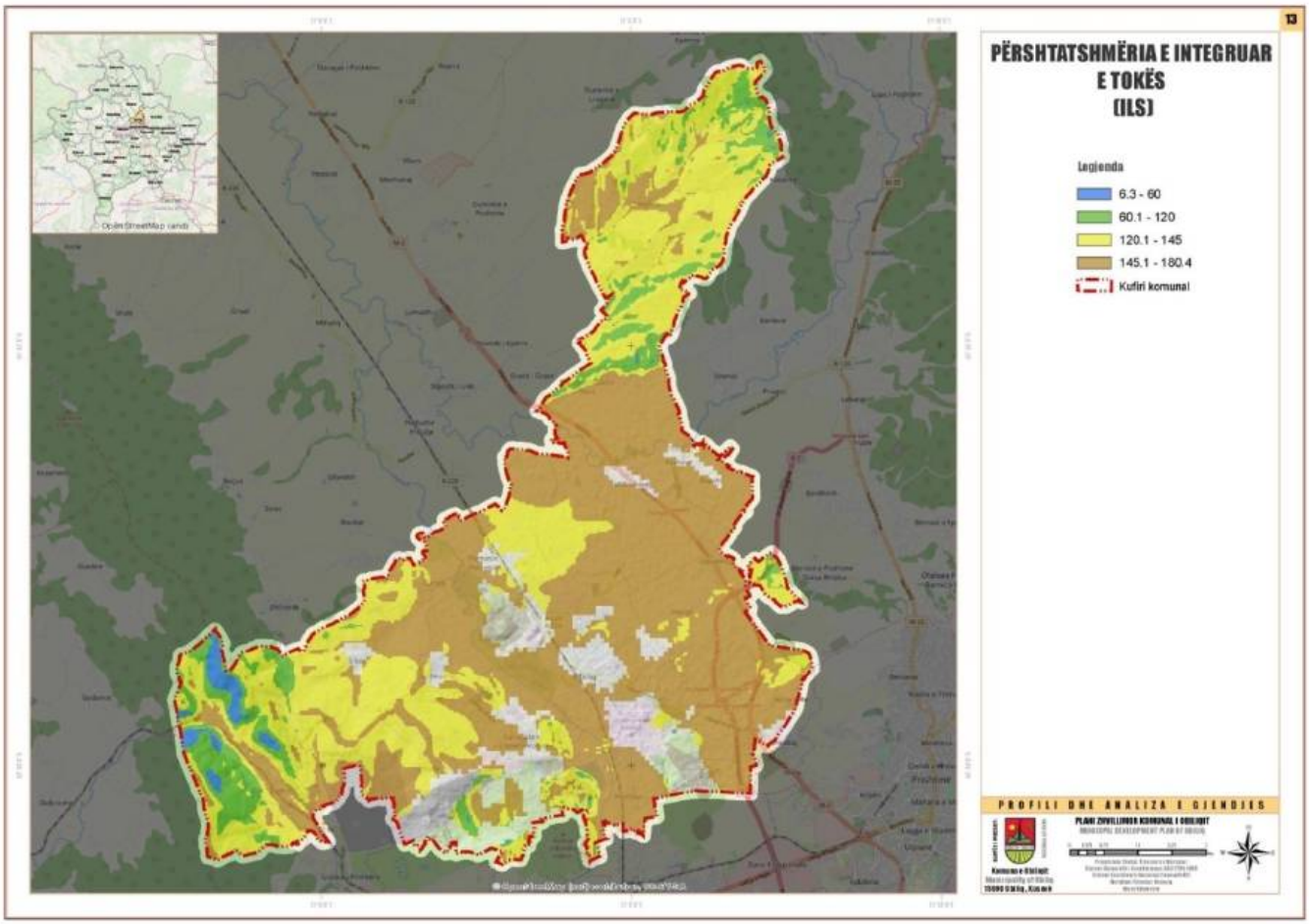

Harta 35 Përshtatshmëria e Integruar e Tokës në komunën e Obiliqit

Pjesa më e madhe e ndërtimeve janë ndërtime të ulëta deri në dy kate, ndërsa zona me ndërtime relativisht të larta shtrihet përreth rrugës kryesore të qytetit, duke formuar bërthamën urbane të qytetit. Maksimumi i lartësisë në ndërtimet e reja arrin në 6 kate. Ndryshimet e mëdha sociale të ndodhura në Komunë në periudhën e fundit, e gjetën të papërgatitur qytetin nga ana urbanistike, gjë që solli rritjen e problematikës lidhur me zhvillimin urban të qytetit.

Një nga arsyet kryesore ka qenë lëvizja e lirë e njerëzve, e cila solli si pasojë dyndjen e njerëzve nëpër qytete, të cilët, për të siguruar kushtet e nevojshme të jetesës, kryen ndërtime të jashtëligjshme pa kritere urbanistike, duke krijuar kështu zona joformale. Në këto zona bëhet i vështirë disiplinimi i ndërtimeve dhe krijohen vështirësi të mëdha në lidhje me infrastrukturën inxhinierike (rrugë, ujësjellës, kanalizim, elektrik, telefon etj.). Kështu, nga një zhvillim i planifikuar dhe i mbajtur gjithmonë nën kontroll, ky zhvillim urban filloi të dalë nga kontrolli në përmasa të pallogaritshme. Ndërtimet pa kritere të përcaktuara urbane që një numër i konsiderueshëm nuk kanë lejë, po rëndojnë, e dëmtojnë infrastrukturën dhe po zbeh mundësitë urbane të zhvillimit të qytetit në të ardhmen.

Në mungesë të planeve rregullative nuk janë ruajtur hapësirat mjedisore dhe lidhjet funksionale të shtrirjes së strukturave të objekteve me destinime të veçanta siç janë zonat për arsim dhe edukim, shëndetësi, zonat e banimit, zonat e objekteve të sektorit publik, zonat rekreative-sportive, zonat e gjelbërimit publik, zonat për shërbime tregtare, zona hoteliere-turistike etj.

Obiliqi është Komuna më ndikimin më të madh nga gjenerimi energjisë elektrike, mihjes sipërfaqësore, deponimeve të hirit dhe të djerrinës, si dhe vendbanimeve, që kanë shfrytëzim dhe pronësi private 56% ose me 5.862ha të sipërfaqes së tokës, kurse nën pronësi dhe menaxhim publik janë 4.620ha ose 44%, nga e cila KEK-u posedon 15%. Shfrytëzimi i tokës në territorin e Komunës ka rëndësi të madhe dhe nënkupton destinimine sipërfaqeve apo llojin e nxënies së hapësirës, gjegjësisht të sipërfaqeve tokësore nën renditje të sektorëve nga të cilët shfrytëzohen ato. Në kuadër të territorit të Komunës është me rëndësi të dihet pjesëmarrja e pronësisë së tokës, në vijim në formë tabelare po e paraqesim përdorimin dhe destinimin e tokës.

	Zonat - territori i mbuluar me plane urbane	Sipërfaqja totale e Komunës	Sipërfaqja e zonës me PU	Raporti %
1.	Qyteti i Obiliqit dhe rrethina e ngushte PZHU dhe PRRU	10.500 ha	110 ha	**30%**
2.	Zona e KEK-ut (Zonë Interesi nacional)- PZHU	7.350 ha		**70%**
			Total	**100%**

Tabela 69 Sipërfaqja e përfshirë ne plane urbane

Bazuar në të dhënat nga Planet Urbane për zonat urbane janë definuar rregullat e shfrytëzimit të tokës - parametrat urban si: ISHP max. = 40%, 15%, banimi kolektiv dhe zonat ekonomike ISHP max. 70%.

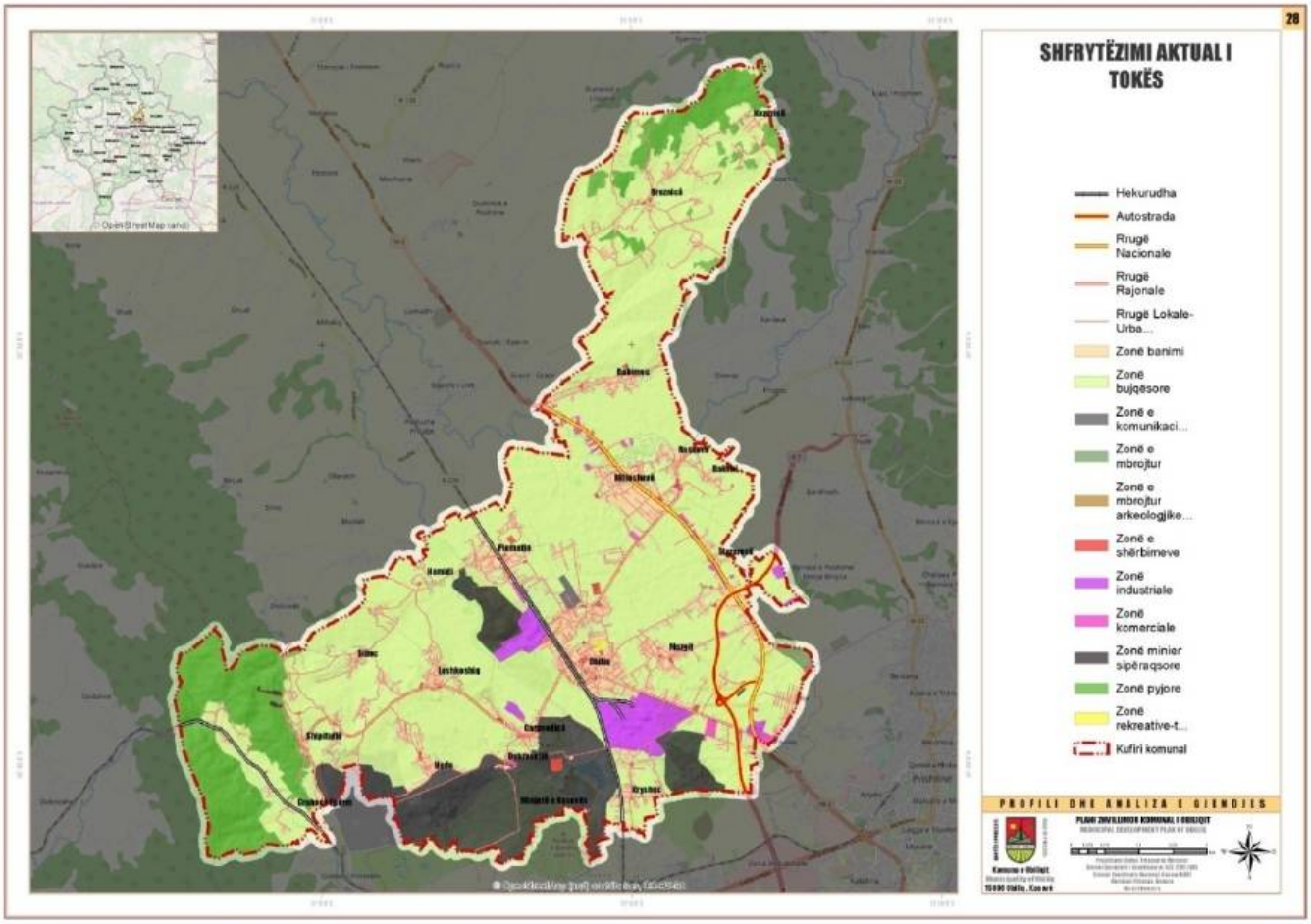

Harta 36. Harta e shfrytëzimit të tokës

I.1. Shfrytëzimi aktual i tokës

Në Komunën e Obiliqit me 62.08% dominon toka bujqësore, pastaj zona minierë sipërfaqësore me 11.61%, toka pyjore me 11.11% dhe banimi me 8.76%.

Banim	Zonë Bujqësore	Zonë e Shërbimeve	Zonë e mbrojtur-	Zonë Industriale	Zonë Komerciale	Zonë komunikacioni, transporti	Zonë e mbrojtur arkeologjike - historike	Zonë Pyjore	Zonë rekreative-turistike	Zonë minierë sipërfaqësore
920.72ha	6524.43ha	83.76ha	21.41ha	276.67ha	74.85ha	172.56ha	21.41ha	1168.04ha	26.09ha	1220.22ha
8.76%	**62.08%**	**0.80%**	**0.20%**	**2.63%**	**0.71%**	**1.64%**	**0.20%**	**11.11%**	**0.25%**	**11.61%**

Tabela 70 Shfrytëzim i tokës sipas sipërfaqeve (ha) dhe përqindjes.

I.1.1. Zonat e Banimit

Zonat e banimit shtrihen në një sipërfaqe të përgjithshme prej 920.72ha ha. Në vijim janë të radhitura zonat kadastrale me mbulueshmëri të territorit me shfrytëzim banimi më të lartë dhe më të ulët se 100 ha:

ZONAT ME SIP > 100ha	ZONAT ME SIP < 100ha
Obiliq 223.4ha	***Raskovë 26.2ha***
Mazgit 113.29ha	***Llazarevë 21.48ha***
Milloshevë 117.02ha	***Bakshi 23.02ha***

	Baimofc 38.41ha
	Breznicë 65.67ha
	Plemetin 72.74ha
	Hamidi 6.07ha
	Sibovc 36.67ha
	Grabofci Epërm 16.34ha
	Shipitullë 13.86ha
	Hade 22.08ha
	Leshkoshiq 27.78ha
	Cërkvena Vodicë 46.58ha
	Kryshefc 50.11ha
	Dobrosellë 0.00ha

Tabela 71 Sipërfaqet me shfrytëzim të tokës- banim sipas zonave kadastrale

I.1.2. Zonat Bujqësore

Zonat bujqësore shtrihen në një sipërfaqe të përgjithshme prej 6524.43ha. Në vijim janë të radhitura zonat kadastrale me mbulueshmëri të territorit me shfrytëzim bujqësor më të lartë dhe më të ulët se 300 ha:

ZONAT ME SIP >300ha	ZONAT ME SIP <300ha
Obiliq 728.99ha	*Raskovë 66.78ha*
Baimofc 725.55ha	*Llazarevë 160.82ha*
Breznicë 1008.09ha	*Bakshi 174.81ha*
Plemetin 401.12	*Hamidi 164.85ha*
Sibovc 603.03ha	*Shipitullë 124.76ha*
Cërkvena Vodicë 415.27ha	*Hade 189.12ha*
Milloshevë 593.06ha	*Leshkoshiq 285.67ha*
	Kryshefc 194.21ha
	Dobrosellë 0.00ha

Tabela 72 Sipërfaqet me shfrytëzim të tokës- bujqësore sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale

I.1.3. Zonat Pyjore

Zonat Pyjore shtrihen në një të sipërfaqe të përgjithshme prej 1168.04 ha. Në vijim janë të radhitura zonat kadastrale me mbulueshmëri të territorit me shfrytëzim për pyje më të lartë se 150 ha:

ZONAT ME SIP >150ha	ZONAT ME SIP <150ha
Grabofci Epërm 619.85ha	*Sibovc 96.32ha*
Breznicë 343.89ha	*Shipitullë 107.98ha*

Tabela 73 Sipërfaqet pyjore sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale

Në llogaritjen e sipërfaqeve pyjore nuk është llogaritur Pejzash i mbrojtur Gërmia, e cila është Zonë e Mbrojtur.

I.1.4. Zonat e Shërbimeve

Zonat e shërbimeve shtrihen në një sipërfaqe të përgjithshme prej 890.98 ha.

Raskovë	Obiliq	Mazgit	Milloshevë	Llazarevë	Bakshi	Baimofc	Breznicë	Plemetin
0.67ha	45.26ha	5.73ha	1.72ha	1.24ha	1.51ha	2.19ha	346.19ha	3.9ha

DRAFT

Hamidi	Sibovc	Grabofc i Epërm	Shipitullë	Hade	Leshkoshiq	Cërkvena Vodicë	Kryshefc	Dobroselle
0.57ha	97.67	620.5ha	108.53ha	2.17ha	1.53ha	10.92ha	1.5ha	0.00ha

Tabela 74 Sipërfaqet e shërbimeve sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale

I.1.5. Zonat e Mbrojtura

Në Komunën e Obiliqit ekzistojnë zona të mbrojtura me sipërfaqe të përgjithshme prej 21.41 ha. Në vijim janë të radhitura zonat kadastrale me mbulueshmëri të territorit me Zonë të Mbrojtur:

Bakshi	Hamidi	Mazgit
0.41ha	0.01ha	20.99ha

Tabela 75 Zonat e Mbrojtura sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale

I.1.6. Zonat Komerciale

Zonat komerciale shtrihen në një sipërfaqe të përgjithshme prej 74.85 ha.

Babimoc	Bakshi	Llazarevë	Carravodicë	Graboci Epërm	Mazgit	Milloshevë	Obiliq	Plemetin
17.75ha	1.32ha	7.11ha	0.58 ha	0.51ha	8.35ha	8.96 ha	24.32 ha	5.95ha

Tabela 76 Sipërfaqet komerciale sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale

I.1.7. Zonat e komunikacionit, transportit

Zonat e komunikacionit, transportit shtrihen në një sipërfaqe të përgjithshme prej 172.56ha.

Raskovë	Obiliq	Mazgit	Milloshevë	Llazarevë	Bakshi	Baimofc	Breznicë	Plemetin
3.06ha	48.21 ha	18.22 ha	10.56 ha	9.34 ha	2.51 ha	9.35 ha	13.13 ha	9.14 ha

Hamidi	Sibovc	Grabofc i Epërm	Shipitullë	Hade	Leshkoshiq	CërkvenaVodicë	Kryshefc	Dobroselle
2.02 ha	8.13 ha	7.31 ha	5.47 ha	4.88 ha	3.98 ha	7.74 ha	8.39 ha	1.12 ha

Tabela 77 Sipërfaqet e komunikacionit dhe transportit sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastrale

I.1.1. Zonë rekreative-turistike

Zonat rekreative-turistike shtrihen në një sipërfaqe të përgjithshme prej 26.09 ha.

Babimoc	Llazarevë	Kryshevc	Mazgit	Milloshevë	Obiliq	Plemetin	Raskovë
5.2ha	1.26ha	0.33ha	1.08ha	2.07ha	14.11ha	1.23ha	0.81ha

Tabela 78 Sipërfaqet rekreative dhe turistike sipas sipërfaqeve (ha) në zona kadastral

DRAFT